

**T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

**AVRUPA BİRLİĞİ ÜLKELERİ VE TÜRKİYE'DE
YEREL YÖNETİMLERİN SPORA KATKILARI VE
SPOR POLİTİKALARININ KARŞILAŞTIRILMASI**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Halit İNCİ

Enstitü Anabilim Dalı: Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği

Enstitü Bilim Dalı: Beden Eğitimi ve Spor

Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Gülten HERGÜNER

AĞUSTOS-2011

T.C.
SAKARYA ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

AVRUPA BİRLİĞİ ÜLKELERİ VE TÜRKİYE'DE
YEREL YÖNETİMLERİN SPORA KATKILARI VE
SPOR POLİTİKALARININ KARŞILAŞTIRILMASI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Halit İNCİ

Enstitü Anabilim Dalı: Beden Eğitimi Ve Spor Öğretmenliği

Bilim Dalı: Beden Eğitimi ve Spor

Bu tez 21/07/2011 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından oybirliği ile kabul edilmiştir.

Doç. Dr. Gelin YAMAN
Jüri Başkanı
 Kabul
 Red
 Düzeltme

Yrd. Doç. Dr. Gültekin ERGÜNER
Jüri Üyesi
 Kabul
 Red
 Düzeltme

Yrd. Doç. Dr. Mustafa KOC
Jüri Üyesi
 Kabul
 Red
 Düzeltme

BEYAN

Bu tezin yazılmasında bilimsel ahlak kurallarına uyulduğunu, başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunulduğunu, kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapılmadığını, tezin herhangi bir kısmının bu üniversite veya başka bir üniversitedeki başka bir tez çalışması olarak sunulmadığını beyan ederim.

Halit İNCİ

AĞUSTOS 2011

ÖNSÖZ

“Avrupa Birliği ÷lkeleri ve Türkiye’nin Yerel Yönetimlerinin Spora Katkıları ve Spor Politikalarının Karşılaştırılması” konulu çalışmada öncelikle Avrupa Birliği ÷lkeleri spor politikaları ve ÷lkemiz yerel yönetimlerinin spor politikaları karşılaştırılması amaçlanmış olup, Avrupa Birliği ÷lkelerinin spora katkılarını, spora teşvik amacıyla hangi çalışmaların yapıldığını ve bu çalışmaların ÷lkelerin spordaki başarılarını nasıl etkilediği araştırılmaya çalışılmıştır.

Spor ÷lkelerin sosyal, ekonomik, kültürel ve demografik yapılarından etkilenmekte ve bu yapıları etkilemektedir. Sporun söz konusu etkileri birçok akademik araştırmalara konu olmuştur. Ülkelerin sosyal, ekonomik, kültürel ve demografik yapılarına etkileri kadar üzerinde önemle durulması gereken bir konu da yerel yönetimlerin sosyal sorumluluk gereği spor faaliyetlerine teşvik amaçlı çalışmalar yapmayı misyon edinmeleridir.

Araştırmada Avrupa Birliği ÷lkelerinden tesadüfen seçilmiş Almanya, İsveç, Danimarka, Portekiz, İrlanda, İngiltere, Fransa ve Avrupa Birliği’ne aday ÷lke olan Türkiye’den de Ankara, Sakarya, Elazığ ve Antalya’nın yerel yönetim olarak spora katkıları ve spor politikaları incelenmiştir.

Bu çalışmanın hazırlanmasında, yoğun iş temposuna rağmen araştırmanın her aşamasına katkı sağlayan Sayın Burcu SEZER’e ve yardım ve desteklerini hiçbir zaman esirgemeyen danışman hocam Sayın Yrd. Doç. Dr. Gülten HERGÜNER’e teşekkürlerimi sunarım.

Halit İNCİ
AĞUSTOS 2011

İÇİNDEKİLER

KISALTMALAR.....	iv
TABLO LİSTESİ	vi
ÖZET.....	vii
SUMMARY.	ix
GİRİŞ	1
BÖLÜM 1:TÜRKİYE’DE VE AVRUPADA SPOR.....	5
1.1. Sporun Tanımı.....	5
1.2. Türkiye’de Spor	6
1.3.Türklerde Sporun Gelişimi.....	8
1.4.Avrupa’da Sporun Gelişimi	12
1.5. Nüfus, Ekonomik Yapı, Yerleşim ve Eğitimin Spora Etkileri.....	15
1.5.1. Nüfus	15
1.5.2.Ekonomik Yapı.....	16
1.5.3. Sporun Ekonomik Boyutu	16
1.5.4. Ekonomik Açıdan En Hızlı Büyüyen Ülkeler Sıralaması:.....	20
1.5.5.Yerleşimin Spora Etkisi.....	21
1.5.6.Eğitimin Spora Etkisi.....	22
BÖLÜM 2: YEREL YÖNETİMLERİN SPORA KATKISI.....	23
2.1. Yerel Yönetim-Büyükşehir Belediyeleri ve Spor	23
2.1.1. Yerel Yönetim	24
2.1.2. Türkiye’de Yerel Yönetimler	25
2.1.3. Yerel Yönetimler ve Spor.....	26
2.1.4. Belediyeler.....	26
2.1.5. Spor Yönetimi	28
2.1.6. Gençlik ve Spor İl Müdürlükleri	30
BÖLÜM 3: AVRUPA VE AVRUPA BİRLİĞİ’NDE SPOR.....	31

3.1. Ülkelerin Ulusal Sporları	35
3.1.1. Resmi Olarak Kabul Edilmiş Sporlar ve Yılları.....	35
3.1.2. Benimsenmiş Ulusal Sporlar	35
3.1.2.1. Türk Güreş Tarihi	36
3.2. Almanya’da Spor	43
3.3. İsveç’te Spor.....	44
3.3.1. İstihdam ve ekonomi	45
3.3.2. Spor Komitesinin Görevi.....	46
3.3.3. Spor Komitesinin Vizyonu	46
3.3.4. Spor komitesinin Hedefleri	47
3.3.5. Hedef Gruplar	47
3.3.6. Spor Komitesinin Stratejisi	48
3.3.7. Farklı Gruplar İçin Farklı Stratejiler	49
3.4. Danimarka’da Spor	50
3.4.1. Yerel Yönetimlerin Sağlık Desteğinde ve Engelindeki Yeni Rolü.....	51
3.4.2. Yerleşim Alanlarındaki Spor Olanakları Şehir Planlamasına Dâhil Olmalı	52
3.4.3. Spor Olanaklarının Coğrafi Dağılımı	52
3.4.4. Ticari Olanaklarda Spor Politika Merkezi.....	52
3.5. Portekiz’de Spor.....	52
3.5.1. Spor Vakıfları	59
3.6. İrlanda’da Spor.....	59
3.6.1 Hükümet Dışı Birimler	61
3.6.2. Okullarda Spor	61
3.7. İngiltere’de Spor.....	61
3.7.1. Aktif İngiltere Programı	62
3.8. Fransa’da Spor.....	68
BÖLÜM 4: TÜRKİYE BELEDİYELERİNDE SPOR.....	71
4.1. İstanbul’da Spor	73
4.1.1. Gençlik Merkezleri.....	77

4.1.2. Etkinlikler.....	78
4.1.3. Spor Dalları.....	80
4.1.4. Spor Tesisleri.....	80
4.2. Ankara’da Spor	81
4.2.1. Gençlik Merkezleri.....	81
4.2.2. Etkinlikler	83
4.2.3. Spor Dalları	83
4.2.4. Spor Tesisleri.....	83
4.3. Sakarya’da Spor	84
4.3.1. Gençlik Merkezleri.....	84
4.3.2. Etkinlikler.....	85
4.3.3. Spor Dalları.....	86
4.3.4. Spor Tesisleri.....	86
4.4. Antalya’da Spor	88
4.4.1. Gençlik Merkezleri.....	89
4.4.2. Etkinlikler.....	89
4.4.3. Spor Dalları.....	91
4.4.4. Spor Tesisleri.....	91
4.5. Elazığ’da Spor	91
4.5.1. Gençlik Merkezleri.....	94
4.5.2. Etkinlikler.....	95
4.5.3. Spor Dalları.....	95
4.5.4. Spor Tesisleri.....	95
SONUÇ VE ÖNERİLER.....	96
KAYNAKLAR	100
ÖZGEÇMİŞ.....	108

KISALTMALAR

ASKİ	: Ankara Su ve Kanalizasyon İdaresi
CAAD	: Bilgisayar Destekli Mimari Tasarım
CCPR	: Fiziksel Rekreasyon Merkez Konseyi
CEFD	: Beden Eğitimi ve Spor Merkezi
CNOSF	: Fransız Olimpiyat Komitesi
COP	: Portekiz Olimpiyat Komitesi
CSO	: Portekiz Yüksek Spor Konseyi
CROS	: Olimpik Spor Komitesi
DREFD	: Azor Adaları Beden Eğitimi ve Spor Bölge Yönetimi
DOSB	: Alman Olimpik Spor Federasyonu
DSB	: Alman Spor Konfederasyonu
FIFA	: Uluslararası Futbol Federasyon Birliği
FILA	: Uluslararası Güreş Birliği Federasyonları Birliği
GEM	: Güreş Eğitim Merkezi
GSGM	: Gençlik Spor Genel Müdürlüğü
GSYH	: Gayri Safi Yurtiçi Hasıla
IDRAM	: Spor Enstitüsü Madiera Özerk Bölgesi
IFI	: Uluslararası Finans Kurumları
IND	: Milli Spor Enstitüsü
INDESP	: Kişisel Geliştirme Enstitüsü
ISC	: İrlanda Spor Konseyi
IOC	: Uluslararası Olimpiyat Komitesi

- NCİC** : Milli Antrenör Eğitim ve Antrenman Merkezi
- NOK** : Alman Milli Olimpiyat Komitesi
- SESAM** : Sporcu Sağlık Merkezi
- SGP** : Satın Alma Gücü Paritesi
- SHÇEK** : Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu
- TİCİ** : Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı
- TMOK** : Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi
- UEFA** : Avrupa Futbol Federasyon Birliği
- UNESCO** : Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Teşkilatı
- WOW** : Gezici Sağlık Ekibi

TABLO LİSTESİ

Tablo 1. Araştırma Kapsamındaki Ülkelerin Nüfus Sayılarına Göre, Kulüp Bazında Spor Yapanlar ile Bireysel Spor Yapan Kişi Sayılarının Karşılaştırılması.....	71
Tablo 2. 2008 Yılına Göre Sakarya'da Bulunan Spor Tesisleri	87

Tezin Başlığı: Avrupa Birliği Ülkeleri ve Türkiye’de Yerel Yönetimlerin Spora Katkıları ve Spor Politikalarının Karşılaştırılması	
Tezin Yazarı: Halit İNCİ	Danışman: Yrd. Doç. Dr. Gülten HERGÜNER
Kabul Tarihi: 21.07.2011	Sayfa Sayısı: vii(ön kısım)+ .. (tez)+..(ekler)
Anabilim Dalı: Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği	
<p>Yerel Yönetimler tüm vatandaşların sağlık, güven, eğitim ve yaşam kalitelerinin sağlanmasında birinci derecede sorumludur. Ülkeler anayasalarında vatandaşların yaşam kalitelerini doğrudan etkileyen bu unsurlarla ilgili sorumluları belirlemiş; görev ve sorumluluklarına da yasal düzenlemeler getirmiştir. Türkiye ile Avrupa Birliği üyesi ülkelerden Almanya, İsveç, Danimarka, Portekiz, İrlanda, İngiltere'nin yerel yönetimlerinin sporla ilgili vatandaşa sunduğu hizmetler, spora bakış açıları ve sağladığı destekler araştırılmış olup farklılıklar gösterdikleri tespit edilmiştir. Bu farklılığın nedenleri arasında nüfus, ekonomik yapı, yerleşim ve eğitimin olduğu görülmüştür. Avrupa Birliği üyesi ülkelerde spor, hükümet içi birimlerin sorumluluğunda olmasının yanında hükümet dışı birim olarak faaliyet gösteren spor konfederasyonları, komiteleri ve örgütlerinin de sorumluluk alanına girmektedir. Hükümet bu örgütlenmelere parasal desteğini vermekte ve spor için ayırdığı özel bütçenin kullanılmasını denetlemektedir. Hükümet dışı birimler her yaştan vatandaşı spora teşvik etmekte ve yaş, cinsiyet, etnik köken veya engelli-engelsiz ayrımı yapmadan herkes için ihtiyacı olan koşulu sağlamaktadır. Farklı gruplar için farklı spor aktiviteleri belirlemektedir.</p> <p>Türkiye’de 1580 sayılı belediyeler kanunu ile yerel yönetimlere sporla ilgili çeşitli görevler verilmiştir. Buna rağmen yerel yönetimler vatandaşı spora teşvik amaçlı organizasyonlar ve spor alanları sağlamakta yetersiz kalmaktadır. Spor konusunda hükümet içi birimler asıl sorumluluğu üstlenmiştir. Avrupa Birliği ülkelerindeki spor konfederasyonları, komiteleri, konseyleri Türkiye’de oluşturulamamıştır. Yerel Yönetimlerin devletin sağladığı imkânlar doğrultusunda hareket etmelerinin yanı sıra gerektiğinde kendi imkânlarını da zorlayarak halkın spor faaliyetlerini gerçekleştirebilmesi için olanakları sağlamayı politika edinmeleri gerekmektedir. Zorlayıcı birkaç kanun maddesi ile halkın amatör ya da profesyonel olarak sporla uğraşmaları sağlanabilir. Sağlık için veya hobi olarak bile sporla tanıştırılmaları yerel yönetimlerin asli görevlerinden olmalıdır. Spor tesisleri inşa ederek, amatör sporcular</p>	

yetiştirmek için kurslar açarak, yeni yetenekler keşfedip bu yeteneklere sahip çıkararak kendilerini yetiştirmeleri sağlamalıdır. Böylece Dünyada ve olimpiyatlardaki başarı artabilir. Ayrıca sağlıklı bir toplum ve dinamik bir gençlik yetiştirmek mümkün olabilir. Devlet spor politikası çerçevesinde spora özel bir bütçe ayırmalıdır. Yerel yönetimler de vatandaşın beden ve ruh sağlığı için spora gerekli yatırımları yaparak aynı anlayışla hizmet sunmalıdır. Türkiye'deki Yerel Yönetimlerin spora bakış açılarıyla Avrupa Birliği lkeleri yerel yönetimlerinin spora bakış açıları karşılaştırıldığında Avrupa lkelerinin spora verdiği önem, sağladıkları hizmetler ve geliştirdikleri projelerin çok ileri olduğu anlaşılmaktadır. Türkiye'de anayasanın 58. Ve 59. maddelerinde n grldğu gibi yerel yönetimler de 7'den 70'e, amatör-profesyonel, engelli ve tüm vatandaşlar için, projeler retmeli ve spora teşvik etmelidir.

Anahtar kelimeler: Yerel yönetim, Spor, Spor politikası

Title of the Thesis: Local Government's Contributions to Sports and Comparison of Sport Policies in the European Union Countries and Turkey	
Author: Halit İNCİ	Supervisor: Assist.Prof. Dr. Gülten HERGÜNER
Date: 21.07.2011	Nu. Of Pages: vii(pre tex)+ ..(main body)+..(appendices)
Department: Teacher of physical education and sport	
<p>Local Governments are primarily responsible for ensuring all citizens health, safety, education and their quality of life.Countries determined principals for citizens quality of life that directly affect as mentioned above.Countries brought the legal arrangements for duties and responsibilities.Turkey and members of The European Union countries as Germany , Sweden, Denmark, Portugal , Ireland ,England's local governments provided services about sports activities , perspectiveses on sport and support contains the differences in each other.Population , economic structure, residential education are among the reasons for this situation.</p> <p>Sport in the European Union Member Countries under the responsibility of the governmental organization and also sports confederations ,committees organizations as known as units of non-governmental organization.Government providing financial support for these organizations and controlling the use of a special budget for sports.Non-governmental organization encourage citizens of all ages to sports and without distinction of age ,gender ,race or disabilities ,non-disabled.They provide condition to everyone who needs help.They determine different sport activities for different groups.</p> <p>Various tasks related to sports are given to local governments in Turkey with law number 1580. However; local governments are insufficient to provide citizen organizations for promotion of sports and sports fields. Sports-related units within the government has assumed primary responsibility. European Union countries, sports confederations, committees, councils could not be established in Turkey. Local authorities must purchase the policy to provide opportunities to act in accordance provided by the state the necessary facilities to carry out the activities of their own possibilities in the sport. With a few coercive law clause people's interest can be obtained in amateur and professional sports. Introduction of sport as a hobby or even for health should be the main duties of local governments.By building sports facilities, opening courses to train amateur athletes, discovering new talent out of</p>	

these capabilities and ensure that they raise. Thus, achievements at the Olympics increase in the world, as well as a healthy society, a dynamic youth may be able to train.

A special budget should be obtained within the framework of government sport policy. Local governments should provide the same approach citizens, the physical and mental health service providing the necessary investments for the sport.

When Local Government in Turkey perspectives of sport to sport perspectives is compared to the EU countries, they provide services and develop projects that can be understood very advanced. In Turkey as stated in articles 58 and 59 of the constitution, from 7 to 70 for amateur-professional, disabled, and for all citizens, projects and promotion of sports should produce.

Key Words: Local government, Sport, Sport policy

GİRİŞ

Boş zamanları değerlendirmenin aktif alanlarından biri ve başta geleni spor; insan gücünün gelişmesinde, gençlerin yetişmesinde gerekli olan eğitim dalları arasındadır.

Gezgin ve Amman'a göre spor “ Birbirini dışlayan, birbirine tamamen ters düşen tanımları olsa da, çok çeşitli amaç ve araçlarla yapılan, önceden belirlenmiş ve benimsenmiş kurallara farkı derecelerde de olsa uymayı gerektiren, performansı artırıcı bedensel aktivitelerdir ” (Gezgin ve Amman, 1994:233-236).

Bir başka bakış açısıyla spor, sadece fiziksel değil, psikolojik bir takım değişikliklere de yol açmaktadır. Sağlıklı olmak ve sağlıklı kalmak insanların en temel amaç ve hedeflerinden birisini oluşturmaktadır (İkizler,2002). Spor yapan insan sağlıklı bir beden formuna sahip olduğunu düşünür ve huzurlu olur. Çevresi tarafından düzgün ve estetik bir görüntü şeklinde algılanmak, kişiye özgüven kazandıracaktır. Bu da sporun, insan psikolojisi üzerine olan olumlu bir etkisidir (Arıcı, 2007).

Spor fiziksel, ruhsal ve toplumsal gelişimde de önemli bir olgudur. Bu konuda Erkal; “Fert ve toplum ilişkilerinin geliştirilmesinde sportif olay, hem ferdi, hem sosyal açıdan etkili olmaktadır. Spor, fertteki sorumluluk ve işbirliği eğilimi ile düzen sağlama kabiliyetini ortaya çıkararak ferdin sosyalleşmesine katkıda bulunmaktadır.” Diyerek, sporun toplum içerisinde sosyalleşmesinde bir araç olduğunu belirtmiştir (Erkal, 1992: 90-40).

Atatürk'te “Türk sosyal bünyesinde spor hareketlerini düzenlemekle görevli olanlar, Türk çocuklarının spor hayatını yüceltmeyi düşünürken sadece gösteriş için herhangi bir yarışmada kazanmak azmiyle spor çizmezler. Esas olan bütün yaştaki Türkler için beden eğitimi sağlamaktır.” diyerek tüm yaş sınıfına spor olgusunu benimsetmek gerektiğini vurgulamıştır.

Bu anlamda başta eğitim öğretim veren kurumlar olmak üzere yerel yönetimlerde bu konuda üzerine düşen görevleri yerine getirmelidir.

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmada, Avrupa Birliği ülkeleri ve Türkiye’de yerel yönetimlerin spora katkıları ve spor politikalarının karşılaştırılması yapılmıştır. Bu karşılaştırma ile Avrupa Birliği ülkeleri ve Türkiye’nin yerel yönetimlerinin spora katkıları incelenerek, spor politikaları arasındaki farklılıkların tespiti ile olumlu olumsuz yönleri belirlenerek tespitte bulunularak eksiklerin giderilmesi için öneriler sunulmuştur.

Araştırmanın Önemi

Eğitim bilimlerinde, diğer bilimlerde olduğu gibi karşılaştırmalı çalışmalar, birbiriyle karşılaştırma yapılır cinsten olguları karşılaştırarak belirli görüş açılarına ya da ölçütlere göre değerlendirmek ve bunlar arasında ortak, benzer ve farklı özellikleri saptamak esasına dayanır (Demirel, 2000: 2).

Bu çalışma, Avrupa Birliği ülkeleri ve Türkiye’de yerel yönetimlerin spora katkılarının incelenmesi ve spor politikalarının karşılaştırılarak eksikliklerin giderilmesi için önemlidir.

Araştırmanın Yöntemi:

Bu araştırmada arşiv tarama yöntemi, belediyelerin web siteleri ve web sitelerden alınan mail adresleriyle yazışmalardan yararlanılmıştır, veri toplama tekniği ve verilerin yorumlanması ile ilgili bilgileri içermektedir.

Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın evrenini; Avrupa Birliği ülkeleri ve Türkiye’nin yerel yönetimleri oluşturmakta; örnekleme ise Avrupa Birliğine üye ülkelere kaynaklarına ulaşılabilen Almanya, İsveç, Danimarka, Portekiz, İrlanda, Fransa ve İngiltere ile Avrupa Birliğine aday ülke olan Türkiye’den de, yerel yönetimler içinde ise spor alanında yatırım, istihdam ve hizmet alanında iyi çalışmalar yapan Ankara, Sakarya, Elazığ, Antalya ve İstanbul illeri oluşturmaktadır.

Veri Toplama Tekniği

Bu araştırmada Almanya, İsveç, Danimarka, Portekiz, İrlanda, İngiltere, Fransa ve Türkiye’nin yerel yönetimlerinin spora katkıları ve spor politikaları arşiv araştırma

yöntemi ile incelenmiştir. Bu kapsamda ulaşılabilen kitaplar, tez çalışmaları, makaleler, kılavuzlar, konuya faydalı olabilecek internet sayfaları, yönergeler ve konu ile ilgili bilgi alınabilen kurum ve kuruluşların yönlendirmeleri ve e-mail yoluyla yapılan görüşmeler dikkate alınmıştır. Bunun dışında ulaşılan ülkeler ve yerel yönetimler internet sitelerine yönlendirmiştir. Kaynakçada internet sitelerinin çokluğunun da sebebi budur.

Verilerin Yorumlanması

Arşiv araştırması modeli kullanılan araştırmanın sonunda elde edilen veriler, Almanya, İsveç, Danimarka, Portekiz, İrlanda, İngiltere, Fransa ve Türkiye'nin Ankara, Sakarya, Elazığ, Antalya ve İstanbul yerel yönetimlerinin spora katkıları ve spor politikaları karşılaştırmalı olarak incelenmiştir. Öncelikle Türkiye ve Avrupa Birliğine üye ülkeler olan Almanya, İsveç, Danimarka, Portekiz, İrlanda, İngiltere, Fransa ve Türkiye' nin Ankara, Sakarya, Elazığ, Antalya ve İstanbul illeri yerel yönetimlerinin spora katkıları ve spor politikaları ile ilgili ayrı ayrı karşılaştırılmış ve benzerlik ve farklılıklarıyla ilgili değerlendirmeler yapılmıştır.

Konuyla İlgili Araştırmalar

Bayraktar (2003)'te yapmış olduğu araştırmada sosyal yapı özelliklerinin sporun gelişmesindeki olumlu veya olumsuz yönlerini ve sosyal yapının, Türk sporunun gelişimi üzerindeki rolünü ele alınmıştır. Bayraktar, ekonomik yapı özelliklerinin, gelişmiş gelişmekte olan-azgelişmiş veya gelişmemiş olmasının o ülkenin spor gelişiminde nasıl rol oynadığına; Eğitim yapısının o ülkenin spor gelişiminde nasıl rol oynadığına cevap bulmaya çalışmıştır. Bayraktar Ekonomik yapıyı içeren unsurları şöyle sıralayarak bu unsurların ülkenin spora bakış açısını etkileyip etkilemediğini sorgulamıştır. Gelir seviyesinin yüksekliği, serbest zaman yaratacak iş ortamı, sanayileşme, spor faaliyetleri için ayrılacak kaynak payı, spor alt yapısının yeterliği ve dağılımı, kamusal ihtiyaçları karşılanması.

Spor dünyasının en büyük ve yüksek maliyetli organizasyonlarından biri sayılan Olimpiyatların yapıldığı şehirlere ve başarı gösteren ülkelere bakıldığında, bunların ekonomik olarak gelişmiş sayılan ülkeler olduğunu belirtip, ekonomik yapının spora etkisini vurgulamıştır.

Ekonominin yanı sıra bir diğer önemli etkenin ülkenin yaş ortalamasının nüfusa oranı olduğundan bahsederek, Türkiye nüfusunun, genç nüfus çoğunluğu bakımından büyük bir potansiyel oluşturduğunu, bu genç nüfus potansiyeli, ilk etapta spor kaynağı bakımından çok büyük bir avantaj olarak görülmekte ise de, ülkemiz sosyal gelişmişlik düzeyi açısından ele alındığında düşündürücü olduğundan bahsetmiştir. Gelişmiş olarak nitelendirilen ülkelerin, kamusal ihtiyaçlarının büyük bir bölümünü karşılamış ülkeler olduğu ve gençlerin istihdam edildiği, spor faaliyetleri de kamusal ihtiyaçlar olarak ele alındığı spora gereken önem verildiğini belirtmiştir. Bayraktar sporun her ülkede ve her dönemde önemli bulunduğu fakat içinde gerçekleştiği toplumun sosyal yapısına ve siyasal yönetimine bağlı olarak biçimlendiği sonucuna varmıştır (Bayraktar, 2003).

Sunay ve Gök 2010 yılında “Türkiye ve Fransa’da uygulanan spor yönetiminin kamu yönetimi açısından karşılaştırılması” hakkında yaptığı çalışmada Türkiye ile Fransa’da spora ilişkin temel yasaların oluşturulma süreçleri benzerlik gösterdiğinden bahsetmişlerdir. Ancak yönetsel açıdan şu farklılıkları tespit etmişlerdir (Sunay ve Gök, 2010).

Fransa’da spor federasyonları, kendi spor dallarına ilişkin tüm konularda özerk olmalarına karşın devlet denetimi altındadırlar ve dört yılda bir yetkileri gözden geçirilmektedir. Türkiye’de ise spor federasyonları için böyle bir denetim zorunluluğu yoktur.

Fransa’da spora ilişkin yasalar, devlet ile spor hareketi arasındaki ilişkiyi kolaylaştırmakta iken Türkiye’de devlet ile spor hareketi arasındaki ilişkiyi düzenleyen bir yasa henüz mevcut değildir. Fransa’da spor mevzuatını ve devletin spor politikalarını değerlendirmekle yükümlü, çoğunluğu sporun içerisinde yer alan 140 temsilciden oluşan bir Spor Konseyi bulunmaktadır. Türkiye’de ise spor teşkilatına danışmanlık hizmetinde bulunan, 11 kişiden oluşan Merkez Danışma Kurulu bulunmaktadır. Fransa’da bakanlığın bütçesi üç program (spor, gençlik ve toplumsal kalkınma programları) arasında paylaşılırken, Türkiye’de spora aktarılan sınırlı bütçe dışında programlı başka bir kaynak aktarımı bulunmamaktadır.

Fransa’da yasalar çerçevesinde kulüpleşme dernek ve şirketleşme şeklinde iki kategoride iken, Türkiye’de kulüplerin yapılması sadece dernekler yasasına göre yapılmaktadır. Fransa’da "sporun ücretli olarak öğretilmesinin düzenlenmesi" hususunda

düzenlemeler yapılmıştır. Ancak Türkiye'de böyle bir düzenleme henüz bulunmamaktadır.

Fransa'da yerel yönetimler, kamu yararı sağlayan sporcuların ihtiyaçlarını karşılar ve özellikle tesisler ve spor derneklerine verilen desteğin niteliği açısından sporda yer almışlardır. Ülkemizde ise spora yerel yönetimler yatırım yapabilmektedir. Belediyeler ve il özel idare bütçelerinden spora kaynak aktarılmaktadır (Sunay ve Gök, 2010: 7-16).

Kurtoğlu (2006) “Halkın Yerel Yönetimlerden Spor Hizmetleri Konusunda Beklentileri (Mersin İli Örneği)” konulu araştırmasında yerel yönetimlerin sporla ilgili işlevlerini aktarmıştır. Anayasada Yerel Yönetimlere spor konusunda düşen görevlerden bahsetmiştir.

Kurtoğlu (2006) Demokratik hayatın ayrılmaz bir parçası olan mahalli idarelerin, kalkınmaya yardımcı olacak hizmetlerin üretilmesine de katkıda bulunduğunu, Mahalli idarelerin demokrasi açısından önemli olduğu kadar, yerel hizmetlerde verimliliği ve etkinliği sağlamada da vazgeçilmez kurumlar arasında olduğu ve bu sebepten hükümet yöneticileri yerel yönetimlere daha çok yetki ve gelir transferi yapabilmek için yeni reformlar arayışına girmek zorunda olduğunu vurgulamıştır. Türkiye’de de hükümet programlarında yerel yönetimlerin güçlendirilmesi, yetki ve gelir yönünden daha çok takviye edilmesine dair görüşler bulunduğu bahsetmiştir (Kurtoğlu, 2006). Aksoy’un dediği gibi, “ülkemizde de geleneksel, bürokratik ve yeni örgütlenmelerde yerinden yönetimi bir eğilimin, ağırlıklı olarak gündeme getirildiği görülmektedir (Aksoy,1998:3-13).

BÖLÜM 1: TÜRKİYE’DE VE AVRUPADA SPOR

1.1. Sporun Tanımı

DPT özel ihtisas komisyonu raporuna göre; “Yenme ve muktedir olma gibi insan içgüdüsünü tatmini amaç edinen belirli kurallar içerisinde yapılan rekabete dayalı sosyalleştirici, bütünleştirici fiziki, zihni ve ruhi faaliyetlerin tümüdür” (DPT,1983).

Erkal’a göre spor; “Ferdin tabii çevresini beşeri çevre haline getirirken elde ettiği kabiliyetleri geliştiren, belirli kurallar içerisinde araçlı veya araçsız, bireysel veya

toplu olarak boş zaman faaliyeti kapsamı içerisinde veya tam zamanını alacak şekilde mesleklaştırarak yaptığı sosyalleştirici, toplumla bütünleştirici, ruh ve fiziği geliştiren, rekabetçi, dayanışmacı ve kültürel bir olgudur” (Erkal, 1982:119).

Spor bir yaşam biçimidir. Bu yaşam biçimini tamamlayan, etkileyen ve sahip olduğu güçlerin bireylerde özelleşen bir bütünlüğü olan sporun insan yaşamına yön vermesinin bir anlamı vardır. Fakat unutmamak gerekir ki spor, yaşamın tümü değildir. Spor sağlıklıdır, fakat sağlığa giden tek yol değildir. Ama bunun yanında da sporun sağlığa olan katkıları bilimsel verilerle kanıtlanmıştır.

Spor, Modern kültürünün gerekli, önemli bir bölümüdür ve eğitimde önemli bir görevi vardır (Daniels, 1969: 17). Spor, toplum yaşamına çok değişik yollardan girerek, bireyleri doğrudan ya da dolaylı olarak kendisine bağımlı kılmış ve her zaman toplumun ilgisini canlı tutmayı başarmış bir sosyal olgudur. Bu olgu toplum yaşamında belirli görevler üstlenmektedir. Toplumun vazgeçilmez zevklerini, ihtiyaçlarını karşılayarak kendisine bağlayan bu olgu, günümüzün dünyasında büyük bir toplumsal kurum olduğunu kabul ettirerek, toplumu çok yakından ilgilendiren belli davranışlar, düşünceler, inançlar ve simgeler geliştirmiştir. Her toplumsal kurum gibi, diğer toplumsal kurumlarla ilişki halindedir ve o toplumun hukukundan, siyasetinden, ekonomisinden, demografik, kültürel, coğrafi yapısından ve çevresinden ayrı düşünülemez (Kılıcıgil, 1998:9).

1.2. Türkiye’de Spor

Spor çok önemli bir olgudur. Ama Türkiye realitesinde bu önemli olgu çok basite alınmaktadır. Bugün Türkiye’de ki en büyük futbol takımlarında hangi oyuncunun oynatılması gerektiği, hangi sistemle oynanması gerektiğini, bir mesleği ve işi olmayan kahve köşelerinde zaman harcayan çok sayıdaki insan o takımın teknik direktöründen daha iyi bildiğine inanmaktadır. Bu da spor gibi bilimin tüm alanları ile içli dışlı olmuş bir bilim dalının küçümsenmesine neden olmaktadır. Bugün gelişmiş ülkelerin özel üniversitelerinde eğer paranız yok ise sadece sanat ve spor bursları ile eğitim alabilirsiniz (Yücel, 2004).

Belirli bir zekâ düzeyindeki insanların nerede ise tümü belirli bir eğitimden sonra en saygın mesleklerin sahibi olabilirler. Ama belirli bir fiziksel yapıya sahip insanların

tümünün içinden, belirli bir eğitimden sonra sporcu veya sanatçı olma olasılığı çok ama çok düşüktür. Çünkü sporcu ve sanatçı olabilmek için devreye herkesin sahip olduğu fiziksel ve zihinsel özelliklerin dışında yetenek adını verdiğimiz ve çok az sayıda insanın sahip olduğu özellikler gerekmektedir. Bu nedenlerdir ki sanatçılar ve sporcular özel insanlardır. Ve unutulmaması gereken ülkelerin gelişmişliklerinde, bilim adamları sayısı kadar sanatçı ve sporcu sayıları da önemli yer tutar (www.sporbilim.com).

Türkiye’de 1982 Anayasasının 59.Maddesinde “ Devlet, her yaştaki Türk vatandaşının beden ve ruh sağlığını geliştirecek tedbirleri alır, sporun kitlelere yayılmasını teşvik eder ” ifadesi bulunmaktadır. Uzun yıllar bazı federasyonlar ve gönüllü kuruluşların gayretleriyle organize edilen, herkes için spor faaliyetleri, Haziran 1990 tarihinden itibaren Herkes İçin Spor Federasyonunun kurulmasıyla düzenli ve sürekli hale getirilmeye çalışılmıştır.

Herkes İçin Spor Federasyonunu kuruluş, görev, yetki ve sorumluluk yönergesinde belirtildiği gibi amaçlarını gerçekleştirmek için yapacağı bütün etkinliklerde, ilgili federasyonlar, mülki amirlikler, sivil toplum örgütleri ve yerel yönetimlerle işbirliğine girmektedir (Gezgin, 1994:233-236).

Başlangıçta hareket ve eğlenme aracı olma niteliğinden günümüzde son derece farklı ve kapsamlı bir içerik kazanan spor olgusunun anlamındaki temel dönüşüm karakteristiklerinin kapsamını ve sınırlarını sürekli değiştiren ve sporun tasnifinde yeni arayışlara yol açan dönüşümler Verhaegen’e dayanarak şu şekilde belirtilmiştir (Gezgin, 1994: 233-236).

1. Spor önceden yalnızca belirli bir sosyal kesimin boş zaman değerlendirme aracı iken, günümüzde büyük bir toplumsal güç olmuştur. Batı toplumlarında uzun yıllar “ Spor herkesin olmak istiyor ” sloganı bu anlamdır.
2. Önceleri organize olmadan bir boş zaman faaliyeti olarak algılanan sporun, günümüzde çok büyük organizasyonlarla önümüze çıktığı ve büyük bir toplumsal güç ve kurum olduğunu görebilmekteyiz.
3. Spor artık kesinlikle boş zaman faaliyeti değildir, tam gün çalışmayı gerektirir ve mesleki bir süreçtir.

4. Meslekleşmeyle beraber, işin içersine ekonomi girmiştir. Kendi bağımsız ekonomik gücünü kuran ve maddi geliri yüksek olan endüstriyelmiş bir toplumsal kurumdur.

1.3. Türklerde Sporun Gelişimi

Türkler çocuklarının güçlü ve iyi bir asker olarak yetişmelerine önem verirlerdi. Hun Türkleri çocuklarını yetiştirilmiş koyunlara bindirerek, ellerine ok ve yay vererek sıçan ve kuşları avlatırlardı. Böylece çocukların kas ve beden hareketlerinin uyum göstermesini sağlardı. Bunların başında da eğitici olarak yaşlı ve tecrübeli insanlar bulunurdu. İslâmiyetten sonrada Türklerde beden eğitimi aynı önemini korumuş, büyük filozof İbni Sina (980-1037) beden eğitiminin önemini hastalanmadan önce korunma denilen sağlık bilgisini işlemiş ve hareketlerin kendiliğinden yapılmasının yanında plânlı bir şekilde yapılırsa daha fazla yararı olacağını vurgulamıştır (Bilge, 1989: 9).

Osmanlılar 'da atalarında olduğu gibi beden eğitimi, savaş eğitimi amacıyla talim şeklinde yapılmıştır. Osmanlı'da beden eğitimi ve spor saraydaki okullarda, askerî teşkilâta (kışlada), halka eğitim veren tekkelerde yapılmıştır. Saray mektebi olan Enderun'da talim olarak yapıлып II. Mahmut zamanında müzik ve beden eğitimi akademi şekline gelerek binicilik, güreş, atlama, cirit, okçuluk gibi talimler yapılmıştır (Akkutay, 1984).

Askerî kurumlarda beden eğitimi ve spor acemioğlan ve cambazhanelerde askerî talim olarak yapılırdı. Osmanlı devletinde tekkelerden bazıları spor tekkeleri olarak kullanılırdı. Spor tekkeleri kişi ve toplumun çıkarlarının eşit olduğunu kabul ederler, manevî tatmine yönelir ve mensuplarını koruyarak bir sosyal güvenlik vazifesi görmüştür (Bilge, 1989: 9-19).

Gerileme devrinde sporda da kopukluklar başlamış, 1834'de Mekteb-i Fünun-i Harbiye gibi yeni okullar açılana kadar hiçbir çalışmaya yer verilmemiştir. Tanzimat dönemi Osmanlı'nın Batıya açıldığı dönem olduğu için bu dönemde eğitim ve spor alanında çok yenilikler olmuştur. 1863'den itibaren geçmiş sistem atılarak yerine tamamen yeni olan lüzumlu alet ve tesisler inşa edilerek 1868'de Galatasaray Sultanisi'nde eğitime geçiriliyor ve Fransız eğitim sistemi alındığı için o dönemin hocalarının tamamı Fransız

olup beden eğitimi hocası Morioux'tur. Galatasaray Lisesinde haftada yarım saat "Johan Amaros" stili jimnastik öğretilmiştir (Bilge, 1989: 27-37).

Galatasaray Lisesi'nde yetişen ve burada öğretmenliğe başlayan Faik Üstünidman 1924 yılına kadar bu okulda beden eğitimi öğretmenliği yaptı. Jimnastiği gençlere sevdirep yaydı. Bir de "Riyazet-i Bedeniye" adlı bir eser yazdı. Faik bey'de John Armons jimnastiğini öğretti ve Selim Sırrı Tarcan gibi Türk sporunun kökleşmesine emeği geçen bir şahsiyet yetiştirdi. Yabancı okullardan olan Robert Kolej de Türk spor tarihinde ayrı bir yeri olan okuldur. Basketbol ve su topu gibi branşlar ilk olarak bu okul vasıtası ile Türkiye'ye yayılmış, ilk resmî müsabakalar bu okulda yapılmıştır. Bu okulda görev yapan Ayşe Sıdıka ve Aristokli Efendi beden eğitimi derslerinin sevilmesini sağlayan öğretmenlerimizdendir (Bilge, 1989: 38).

Meşrutiyet ve kurtuluş savaşı yıllarında (1908-1922), beden eğitimine ve öğretmen yetiştirmeye önem verilmiştir. Ülkenin kurtuluşunun bir eğitim ordusu ile olunacağı anlaşıldığı için bu yüzden Balkan Savaşına ve Çanakkale Savaşına öğretmen okulu öğrencileri alınmamış ve bu arada beden eğitimi dersleri de hem sivil hem de askerî okullarda hızla yayılmıştır. Fakat Balkan Savaşı (1912-1913) ve I.Dünya Savaşı (1914-1918) bu gelişmeyi yavaşlatmıştır. 1910-1911 yıllarında Maarif Nazırı Emrullah Efendi zamanında ilk lise açılarak haftada bir saat olarak *Terbiye-i Bedeniye* adı altında beden eğitimi dersi konulmuştur. 1913'de sultanilerde haftada iki saat beden eğitimi dersi yapılır, 1915'de ise, kız ve erkek sultanilerde haftada birer saat terbiye-i bedeniye dersi vardı. Darülmualim ve Darülmualimat'da (Kız ve erkek öğretmen okulu) haftada iki saat terbiye-i bedeniye dersi vardı, hocaları 1914'le 1918 arası Selim Sırrı Bey ve Hantura Hanımdı, haftada 23 saat ders verirlerdi. 1915'deki medreselerde de bu dersler verilmiştir (Bilge, 1989: 35).

Yukarıdaki paragraflardan anlaşılacağı gibi, bu dönemde iki farklı görüş beden eğitimi derslerinin okutulmasında ortaya çıkmıştır. Bunlardan Faik Bey, Alman ekolu olan John Armos jimnastiğinin öncülüğünü yapmıştır. Bu ekol maharet, cesaret, ağır disiplin isteyen bir yapıdadır. Selim Sırrı Tarcan eğitimini İsviçre'de yapmış ve 1908'de Mekan yokuşunda Büyük Han'ın içinde *Terbiye-i Bedeniye Mektebi*'ni açmıştır. 1909 yılında Beden Terbiyesi tahsili için İsveç'e gidene kadar eğitim vermiştir (Bilge, 1989: 36).

Ulu önderin Türk sporundaki ilk imzasını “izcilik” sporunda görmekteyiz. Atatürk 1915 yılın-da birinci dünya savaşının tüm şiddetiyle devam ettiği bir süreçte (kurmay yüzbaşı olarak) hazırladığı raporda “Yeni neslin fikri ve bedeni eğitimi için izcilik ele alınmalı, beden eğitimi okullarda programlı olmalı ve ders saatleri arttırılmalıdır” şeklinde zamanın hükümetine rapor hazırlamıştır (www.ahmetapaydin.net).

Cumhuriyetle birlikte bütün eğitim ve öğretim kurumlarında üniversiteler hariç beden eğitimi mecburi tutulmuştur. 14 Ağustos 1923’te İcra vekiller heyetinin programının 6. maddesi, beden eğitimi öğretmeni yetiştiren bir okulun açılması ve izcilik faaliyetlerine önem verileceği ve programla ilgili esasların uygulamaya konulacağı belirtilmiştir. Okyar hükümeti, beden eğitimi ve spor konusunda başarılı bazı gençleri yurt dışına yollamışlardır. Bunlardan günümüzde bilinenler; Nizamettin Kırşan İsveç, Vildan Aşır ile Suat Bey Belçika’ya gönderilmişlerdir (Bilge, 1989: 37).

Mustafa Necati Beyin Millî Eğitim Bakanı olduğu dönemde (1925-1929) ilk defa devletin beden eğitimi öğretmeni yetiştirmek için kurs açtığını görüyoruz.1926’da açılan bu kursa, Ali Abalı, Nevzat Ayas, Ergun Hiçyılmaz ve Zehra Alagöz katılıyor. Kursun müdürlüğünü SelimSırrı Tarcan yapıyor, fakat 1928’de Nizamettin Kırşan yurt dışından döndükten sonra müdürlüğü üstleniyor. Kursun ders programı; Beden Terbiyesi Nazariyatı, Fizyoloji, Anatomi, Mihanikiyeti Hareket, Hıfzısıhha dersleri ile Spor Nazariyatı ve Tatbiki uygulama dersleri yer almıştır. Kurs için yurt dışından öğretmenler getirilmiş, dört yıl mezun vermiş ve 1930’da kapatılmıştır (Bilge,1989: 39).

Atatürk spora bakış açısını şu sözlerle “Dünya’da spor hayatı, spor âlemi çok mühimdir. Bu kadar mühim olan spor hayatı bizim için daha mühimdir. Çünkü ırk meselesidir. İrkin düzelmesi ve gelişmesi meselesidir.” ifade ederek bizlere yol göstermektedir (Altınok, 1991).

Atatürk, spor alanında yaptığı ilklerle Türk sporunda bir çığır açmış ve Metin Gören’ e göre askeri, devlet adamlığı ile siyasal ve sosyal devrimlerinin yanında bir “Spor Devrimcisi” olarak, adını altın harflerle tarihe yazdırmıştır (Gören, 2004).

13 Mart 1925’de çıkan 439 sayılı Kanunla beden eğitimi öğretmenleri bu konuda eğitim veren yüksekokul mezunlarından yetişmeye başlamış, Dr. Raşit Galip Bey Millî Eğitim Bakanı iken, Gazi Orta Muallim Mektebi ve Terbiye Enstitüsü’ne bağlı olarak beden terbiyesi şubesi, 1933 Şubatta eğitim ve öğretime açılmıştır. Öğrenim süresi 3 yıl

olup ilk mezunları erkek öğrencilerdir. Kız öğrenciler 1936 yılında öğrenime alınmışlardır. İlk mezununu 1935’de vermiş ve ilk mezun Ali Naci oğlu Fuat’tır (Bilge, 1989: 40).

Beden Eğitimi Bölümüne ait ilk ele geçen müfredat 1941-1942 yılında uygulananıdır. Dersler; jimnastik, sporlar, oyun ve halk dansları, tıbbî jimnastik ve masaj, tatbikat ve seminerler, pedagoji ve umumi öğretme usulleri, beden eğitimi nazariyesi, beden eğitimi tarihi, anatomi, fizyoloji, spor sağlığı, antropometre, teşkilât ve idare, yabancı dil, Müzik, askerlik, Türk İnkılâp Tarihi, Türkiye Cumhuriyeti rejimi gibi dersler 3 yıl boyunca, 204 saat ve altı sömestri karşılığı işleniyor. Ders programının muhtevası % 47’si alan bilgisi, % 20’si öğretmenlik formasyonu dersleri, % 33’ü genel kültür dersleri idi (Bilge, 1989: 53).

Gazi Orta Muallim Mektebi ve Terbiye Enstitüsü 1946-1947 yılında Gazi Eğitim Enstitüsü adını almış, 1933’den 1968’e kadar dokuz defa müfredat değiştirmiştir. 1968’e kadar Türkiye’de dört beden eğitimi öğretmeni yetiştiren enstitü vardı. Bunlar; Gazi Eğitim Enstitüsü-Beden Eğitimi Bölümü (Ankara), Atatürk Eğitim Enstitüsü-Beden Eğitimi Bölümü (İstanbul), Buca Eğitim Enstitüsü-Beden Eğitimi Bölümü (İzmir), Diyarbakır Eğitim Enstitüsü-Beden Eğitimi Bölümü (Diyarbakır). 1974 ve 1976 yılları arasında üç Gençlik ve Spor Akademisi açılmıştır. Bunlar; Ankara 19 Mayıs Gençlik ve Spor Akademisi, İstanbul Anadoluhisarı Gençlik ve Spor Akademisi, Manisa Gençlik ve Spor Akademisi, bu okulların öğretim süreleri dört yıl olup ilk iki yılın sonunda öğrenci seçtiği branşın esas ve yardımcı branş derslerini alırdı. Spor Akademisi öğrencileri % 69-71 arası alan bilgisi dersleri, % 21 genel kültür dersleri, % 10 öğretmenlik formasyon derslerini 51 veya 56 ders içinde almışlardır (Bilge, 1989: 77).

1978-1979 yıllarında Enstitülerin öğrenim süreleri dört yıla çıkarılarak isimleri Yüksek Öğretmen Okulu adını aldı. 20 Temmuz 1982 yıl ve 41 Yüksek Öğretim Kurumları Teşkilâtı Hakkındaki Kanun Hükmünde Kararname ile tüm yükseköğretim kurumları yeniden örgütlenmesiyle, Yüksek Öğretmen Okulları Beden Eğitim Bölümleri, Gençlik Spor Akademileri, Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu ile ODTÜ Beden Eğitim Spor ve Rekreasyon bölümleri lağvedilerek üniversitelerin eğitim fakültelerine beden eğitimi ve spor bölümleri olarak bağlanmıştır. Sadece ODTÜ Beden Eğitimi Spor bölümü beş

yıl olup diğeri dört yıllık eğitim vermektedirler. Dört yıl boyunca 37-59 ayrı ders verilmektedir. Derslerin % 60'ı alan bilgisi dersleri, % 18'i genel kültür dersleri, % 18'i öğretmenlik formasyon dersleridir (Bilge, 1989: 180).

Bugün Türkiye'de çeşitli üniversitelerde 74'ü aşkın beden eğitimi ve spor bölümü, yüksekokullar ve çeşitli üniversitelerdeki Enstitülere bağlı Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dallarında yüksek lisans ve doktora eğitimi verilmekte ve bu konularda bilimsel araştırmalar yapılmaktadır (Güçlü, 2000: 3).

Sporun da bir eğitim aracı olduğu unutulmamalıdır. Okullar arası bilgi yarışmalarında olduğu gibi kitle iletişim araçlarının ilgisi spora yönelmelidir. Ülkemizde birçok radyo ve televizyon kanalı ve çok çeşitli gazete mevcuttur. Spor toplum yararına bir aktivite olduğuna göre kitle iletişim araçları bu konuda sorumluluk almaktan kaçınmamalıdır. Her bir televizyon ve radyo kanalı ve her gazete, bir spor branşının tanıtımını ve yarışmaların takibini üstlenebilse, okul sporları ve sporcuları adına ve amatör sporcular adına büyük bir hizmet sunulmuş olacaktır. Böylece sporun yaygınlaştırılması ve sporcuların motivasyonu için olumlu katkılar sağlanacaktır. Belki de bu yayınlar aracılığı ile okul sporlarındaki ve amatör sporlardaki problemler ve beklentiler zamanında aktararak çözümleri de üretilebilecektir (Hergüner, 2011: 328).

Televizyon kanallarındaki, özellikle de aktif spora yönlendirici mesajların verilebileceği spor programlarının yayın saatleri de önem arz etmektedir. Nitekim hedef kitlenin, cinsiyetleri, meşguliyetleri, serbest zamanları, ders çalışma, uykuya çekilme gibi durumları iyi ayarlanabilmeli ve ona göre programlar yayına konulmalıdır (Karaküçük, Yenel ve Yaman, 1996).

1.4. Avrupa'da Sporun Gelişimi

Eski Yunan uygarlığında vücut kültürü gücünü dinsel inanışlardan almış ancak, tanrıların özlediği insan tipinin meydana getirilmesinde eğitim vasıtası ile insan ruhu ve bedeni, ölçülü, dengeli gelişirken, en güzele ve en mükemmele ulaşılmaya çalışılmıştır. Roma İmparatorlarından Marc'ın özel doktoru Calinos asrında M.Ö.400'den önce vücut idmanlarının Atina'da mükemmel bir hâle geldiğini iddia etmesine rağmen, Homeros vücut kültürünün daha eskiye dayandığını ileri sürmektedir. İliada ve Odysee isimli eserler, Perikles devrinden çok önceleri, Yunanlıların güreştiklerinden, disk

attıklarından, yaya yarışları yaptıklarından bahsetmektedir. Ayrıca, bu eserlerde, Troie Muhasarası sırasında Yunanlı askerlerin formlarını kaybetmemek için güreş yaptıkları belirtilmektedir. Tarihçiler Troie Muhasarası ile Pericles devri arasında çok fark olduğunu, birinin yeni gelişen diğerinin kemale ermiş medeniyet olarak nitelendirilmektedirler (Tarcan, 1932: 10).

Eski Yunanistan'da çeşitli şehirlerde dinî bayramlar yapılırdı. Panheleniku denilen bu birleşme günlerinde şehirlerin en güzel vücutlu ve en kuvvetli insanları seçilerek yarışmalara katılırlardı. Bu yarışmalar; Delphi'de dört senede bir tanrı Apollon için yapılırdı. Yine, Koret kentinde ibaret niteliğinde dört senede bir, Polepenez yarım adasının kuzey doğusunda ise, Argolit dağlarının eteklerinde Nemea ormanında üç yılda bir yarışmalar yapılırdı. İbadet şeklinde olan en meşhur yarışmalar Olimpia şehrinde her dört yılda bir yapılan Olimpiyat Oyunlarıdır. Olimpiyatların özü ve büyüklüğünün kaynağı iyi bir vatandaş olmak, diğer taraftan kuvvet, cesaret ve adalelerin ahenk ve zarafetini sağlamaktı. Milat'tan 884 yıl önce, Kral İphitos tanrı Zeus için her dört senede bir Haziran ayları sonunda yaptırırdı. Milat'tan dört asır sonraya kadar 1200 yıl yapıla gelmiştir. Olimpiyatlarda; birinci gün dinî merasim yapılır ve beş gün olimpiyatlar yaya yarışlar olup, on sekizinci yarışlarda, atlama disk atma, cirit ve güreş ve yirmi üçüncü olimpiyatlarda ellerine meşin eldivenlerle Pugilat denilen boks müsabakaları ilâve edilmiştir. Spor müsabakaları yapılırken diğer tarafta şairler, heykeltıraşlar, edebiyatçılar da fikir ve bilgi müsabakaları yaparlardı (Tarcan, 1932: 10).

Yunan ve Roma medeniyetlerinin çöküşü eski Yunan jimnastiğinin bin yıldan fazla bir zaman unutulmasına sebep oldu. Hıristiyanlığın Avrupa'da hızla yayılması ve kilise taassubunun insanlar üzerinde etkili olmasıyla jimnastik ve vücut kültürü yapanlar dinsiz addedilmelerinden; fikir ve ruha ihtimam edilmesi bedensel faaliyetlerden kaçınılarak manevî varlığı tamamen inkâr eden ve bedeni putlaştıran eski inanişe karşı olma ihtiyacından doğmuştur (Alpman,1972: 145).

On beşinci yüzyılda bilhassa Fransa'da *Pauma* diye bir oyun icat edilmiştir. Bu oyun açık arazide filesiz oynanır, kapalı alanlarda file ve topla, raketle oynanırdı. Tehlikesi olmayan bu oyunu krallar ve yüksek zümre oynardı. Üç asır sonra İngiliz binbaşısı Wingfield kısa ve uzun paumı birleştirerek Lawn-tennis oyununu icat etmiştir. İtalyan hümanistlerinden Vittorino Da Feltre (1738-1446) vücut ve ruh sağlığı konusunda

Yunan eğitim anlayışının, irade disiplini, ölçülü beslenme konusunda Ispartalıların anlayışını benimsemiş ve günlük yüzme, binicilik, eskrim antrenmanlarının faydasını savunarak, yürüyüşlerle tabiat sevgisini aşlamayı amaç edinerek modern eğitim yolunu açmıştır. Diğer bir İtalyan eğitimcisi Enea Silvio Piccolomini (1405-1464) dini kişiliği içinde güzellik ve gücün vücutla gelişmesini teklif etmiştir. François Rabelais (1483-1546) ve Michel de Montaigne (1533-1592) Fransa’da jimnastiğin önemli bir eğitim vasıtası olduğunu ileri sürmüşlerdir (Alpman,1972:150).

Almanya’da vücut kültürünün gelişmesinde dini kişiliği ile tanınan Martin Luther (1483-1546) çeşitli vaizlerinde ve Bugenhagen (1485-1558) okul sistemini düzene koymaya çalışırken sağlığı koruyabilmenin önemi ve İtalya’da meydana gelen hümanist akımın Almanya’da etkili olabilmesi için ortaçağ manastır okullarının yöneticilerinin beden eğitimine düşmanlıkları ile mücadele etmişlerdir. Joachim Camerarius (1500-1574), 1526’da Akademik Gymnasiyumun yöneticiliğini yapmış, okulda sistemli bir beden eğitimi yapılmasını sağlamış ve “Dialogus ve Cymnasis” isimli eserinde bir çocuğun kendinden yaşlı birine okulda yaptığı hareketleri anlatışı ile bilgilendirme yapmıştır. Okulunda tırmanma, koşma, güreş, eskrim, atlama, taş fırlatma ve oyunlara büyük değer verilmiştir (Leonard, 1971: 69).

Çek asıllı eğitimci J.A. Comenius (1592-1671), 1650 yılında bir Macar prensinin daveti üzerine Saros-Patak şehrinde kurduğu okulda, beden eğitimi derslerini müfredata koyarak beden eğitimi derslerinin öncüsü olma hakkını kazanmıştır. J.J. Rousseau (1712-1778) ise, dönemindeki bütün okullara jimnastik ve vücut geliştirme alanları yaptırarak gençlerin itaat ve eşitliğe alıştırmalarının önemine işaret etmiştir. Alman Salzman (1744-1811), 1781’de Schnepfental’de açtığı okulda jimnastik müfredatını bizzat kendisi uygulamıştır. F. Guts Muths (1759-1839), 1785’de 1839’a kadar ömrünün 54 yılını jimnastiğe vakfetmiş ve üç önemli eser neşretmiştir. Bunlar: (1)Gençlere mahsus jimnastik, (2)Fikir ve bedeni geliştiren temrin ve oyunlar, (3)Öğretmenlere mahsus yüzme kitabıdır (Alpman, 1972:154).

Almanya’da 1816 yıllarından sonra Guts Muths’un çalışmaları ve eserleri beden eğitiminde kendisinden uzun süre söz ettirmiş ve fikirleri Fransa’ya sıçramış ve Amaros 1819’da açılan Askeri Beden Eğitimi Örnek Okulu’na ilk müdür olarak atanmıştır. Daha sonra sivilleri de alan bu okulda, 1830’da *Beden Eğitimi, Jimnastik ve Moral* adlı

eserini yazmış ve 30 yıl Fransız beden eğitimi hayatına kendi adı ile anılan bir devir açmıştır. Amaros'un jimnastik müfredatı şöyle idi: (1)Basit alıştırmalar, (2)yürüyüş ve koşular, (3)atlamalar, (4) dengeler, (5) aşmalar, (6) güreşme ve didişme, (7) tırmanma, (8) yüzme, (9) taşıma,(10) taş, top, cirit atma, (11) ok, tüfek atma, (12) eskrim, (13) binicilik temrinleri, (14) millî ve sosyal danslar, (15) korol müzik (Alpman, 1972:155).

1.5. Nüfus, Ekonomik Yapı, Yerleşim ve Eğitimin Spora Etkileri

1.5.1. Nüfus

Bir ülkenin sınırları içinde yaşayan insan sayısı bize o ülkenin nüfusunu verir. Nüfusu üç ana yaş gruplarına göre ayırabiliriz. Bunlar, 0-14yaş grubu (çocuk grubu), 15-65 yaş grubu (genç ve orta yaş grubu), 65 ve yukarısı grubu (yaşlılar grubu) (Erkal 1992: 49). 15-64 yaş grubunda bulunan çalışma çağındaki nüfus, toplam nüfusun % 67,2'sini oluşturmaktadır. Ülkemiz nüfusunun % 25,6'sı 0-14 yaş grubunda, % 7,2'si ise 65 ve daha yukarı yaş grubunda bulunmaktadır (www.tuik.gov.tr).

Günümüzde gerek bilim ve teknolojideki gelişmeler, gerekse tıp alanındaki gelişmeler ortalama yaşam sınırını yükseltmiştir. Böylece spor yapmaya olan ihtiyaç artmaktadır. Spora ihtiyaç gösteren grupların spor yapabilmesi ise formal olarak öncelikle spor kulüpleri ile okullarda olabilmektedir. Bugün birçok ülkenin spor politikasında olduğu gibi, ülkemizin spor politikasında da sporun topluma yaygınlaştırılması ilk sırayı teşkil ederken, spor alanında gelişmiş ülkeler bu politikalarını büyük ölçüde gerçekleştirebilmişlerdir. Örneğin, Almanya'da her dört kişiden biri spor kulüplerine üye iken (21 milyon kişi) 12 milyon kişi de spor kulüpleri dışında spor yapmaktadır ve bu ülkede spor örgütlerinin başarı kriteri sporu tüm nüfusa yaygınlaştırmaktır (Çamlıyer, 1999: 10-11). Bu ülkelerde spor yapan insanların oranı genel nüfusun yarısına kadar ulaşırken, ülkemizde bu oran % 1-2 kadardır (İmamoğlu, 1992; 9-19). Türkiye gelişme sürecini tam olarak tamamlamamış, geçiş döneminde bir ülke konumundadır. Bunun doğal sonucu olarak da, olimpik sporlarda yüksek başarı ve süreli başarıyı elde etmek zorlaşmaktadır. Ancak, maliyeti düşük olarak yapılabilecek spor dallarında başarılar sağlanabilmektedir. Bunun yanı sıra gelişme sürecini tamamlayamamamız nedeniyle, ülke içinde bölgeler arasında da, sporda başarı grafiği ve spor yapılaşması (kulüp, sporcu, teknik eleman, saha, tesis vb.) da çok büyük farklar göstermektedir. Türkiye'nin kalkınmamış kırsal kesimlerinde genç nüfus yoğunluğu

yüksek olduğu halde sportif başarının düşük olması, buna karşılık, kalkınmış bölgelerde genç nüfus yoğunluğunun düşük olduğu halde, lisansiyer sporcuların çokluğu ve sporda başarılar elde edilmesi bunun doğal sonucudur (Bayraktar, 2003).

1.5.2. Ekonomik Yapı

Spor, gelir seviyesinin yüksek olduğu gelişmiş ülkelere, geri kalmış ülkelere nazaran daha yaygındır. Boş zaman faaliyetlerinin yapılabilmesi o ülkenin sosyal ve ekonomik durumuna bağlıdır. Spor alt yapısının gelişmesi de o ülkenin ekonomik durumu tarafından direkt etkilenir. Gelişmekte olan ülkelerin zaten kıt olan ekonomik kaynaklarını, spor ve kültür için planlamaları öncelikli olmasa da bunu başaran ülkeler de vardır (Doğan, 2001: 28).

Gelir dağılımı, bir ülkede yaşayan bireyler tarafından üretilen mal ve hizmetlerden elde edilen toplam gelirin, yine o ülkedeki bireylere faiz, kira, kar payı, maaş ve ücret gibi dağılım araçları ile paylaştırılmasını ifade eder (Işığışık, 2003: 1).

Bir ülkenin milli gelir seviyesinin ve kişi başına düşen gelirlerin yüksekliği, refah seviyesinin de yüksekliği anlamına gelmektedir. Refah seviyesinin yüksekliği tamamen ekonomik gelişmeye bağlı olmamakla beraber sosyal faaliyetlerin sürdürülmesi ve bireylerin sosyal faaliyetlere aktif olarak katılabilmeleri için en önemli unsur oluşturmaktadır. Refah seviyesinin yüksek olması tek başına sporun gelişmesini sağlayamaz, ancak bu, eğitim ve spor bilincinin yerleştirilmesi ile başarılı olunabilir. Gelir seviyesinin yüksek olması bireye spor, araç, gereç ve malzemelerin sağlanmasında olumlu rol oynar (Bayraktar, 2003).

Ekonomik yapının spor alt yapısını direkt etkilediği düşüncesine tezat olarak olimpiyatlarda ekonomisi kötü olan ülkelerin başarılı olmaları örnek verilebilir.

1.5.3. Sporun Ekonomik Boyutu

Sanayileşme, hizmet sektörünün gelişmesi, bilgi çağı ve hızlı kentleşme sonucunda toplu yasama kültürü ve sosyal yapı giderek farklı özellikler kazanmıştır. Toplumsal eğilimleri moral, kültür, yaşam felsefesi, ekonomik refah gibi olgular biçimlendirmektedir. Çağdaş toplumlar, sporu sosyal hayatın ayrılmaz bir parçası sayarken, geri kalmış toplumlar ise sporun önemini kavrayamamış ve göz ardı etmişlerdir. Günümüzde, toplumların spora yaklaşımları, toplumların genel yapısını

yansıtır. Spor aslında gelişmişliğin bir ölçütü olarak da kabul edilmektedir (Yetim, 2000: 63-72).

Spor örgütlenmesi ve hizmetlerin halka ulaştırılması birçok ülkede genellikle kamu hizmeti olarak yürütülmektedir. Kuskusuz tarihi süreç içerisinde devletin yerine getirmek zorunda olduğu eğitim, sağlık, güvenlik vb. görevler sürekli değişim içerisinde olmuştur. Birçok örgütte olduğu gibi spor örgütlerinde de kendini gösteren bu değişim, ülkelerin benimsemiş oldukları siyasi ve ekonomik sistemlere bağlı olarak gerçekleşebildiği gibi çağın getirdiği yeni ihtiyaçlara paralel olarak da sekilenmektedir (İmamoğlu, 1992: 21-34).

Doğal olarak modern dünyanın bütün ekonomik ve sosyal değişimleri spor örgütü ve organizasyonlarında da görülmektedir (Balcı, 1999: 5-7).

Spor, ekonomi ve politika birbiriyle sıkı bir ilişki içindedir. Politika ve ekonomi, kendilerinin oluşturduğu toplumsal ve ekonomik sistemi ön plana çıkarmak için performansından değil başarıdan yararlanırlar. Sporla politika arasında ilişkide önemli olan spora sadece kamuoyunda etkili olan yüksek performans sporuna değil, verilen açılım olanağıdır. Bu açılım olanağı da spora demokratik sorumlulukta üzerine düşen görevleri yerine getirmesi için tanınmıştır. Ekonomi ve spor, çalışan halkın mutluluğunu tamamlamalıdır ve tamamlayabilir ve dengeli bir ilişkiyle çalışma yaşamının insancılaştırılmasına katkıda bulunabilir (Voigt, 1998: 188).

Günümüzün “Herkes İçin Spor” ve “Hayatın İçinde Olun” sağlık kampanyalarının metalaşmamış sporcu orduları ürettiği iddiasına karşı, devletin inisiyatifinde ve ticari olarak desteklenmiş bu tip kampanyaların berisindeki gerekçenin esasen iktisadi olduğunun işaret edilmesi gerekir. Son yirmi yıl civarında görülen sağlık, zayıflama kampanyaları patlaması, zayıflama, boş zaman değerlendirme, kozmetik, reklam ve diyet endüstrilerine ilave olarak ticari açıdan kısıktırılmıştır. Dolayısıyla spor alanındaki aktörler, örgütler, endüstriyel ve toplumsal sektörlerden oluşan dinamik bir demet olmasından ötürü spor endüstrisinin işleyişi karmaşıktır (Rowed, 1996: 184-185).

Spor ekonomisi ile ilgili bir takım göstergeleri inceleyecek olursak; Andreff tarafından Avrupa konseyinin sponsorluğu ile 1984’ten 90’lı yılların ortalarına kadar sürdürülen ve sporun Avrupa’daki etki ve önemini ortaya çıkartılmasını hedefleyen “Avrupa’da

Sporun Finansmanı” isimli araştırma sporda bilgi paylaşımı ve demokratikleşme gibi amaçlar taşıyan “Play The Game” organizasyonunun 2000 yılı İsveç de yapılan toplantısında bilimsel bir rapor halinde sunulan çalışmaya AB ülkelerinin tamamında karşılaştırılabilir verilerin derlenmesi ile gerçekleştirmiştir. Bu çalışmadaki veriler merkezi hükümet bütçelerinden spora ayrılan kaynak İsviçre’de 38,4, İsveç’te 47, İtalya da, 1006, Fransa da, 133 Milyon Dolar, toplam spor finansmanında Merkezi Yönetim bütçesinin payı İsviçre de 0,4, Almanya da 0,6, Fransa da 8,9, Portekiz de ise yüzde 9,9 olarak bulunmuştur. Tüketici harcamalarının toplam spor finansmanında ki payı Portekiz de yüzde 36,5, Danimarka da 55,6, İngiltere de 79,1 ve İsviçre de yüzde 91,6 olarak, Avrupa’nın Spor Malzemeleri açısından en büyük spor pazarını oluşturan İngiltere 6575, Almanya 2284, İtalya 2012 ve 191 Milyon Dolarla Fransa olarak sıralandığı Toplam 37537 Milyon Dolarlık bir pazarın 1989 rakamlarıyla olduğu tespit etmiştir (Can, 2000: 182-200).

Sporun Finansmanı kadar, spora ilişkin tüketim, üretim, is olanakları ve gönüllülük çalışmalarına da yer verilen bir araştırmada ise veriler merkezi hükümet bütçelerinden spora ayrılan kaynak İsviçre’de 38,4, İsveç’te 47, İtalya da, 1006, Fransa da, 133 Milyon Dolar, toplam spor finansmanında Merkezi Yönetim bütçesinin payı İsviçre de 0,4, Almanya da 0,6, Fransa da 8,9, Portekiz de ise yüzde 9,9 olarak bulunmuştur. Avrupa’nın Spor Malzemeleri açısından en büyük spor pazarını oluşturan İngiltere 6575, Almanya 2284, İtalya 2012 ve 191 Milyon Dolarla Fransa olarak sıralandığı Toplam 37537 Milyon Dolarlık bir pazarın 1989 rakamlarıyla olduğu tespit edilmiştir (Andreff, 2000: 171-192).

İşte bütün bu veriler, bizi bir kez daha sporun doğusu ve ilkeleri üzerinde düşünmeye sevk etmektedir. Yeniçağın dolayısıyla da kapitalizmin ekonomik gelişmesini belirleyen düşünsel, etik ve sosyal güçler ile modern sporun ilkelerine damgasını vuran güçlerin aynı zamanda, aynı yerde ortaya çıkmış olmaları hangi biçimde olursa olsun, sanayi toplumu gelişmesi ile sporun gelişmesi arasında yinede kopmaz bir bağın olduğunu göstermektedir. Modern pazar ekonomisi, meta dolaşım yasaları, üretim-tüketim, arz-talep ilkeleri hayatı yavaş yavaş belirlerken bir anlamda sporunda ilkelerini belirlemiş olmaktan da öteye, önünü açmış olmalıdırlar.18te bütün bu veriler, bizi bir kez daha sporun doğusu ve ilkeleri üzerinde düşünmeye sevk etmektedir. Yeniçağın dolayısıyla

da kapitalizmin ekonomik gelişmesini belirleyen düşünsel, etik ve sosyal güçler ile modern sporun ilkelerine damgasını vuran güçlerin aynı zamanda, aynı yerde ortaya çıkmış olmaları hangi biçimde olursa olsun, sanayi toplumu gelişmesi ile sporun gelişmesi arasında yinede kopmaz bir bağın olduğunu göstermektedir. Modern pazar ekonomisi, meta dolaşım yasaları, üretim-tüketim, arz-talep ilkeleri hayatı yavaş yavaş belirlerken bir anlamda sporunda ilkelerini belirlemiş olmaktan da öteye, önünü açmış olmalıdırlar (Kurt ve Atayman, 1997: 52-53,66).

Spor kulüpleri ve federasyonları mevcut yapılarını zamanla ekonominin kendi kurallarına göre planlamak zorunluluğu duymaktadırlar. Nitekim Spor ekonomisi tecrübeye dayanan, rasyonel ve ekonomik kararlar veren ve o doğrultuda hareket eden plan ve proje üreten bir spor bilim dalıdır. Spor kulüpleri ve federasyonları ekonomik kuralları kabullenmeleri ve bu alanda yapısal değişikliklere gitmeleri ile beraber spor ekonomisi araştırmaları gelişmiş ve hala gelişmektedir (Cerrahoğlu ve İmamoğlu, 2000: 240-247).

Kamusal ihtiyaçlarını tamamlamış ülkeler, gelişmiş olarak nitelendirilen ülkelerdir. Kamusal ihtiyaçlar eğitim, barınma, istihdam, sağlık, vb. toplumsal ihtiyaçlardır. Kamusal ihtiyaçlar bireyleri psikolojik ve fizyolojik olarak etkilemektedir. Bireylerin kamusal ihtiyaçları karşılandığında ise; spora ayrılacak zaman artacak, bilinçli olarak spor yapılacak, kitle sporları gelişecek, spor seyircisi sayısında artışlar olacaktır (Bayraktar, 2003).

Spor dünyasının en büyük ve yüksek maliyetli organizasyonlarında biri sayılan olimpiyatların yapıldığı şehirlere ve başarı gösteren ülkelere bakıldığında, bunların ekonomik olarak gelişmiş sayılan ülkeler olduğunu görmekteyiz. 1896 yılında başlayan modern olimpiyatlarda bu güne kadar 24 yaz oyunu gerçekleştirildi. 2000 yılına kadar Yaz Olimpiyatlar Oyunlarının yapıldığı şehirler ve ülkeler şunlardır;

Atina-Yunanistan, Paris-Fransa, Saint Louis-ABD, Atina- Yunanistan (*Olimpiyat oyunlarının 10. yıldönümü anısına*), Londra-İngiltere, Stockholm-İsveç, Berlin-Almanya (*savaş nedeniyle yapılmadı*), Anvers- Belçika, Amsterdam-Hollanda, Los Angeles-ABD, Berlin-Almanya, Finlandiya ve Japonya (*savaş nedeniyle yapılmadı*), Londra-İngiltere, Helsinki- Finlandiya, Melbourne-Avustralya, Roma-İtalya, Tokyo-Japonya, Mexico City-Meksika, Münih-Almanya, Montreal-Kanada, Moskova-SSCB,

Los Angeles-ABD, Seul-Güney Kore, Barcelona-İspanya, Atlanta-ABD, Sydney-Avustralya (Spor Ansiklopedisi, 1982).

Türkiye, son elli yılda olduğu gibi gelişmiş ülke değil, hala gelişmekte olan ülkeler arasında sayılmaktadır. Türkiye'nin bu başarısızlığındaki temel kaynak, siyasi-sosyal-ekonomik, pek çok alanda sıkıntılarını aşamayıdır (Taşar, 2003: 1). Ekonomik yapıyı Türkiye açısından ele alırsak Türkiye ekonomik gelişme sürecini henüz tamamlayamamıştır. Bu nedenle yukarıda sıraladığımız spora teşvik faktörleri kitleleri yeterli düzeyde etkileyemeyecektir. Ancak, son yıllarda Türkiye'de kitle iletişim araçlarının gelişme göstermesi, ülke genelinde halkın spora ilgisini artırmakta, spor seyircisi eğitilmekte, sporun kitlelere yaygınlaştırılması sağlanmaktadır. Bu unsurlar, Türkiye'de spor gelişimini olumsuz yönde etkileyen bir takım problemlerin ortadan kalkmasını sağlamıştır (Bayraktar, 2003).

1.5.4. Ekonomik Açıdan En Hızlı Büyüyen Ülkeler Sıralaması:

Türkiye 28 büyük ekonomi içinde en hızlı büyüyen 8. ülke oldu. 1994 yılında 391 milyar dolarlık SGP-GSYH'si olan Ekvator Ginesi, 2009 yılında bu rakamı 21 milyar 501 milyon dolara yükseltti. Çin, satın alma gücü paritesiyle gayri safi yurtiçi hasılasını (SGP-GSYH), son 15 yılda (1994-2009 dönemi) 5,4'e katladı. Bu dönemde cari fiyatlarla dolar bazında yıllık ortalama yüzde 11,9 büyüyen Çin, SGP-GSYH'sini 1,6 trilyon dolardan 8,7 trilyon dolara yükseltti.

A.A muhabirinin Uluslararası Para Fonu (IMF) verilerinden yaptığı hesaplamalara göre, Son 15 yılda, SGP-GSYH'sini 2,5'e katlayan Türkiye, 28 büyük ekonomi içinde en hızlı büyüyen 8. ülke oldu. SGP-GSYH'sini, 1994-2009 döneminde dolar bazında cari fiyatlarla 352,1 milyar dolardan 869,1 milyar dolara ulaştıran Türkiye, bu dönemde yıllık ortalama cari fiyatlarla dolar bazında yüzde 6,2 büyümüştür. En hızlı büyüyen Çin'i, yıllık ortalama yüzde 9,2 ile Hindistan, yüzde 7,5 ile Mısır, yüzde 6,9 ile Malezya, yüzde 6,8 ile Polonya, yüzde 6,7 ile İran, yüzde 6,6 ile Güney Kore, yüzde 6,2 ile Türkiye izledi. Dünyanın en büyük ekonomisi ABD'nin yüzde 4,8'le 21., İngiltere'nin yüzde 4,5'le 23. sırada yer aldığı büyüme oranında Fransa, Almanya, İtalya ve Japonya son sıraları paylaştılar (www.habername.com).

Bu verilere bakıldığında ekonomik açıdan atakta olduğumuz düşünüldüğünde Pekin olimpiyatlarındaki başarısızlığımız açık ve nettir.

1.5.5. Yerleşimin Spora Etkisi

Spor, sadece fiziki çevrenin etkisinde kalmamış, aynı zamanda insan unsuru tarafından beşerileştirilmiş olan sosyal çevrenin de izlerini taşır olmuştur. Her ne kadar çevreye şekil veren insan, medeniyetin de ilerleyişi ile doğayı değiştirmeye çalışmış ve yaratıcı olmuşsa da, hala deniz ve su sporlarının kıyı şeridinde, dağ sporlarının da buna olanak sağlayan doğa şartlarında yapılabildiği bir gerçektir (Erkal, 1989: 90).

Şehirleşme ve sanayileşme sportif faaliyetler üzerinde doğrudan ve dolayısıyla etkili olmaktadır. Şehirleşme ve sanayileşme ile sportif faaliyetlerin gelişmesi sırasında paralellik vardır (Binbaşoğlu, 1987: 2). Günümüzde yaşanan sanayileşme ve şehirleşme sürecine bağlı olarak, sınıflar arasındaki farkların azaldığı kabul edilmektedir. Ancak bu gelişmiş uygar ülkelerde yaşam standardının yükselmesi ve siyasal iktidarlarca uygulanan politikalara bağlıdır. Ülkemizde ise plansız olarak yaşanan sanayileşme ve çarpık kentleşme sınıflar arasındaki farklılığı azaltmak bir yana katlanılmaz hale getirmektedir (Kuter, 2003: 1).

Ülkeler arasında gelir açısından farklılık olduğu gibi, kişiler ve aileler arasında da farklılaşmalar, spora katılma bakımından farklılıklar meydana getirebilmektedir. Zira bazı kişilerin ve ailelerin spora ve diğer serbest zaman faaliyetlerine çok fazla harcama gücü yokken; bazılarının durumu daha fazla harcama yapmaya müsaittir. Bu durum gelir seviyesi düşük olan ailelerin serbest zaman faaliyetlerine katılmalarını büyük ölçüde engelleyici rol oynayacaktır. Ayrıca, farklı gelir gruplarına mensup kişi ve ailelerin yöneldikleri spor dalları da farklı olabilmektedir (Seraslan, 1990: 106-107).

Belçika'da yetişkinler arasında spor uğraşının ülkenin sınıf yapısıyla doğrudan ilişkisi vardır. Özellikle kayak, golf, tenis ve eskrim branşları ile ilgili olanlar yüksek sosyal tabakalardan oluşmaktadır. Buna karşıt olarak jimnastik, atletizm, judo, boks, futbol ve hentbol düşük sosyal tabakada daha popülerdir (Renson, 1976: 435).

Spor halen artan bir şekilde tüm sosyal kümelerden katılımcılar çekerken, bazı sporlara belirli katmanlarca hâkim olunmuştur. Bir toplumda şayet sosyal eşitsizlik varsa, birçok birey genellikle yukarıya doğru mesleki bir hareketlilikle yaşantılarını ve hayatta kalma şanslarını iyileştirmek için uğraşırlar (Mchpherson ve Curtis, 1989: 183).

Türkiye'de özellikle büyük şehirlerde sanayi kuruluşları, yerleşim alanlarında, şehir içinde plansız ve düzensiz bir şekilde yapılaşma göstermektedir. Bu durum iş yerlerinde spor alanlarının yapılmasını engellemekte ve çalışanları boş saatlerinde ve dinlenme

saatlerinde spor yapma imkânını ortadan kaldırmaktadır. Plansız ve çarpık olarak yaşanan sanayileşme ve çarpık kentleşme tüm olumsuzluklarının yanı sıra, sayısal olarak gelişmiş sanayi kuruluşlarının artması ve üretilen ürün çeşitlerinin artması beraberinde serbest zamanın uzamasını ve spor tesislerinin artışı getirecektir. Ayrıca, gelişmiş sanayi ile sportif faaliyetler için gerekli olan ve sportif başarıda önemli yer tutan kaliteli malzemelerin üretimi de sağlanmış olacak, bu sanayi kuruluşları bünyelerinde spor kulüplerini de barındırarak ülke sporunun gelişiminde önemli görevler üstleneceklerdir (Bayraktar, 2003).

1.5.6. Eğitimin Spora Etkisi

Eğitim bireyin davranışında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme sürecidir. Kasıtlı olarak kültürlenmeye eğitim denir (Gezgin ve Amman, 1993). Günümüzde okullar, eğitim sürecinin en önemli kısmını oluşturur. Eğitim yalnız okulda yapılmaz. Günlük hayattaki eğitim-okul bitişikliği eğitim denilince “okulu” anımsatır. Oysa okul dışında da kısa süreli eğitim veren kurumlar vardır (Fidan ve Erden, 1989: 5). Eğitim gençlerin merak eğilimlerinin tehlikeli boyutlara dönüşmeden tatmin edilmesi ve atlatılmasının tek yoludur. Eğitim bu amacını gerçekleştirmek için çeşitli araçlar kullanır. Spor ise, bu araçlar içerisinde gençlere ulaşabilmenin en kolay ve en etkili olanıdır (Kuter, 2003: 4).

Milli Eğitim Bakanlığı, İlköğretim ve Orta öğretim okullarında uygulamak üzere, “ders dışı faaliyet programı” adı altında egzersiz programı hazırlamıştır. "Okul içi çalışmaların, beden eğitimi ve spor faaliyetlerini özendirme, kendini deneme ve tanıma aracı olarak kullanılması düşünülmektedir. Ders süresinin yetersiz olması nedeniyle yalnız ders içi değil ders dışı faaliyetlere de ağırlık verilmelidir. Bazı yetenekli öğrencilerin erken branşlaşma ve müsabaka ortamı hem onların gelişimini olumsuz yönde etkilemekte hem de diğer öğrenciler ihmal edilmektedir. Programda bu nedenle okul içi ve sınıflar arası karşılaşmalara ağırlık verilmesi önerilmektedir” (Yaylacı, 2003).

Milli Eğitim Bakanlığı'nın bu programı (ders dışı faaliyet programı) incelendiğinde; gerek teori, gerekse uygulama bakımından yeterli ve amaca uygun görünmektedir. Ancak bu program kâğıt üzerinde kalmakta ve tam amacına ulaşamamaktadır. Bunun için en önemli sorun, her branş için yeterli elemanın olmaması ve araç, gereç ve tesis eksikliğidir. Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı devlet okulları içinde spor salonu olan okul

sayısı yok denecek kadar azdır. M.E. B.'e bağı devlet okullarında ise sportif ve sosyal faaliyetlerin yürütülebilmesi için ayrılan mali kaynaklar ya yetersiz, ya da çok kısıtlı olmaktadır.

Türkiye'de yıllarca süregelen, sporda alt yapıyı oluşturabilme probleminin ana kaynağı eğitim ve öğretim kurumları olan okullarda spora gereken önemin verilmeyişidir. Okullarda spor için gerekli imkânlar sağlanması halinde, Türk sporu için alt yapının oluşturulması, bilinçli sporcuların yetiştirilmesi, sporun yararlarını bilen psikolojik – fizyolojik olarak gelişmiş nesillerin yetiştirilmesi sağlanmış olacaktır. Demokratik toplumların eğitim anlayışının başında bireylerin düşüncelerini, beklentilerini özgürce ifade edebilecekleri ortamın yaratılması temel ilke olarak yer almaktadır. Görüldüğü gibi, sadece fikir eğitiminden sorumlu bir eğitim ve öğretim sistemi artık geçerli değildir. Çünkü insan sadece beyinden ibaret değildir. Onun en az öteki kadar eğitime gereksinimi olan bir vücudu ve ruhsal durumu vardır. Bunu sağlayan en etkili yolun “beden eğitimi etkinlikleri ve spor” olduğunun anlaşıldıktan sonra, bütün ileri ülkeler bu uğurda hiçbir fedakârlıktan kaçınmamışlar, büyük emekler ve paralar harcamışlar ve çabalarını artırmakta devam etmişlerdir. Bizimse ulus olarak, bu gerçeği teorik olarak kabul ettiğimiz halde henüz uygulama alanına tam olarak aktaramadığımız bir gerçektir (Ateş, 1992: 349). 1739 sayılı Eğitim Temel Kanununun 2. maddesinde ifade edilen amaçlara ulaşabilmek için okul öncesi eğitimden başlayarak, eğitimin her kademesinde spor uygulamalarının yer alması gerekir.

BÖLÜM 2: YEREL YÖNETİMLERİN SPORA KATKISI

2.1. Yerel Yönetim-Büyükşehir Belediyeleri ve Spor

Bugün başta batı ülkeleri olmak üzere ülkemizde de yerel yönetimlerin, eğitimden sağlığa, spor aktivitelerinden uyuşturucuyla mücadeleye kadar birçok alanda toplumsal sorumluluk gereği hizmet verdikleri görülmektedir.

Kısacası kamu sorumluluğu birçok alanda merkezi yönetimden yerel yönetimlere doğru kaymaktadır (Yaman, 2010: 24).

2.1.1. Yerel Yönetim

Yerel Yönetim denildiği zaman hemen belediyeler hatırlamaktadır. Şüphesiz belediyelerin yerel yönetimler içinde önemli bir ağırlığı bulunmaktadır (Eryılmaz, 1997:9).

Yerel Yönetimlerin evrensel tanımı, “belirli bir coğrafi alanla sınırlandırılmış, büyükşehir, il, ilçe, belde ve köy gibi yerleşim birimlerinde yaşayan yerel topluluğun bireyelerine, bir arada yaşamaları nedeniyle, kendilerini en çok ilgilendiren konularda hizmet üretmek amacı ile kurulan, karar organları ve bazı durumlarda da yürütme organı yerel toplulukça seçilerek göreve getirilen, yasalarla belirlenmiş görevlere ve yetkilere, özel gelirlere, bütçeye ve personele sahip, merkezi yönetimle olan ilişkilerinde özerk olarak hareket edebilen kamu-tüzel kişileri” olarak ifade edilmektedir (Kaya, 1992: 1).

Yerel Yönetim, “İnsanların doğa gereği kaçınılmaz olarak başka insanlarla topluluk olarak bir arada yaşamalarının sonucu ortaya çıkmış yönetsel-toplumsal kurumlar” anlamına gelmektedir (Alada A. 1993: 7). Yerel yönetimlerin özellikle belediyelerin yürüttüğü hizmetler, günlük hayatta önemli bir yere sahiptir. Bu hizmetler, “beşikten mezara” kadar hayatın çeşitli yönlerini kapsamaktadır (Eryılmaz, 1997: 9). Hemen her ülkede yönetim görevi ve sorumluluğu genel yönetim ve yerel yönetim olarak iki ayrı otorite ve örgüt arasında paylaştırılmıştır.

Türkiye’de geçmişi çok eskilere gitmeyen yerel yönetimler Tanzimat döneminde ve 1854’ten sonra kurulmuştur. Hukuki niteliklere sahip yerel yönetimlerin kuruluşu ise Cumhuriyet döneminde gerçekleştirilmiştir. 1924’te çıkartılan 442 sayılı Köy Kanunu ve 1930’da çıkartılan 1580 Sayılı Belediye Kanunu ile tüzel kişiliğe sahip Köy ve Belediye idareleri kurulması sağlamıştır. Ancak, Cumhuriyetin ilk yıllarında atılan bu önemli adımlara rağmen yerel yönetimler uzun süre toplum yönünden çok önem kazanamamış; hatta İl Özel İdarelerinin varlığı dahi anlaşılammıştır.

Dünyada ve Türkiye’de yaşanan değişimlere rağmen, 1960’lı yıllara gelindiğinde de yerel yönetimlerin toplum hayatındaki rolünün çok değişmediği görülmektedir. 1961 Anayasasının mahalli idarelere ilişkin 116.maddesinin bu kurumlarla ilgili herhangi bir yenilik getirmemiş olması bunun önemli bir göstergesidir. Köyden kente göç edenlerin 1970’li yıllardan itibaren sebep olduğu ölçsüz ve dev boyutlardaki kentleşmenin

belediye hizmetlerini yetersiz hale getirmesi sonucu başlayan toplumsal huzursuzluk yerel yönetimlerin bir anda önem kazanmasına neden olmuştur.

Genel seçimlerle yerel seçimleri değişik siyasi partilerin kazanması ve belediye başkanları ile İktidar Partisi arasında yaşanan tartışma ve çatışmalar belediyeleri toplumun gündeminde önemli bir yere taşımıştır. 1982 Anayasası ile yerel yönetimlerin vesayeti konusunda 1960 Anayasasına göre daha açık düzenlemeler yapılmış ve genelde olumlu değişikliklere gidilmiştir. 1982 Anayasasının 127. maddesine göre; ‘‘Mahalli İdareler; il, belediye veya köy halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunda belirtilen ve karar organları, gene kanunda gösterilen, seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan kamu tüzel kişileridir.’’

1982 Anayasasının 127.maddesinin 5.fıkrasında, "Merkezi idare, mahalli idareler üzerinde mahalli hizmetlerin idarenin bütünlüğü ilkesine uygun şekilde yürütülmesi kamu görevlerinde birliğin sağlanması. Toplumun yararının korunması ve mahalli ihtiyaçların gereği gibi karşılanması amacıyla, kanunda belirtilen esas ve usuller dairesinde idari vesayet yetkisine sahiptir."Ülkemizde mahalli idare sistemi içerisinde üç tür yerel yönetim kuruluşu vardır. Bunlar "İl Özel İdaresi", "Belediyeler" ve "Köy"lerdir. Ülkemizde, çağdaş anlamda mahalli idareler Cumhuriyet'in ilk yıllarında kurulmaya başlamıştır. Nitekim mahalli idarelere ilişkin temel yasalar da bu yıllarda yürürlüğe konulmuştur (www.ibb.gov.tr).

2.1.2. Türkiye’de Yerel Yönetimler

Yerel Yönetimin en büyük birimi olan büyükşehir belediyeleri, merkezi yönetim benzeri bir yönetim ağına sahiptir. Yönetimle ilgili kararlar kendi meclislerinde alınmakta, yatırımları ve bütçeleri bu meclislerde onaylanmaktadır (Yaman, 2010: 25).

1990’lı yıllardan itibaren yerel yönetimlerin hizmet alanları giderek genişlediği ve hizmet verdiği kişilerin sayısı geometrik oranda arttığı halde, personel niteliğinin belli bir standartta çekilememiş olması ya da belli bir kurum içi eğitimin gündeme gelmeyişi, bir eksikliği işaret etmektedir (Yaman, 2010: 26).

2.1.3. Yerel Yönetimler ve Spor

Spor yapanların daha sağlıklı, daha hareketli ve bilinçli olduğu bilindiğine göre sporun yaygınlaştırılması genel toplum sağlığının dolayısı ile genel nüfusun içerisinde sağlıklı insan sayısının artmasını sağlayacaktır. Düzenli spor yapmak; ister üst seviyede yarışmak, ister parkta yürümek olsun, birey ve toplumu bir araya getirme, daha iyi yaşam kalitesi oluşturma ve sağlıklı olunması açısından yararlıdır. Bu nedenle 1975'ten itibaren UNESCO, spor konusunda aktif rol oynamaya başladı. Bundan dolayı 1980'de "Bütün Dünya İçin Spor Programı" adlı bir program hazırlandı. Bu raporun amacı, insanların ilgisini spora çekmek suretiyle hayat seviyesini, sosyal faaliyetlerinin kalitesini yükseltmek ve suç işlemek gibi olumsuz eylemlerden uzaklaştırmaktır (GSMG, 2005).

Ülkemiz 1982 Anayasasının 59. Maddesinde "Devlet her yaştaki Türk vatandaşının beden ve ruh sağlığını geliştirecek tedbirler alır, sporun kitlelere yayılmasını teşvik eder."ifadesi bulunmaktadır. Uzun yıllar bazı federasyonlar ve gönüllü kuruluşların gayretleriyle organize edilen, herkes için spor faaliyetleri, Haziran 1990 tarihinden itibaren Herkes İçin Spor Federasyonunun kurulmasıyla düzenli ve sürekli hale getirilmeye çalışılmıştır (Yaman, 2010: 35).

Herkes İçin Spor Federasyonunun kuruluş, görev, yetki ve sorumluluk yönergesinde belirtildiği gibi amaçlarını gerçekleştirmek için yapacağı bütün etkinliklerde, ilgili federasyonlar, mülki amirlikler, sivil toplum örgütleri ve yerel yönetimlerle işbirliğine girmektedir (www.library.cu.edu.tr).

Sporun sağlıklı yaşam, fiziksel aktivite ve aktif yaşam konusu yerel yönetimleri doğrudan ilgilendiren bir konudur. Yerel Yönetimler gerek gelişme çağındaki çocuk ve gençlerin sağlıklı bireyler olma noktasındaki gelişimlerine, gerekse yetişkin ve yaşlıların daha uzun, daha sağlıklı ve kaliteli bir yaşam sürmeleri noktasında önemli bir misyonu üstlenmişlerdir (Yaman, 2010: 35).

2.1.4. Belediyeler

"Tarihi gelişim süreci içerisinde, merkezi devletlerin ortaya çıkışıyla birlikte varlık kazanmaya başlayan mahalli idareler, zamanla merkezi idarenin bir tamamlayıcısı olmuştur.1982 Anayasasının 127. maddesinde; "Mahalli İdareler, il, belediye ve köy

halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere, kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları gene kanunda gösterilen seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan, kamu tüzel kişilerdir.” şeklinde tarif edilmiştir. Mahalli İdareler, merkezi idareden ayrı bir tüzel kişiliğe sahiptirler. Mahalli mahiyetteki işlerin düzenlenmesi için bütçelerini yapma yetkileri vardır. Kendi yetkisi dahilinde olan gelirlere sahiptirler. Bütçelerinin düzenlenmesi işlemi, merkezi idarenin denetimi altında, kendileri tarafından yapılmaktadır (Tortop, 1993: 4).

Demokratik hayatın vazgeçilmez bir parçası olan mahalli idareler, kalkınmaya ilişkin birçok hizmetlerin gerçekleşmesine hizmet etmektedir. Birçok ülkede yapılan yeni reformlarla, yerel yönetimlere daha çok yetki ve gelir transferi yapıldığı ifade edilebilir. “Türkiye’de de aynı akım var olup, hükümet programlarında da yerel yönetimlerin güçlendirilmesi, yetki ve gelir yönünden daha çok takviye edilmesine dair görüşler bulunmaktadır.” (Ulusoy ve Akdemir, 2001). “Ülkemizde de geleneksel, bürokratik ve yeni örgütlenmelerde yerinden yönetimci bir eğilimin, ağırlıklı olarak gündeme getirildiği görülmektedir (Aksoy, 1998: 3-13).

Mahalli idare birimi olan belediyeler, pek çok ülkede olduğu gibi, Türkiye’de de halka en yakın kuruluşlardır. Özellikle belediye başkanlarının seçimle iş başına gelmeleri belediyeleri halka yakınlaştıran temel bir unsurdur. Toplumsal yaşamda, belediyeler için halkın güven ve desteğini kazanmak öteki kamu kuruluşlarından daha fazla önem taşımaktadır (Resmi Gazete, 1986). Bu nedenle halkın ihtiyaç ve isteklerine duyarlı davranmak, halkın sürekli desteğini, beğenisini ve güvenini sağlamak belediyeler için önemlidir (Yalçındağ, 1992: 7-13). 1930 yılında çıkarılan, 1580 sayılı Belediye Kanunu ile belediyelere çeşitli görevler verilmiştir. Bu görevler içerisinde spor hizmetlerinin varlığını da mütalaa edebiliriz. Belediyelere, spor hizmetlerinin yürütülmesi konusunda çeşitli görevler verilmiştir. Belediyeler, halkın kendi öz kuruluşlarıdır, seçimle onun içinden çıkmaktadır ve kent halkı için vardır. İlke olarak kaynakları kent halkı tarafından sağlanmakta, temsil mekanizmaları aracılığı ile bu kaynakları, kent halkının kararları doğrultusunda, kent hizmetleri için harcamaktadır (Yalçındağ, 1987: 75-114). Bu nedenle halkın ihtiyaç ve isteklerine duyarlı davranmak, halkın sürekli desteğini, beğenisini ve güvenini sağlamak, belediyeler için önemlidir. Seçimle geldikleri için, halkın işbirliğine ihtiyaçları vardır ve varlıklarını sürdürmeleri, ancak “halkın belediyesi” olmakla mümkün olabilir. “Belediyelerle ilgili en yaygın kabul,

belediyelerin demokratik yaşamın başlangıç noktası, yaygın deyişle, demokrasinin beşiği olduğu kabulüdür” (Şimdi, 1999). Organların seçimle iş başına gelmesi, halkın gündelik yaşamını etkileyen işleri yürütmesi, belediyelerin halkla olan ilişkilerinin göstergesidir (Doğar, 1997).

Belediyeler halkın spor ihtiyacını karşılamada önemli sorumluluklar üstlenmiştir. Anayasanın 59. maddesinde belirtilen “devlet” kavramı ile belediyelere anayasal bir sorumluluk verilmiştir. Çünkü devletin mahalli düzeyde temsilcilerinden birisi de belediyedir. Bunun yanında çeşitli kanunlarda sporla ilgili görevler verilmiştir. Belediyelere, birçok görevlerinin yanında, 1580 sayılı Belediye Kanununun 15. maddesinde, “oyun ve yarış yerleri yapmak, gençler için mahallin ihtiyaçlarına uygun stadyumlar yapmak ve işletmek” (Resmi Gazete, 1984) gibi, sporla ilgili görevler de verilmiştir. 3030 sayılı “Büyükşehir Belediyelerinin Yönetimi Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında kanun”da büyük şehir belediyelerine, “spor, dinlenme, eğlence yerleri yapmak yaptırmak, işletmek ve işletletmek” (Çoban, 2002) Madde 6’da görev olarak verilmiştir. 3530 sayılı “Beden Terbiyesi Kanunu’nun 10. maddesinde de, “bir idari kademe merkezi olmayan beldelerde, beden terbiyesi işlerine yürütmek ve yönetmek” (Resmi Gazete, 1938) görevi açıkça belediyelere verilmiştir.

3289 sayılı “Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanunu”nun 14. maddesinde, “spor tesisi yaptırmak ve il bütçesine katkıda bulunmak” yine belediyelere verilen görevlerindendir (Beden Terbiyesi Kanunu, 1938).

2.1.5. Spor Yönetimi

Sporda hizmet ve faaliyetlere göre uygulanabilecek yönetim şekillerini ikiye ayırmak mümkündür.

1. Merkezden Yönetim

2. Yerinden Yönetim

1. Merkezden Yönetim

Bir ülkede merkezde bulunanların spor yönetimi bakımından daha fazla yetkilere sahip olduğu, alt kademelere doğru yetki ve takdir haklarının azaldığı bir yönetim şeklidir (Demirci, 1986: 10).

"Yerel Yönetim" kavramına kaynaklık eden temel kavram "Yerinden Yönetim"dir. "Merkezi Yönetim" ya da "Merkezden Yönetim", (merkeziyet) kavramına karşıt anlamda kullanılan "Yerinden Yönetim" (adem-i merkeziyet) "topluma sunulacak bazı idari hizmetlerin devlet merkezinden ve tek elden değil, merkez idari teşkilatı içinde yer almayan ve merkezi idare hiyerarşisine dahil olmayan kamu tüzelkişileri tarafından yürütülmesidir" (Günday, 1992: 14).

Bu yönetim şeklinde, yönetimle ilgili bütün önemli kararlar merkezden alınır. Alt kademeler sadece bunları uygulamak zorundadırlar. Bu tür yönetim ile işler gecikir, hizmetlerin maliyeti artar. Bu nedenle bu tür yönetimlerde bile yetki devri yapılır. Böylece problemler asgariye indirilmeye çalışılır (Demirci, 1986: 10).

Buna karşın, merkezi yönetim; yönetsel hizmetlerin merkezde toplanması ve bu hizmetlerin merkez ve merkezin hiyerarşisi içinde yer alan örgütlerce yürütülmesidir (Gözübüyük, 1994: 36).

Spor yönetimi bakımından insan unsuru ve malzeme, makine, para ile bunların sevk ve idaresini sağlayacak kaliteli yöneticilerin henüz yeterli olmadığı ülkeler bu tür yönetim biçimini benimsemek zorunda kalmaktadırlar: Gelişmekte olan ülkeler buna örnektir. Sosyalist ülkelerde ise rejim gereği olarak genelde bu tür bir yönetim şekli mevcuttur (Demirci, 1986: 10).

2. Yerinden Yönetim

Yerinden yönetim, siyasal yerinden yönetim (federatif sistem) ve yönetsel yerinden yönetim (yasama ve yargı merkezde, yürütmeye ilişkin kimi yetkiler yerel kuruluşlarda) biçiminde ayrıma sokulabilmektedir. Yerel yönetimlere de kaynaklık eden bir diğer ayrıma göre ise,

a) Hizmet yönünden yerinden yönetim: Belli kamu hizmetlerinin merkez dışında özerk kuruluşlar (Kamu İktisadi Teşebbüsleri ve Sosyal Sigortalar Kurumu vb.) tarafından verilmesi.

b) Yer yönünden yerel yönetim: Devlet tüzel kişiliğinin dışında yer alan kamu tüzel kişileridir; kendilerine özgü iradeye, mal varlığına, bütçeye, bağımsız gelir kaynaklarına sahiptir (Belediye, il özel idareleri, köyler vb.) (Yalçındağ, 1995: 5-6).

Eğer bir ülkede yeterli düzeyde insan unsuru, malzeme, makine, para sevk ve idareyi sağlayacak unsurlar varsa, böyle ülkelerde yerinden yönetim şekli doğal olarak kendiliğinden kurulacaktır. Çünkü hizmet ve faaliyetler düzenli yürüyecek, herkes kendine düşecek görevi en iyi şekilde yapabilmeyi başaracaktır. Böylece merkezi kuruluşlar, yerel yönetimleri üzerindeki baskı ve kontrollerini azaltmak mecburiyetinde kalacaktır (Demirci, 1986: 10).

İşte, "yerinden yönetim anlayışında belli bir coğrafi alanda yaşayanlar için gerekli hizmetler temel alınarak örgütlenmeye gidilmesi ise "Yerel Yönetimleri" ortaya çıkarmaktadır (Yalçındağ, 1995: 11).

Bir örnek verecek olursak; Federal Almanya Cumhuriyetinde merkezi spor teşkilatına şekil yönünden bağlı, ancak hizmet ve faaliyetleri bakımından tamamen bağımsız, 11 eyaletin ayrı ayrı spor yönetimleri kurulmuştur. Diğer Avrupa Ülkeleri ile Amerika Birleşik Devletleri ve gelişmiş diğer ülkelerde spor da bu tür bir yönetim şekli benimsemiştir (Demirci, 1986: 10).

2.1.6. Gençlik ve Spor İl Müdürlükleri

Gençlik merkezleri; il müdürlüklerine bağlı olarak, gençlerin sosyal, kültürel, sanatsal ve sportif faaliyetler çerçevesinde serbest zamanlarının ilgi, istek ve yetenekleri doğrultusunda değerlendirilmesine fırsat vererek topluma aktif vatandaşlar olarak katılmalarını sağlayan ve gençleri zararlı alışkanlıklardan korumaya yönelik çalışmaları yürüten kurumlardır.

Gençlik merkezlerinin amacı şunlardır;

- a) Gençlerin Atatürk ilkeleri doğrultusunda, ülkesine ve milletine yararlı, araştırmacı, yaratıcı, birleştirici, yeteneklerini geliştirmek ve toplumsal yaşama gönüllü olarak katılmalarını sağlamak,
- b) Gençlerin serbest zamanlarını ilgi, istek ve yetenekleri doğrultusunda değerlendirmelerini sağlamak, onları sosyal, kültürel, sanatsal ve sportif faaliyetlere yönlendirmek,
- c) Diğer illerdeki gençlik merkezi üyeleri ile birlikte projeler üreterek bu projeler aracılığı ile gençler arasında değişim programları yapılmasını sağlamak,

- ç) Yurt dışı gençlik kuruluşları ile uluslararası değişim programları gerçekleştirmek,
- d) Gençlerin sosyal kişiliklerinin gelişmesine katkıda bulunarak, topluma uyumlu olmalarını sağlamak,
- e) Sosyal, kültürel, sanatsal ve sportif faaliyetlerle gençlerin ruh ve beden sağlıklarını korumak, ulusal birlik ve beraberlik duygularını güçlendirmek,
- f) Gençlerin kültürel ve psiko-sosyal ihtiyaçlarını karşılayarak, bireysel ve toplumsal ilişkilerinde sağlıklı ve dengeli kişilik geliştirmelerine katkıda bulunmak ve onları zararlı alışkanlıklardan korumak,
- g) İlgi ve yetenekleri doğrultusunda bilgi ve becerilerini artırmak,
- ğ) Gençlerin sorunlarına yardımcı olmak, rehberlik ve danışmanlık yapmak,
- h) İl düzeyinde yapılacak olan gençlik organizasyonlarında diğer gençlik kuruluşları ile koordinasyonu gerçekleştirmek (www.mevzuat.gov.tr).

BÖLÜM 3: AVRUPA VE AVRUPA BİRLİĞİ'NDE SPOR

Avrupa'da spor birçok profesyonel spor organizasyonları sayesinde birçok spor dalında gerçekleştirilmektedir. Günümüzde yaygın olan birçok spor ve spor kurallarının kökeni de Avrupa'dadır.

Avrupa kıtasındaki en popüler spor futboldur. Avrupa'da yer alan futbol takımları ve oyuncularını dünyaca ünlüdür. Ayrıca en prestijli futbol turnuvalarından birisi olan UEFA Şampiyonlar Ligi de Avrupa'da gerçekleşmektedir.

Ana vatani Büyük Britanya'nın güneydoğusu olan Kriket sporu sadece Büyük Britanya, Hollanda'nın bazı bölgeleri ve Büyük Britanya'nın sömürgelerinde popüler bir spor olup, Avrupa genelinde pek yaygın değildir. Basketbol Avrupa genelinde en popüler sporların başında gelmekte olup Avrupa'da en çok Akdeniz ve Doğu Avrupa'da yaygındır. Basketbol en çok Sırbistan, Slovenya, Hırvatistan, Letonya, Rusya, İtalya, Yunanistan ve İspanya'da oldukça popülerdir. Bu ülkelere nazaran daha az popüler de olsa yaygın olduğu diğer iki Avrupa ülkesi Fransa ve Türkiye'dir.

Voleybol sporu Akdeniz ve Doğu Avrupa'da oldukça yaygın olarak oynanan bir spordur. Bisiklet yarışları da özellikle Belçika, Fransa, Almanya, İtalya, Lüksemburg, Hollanda, İspanya ve İsviçre'de oldukça popülerdir. Avrupa'da yaygın oynanan diğer sporların başında rugby, golf, atletizm ve araba yarışları gelir.

Avrupa Birliği'nde spor, Avrupa Birliği'nden çok, üye devletlerin kendilerinin ya da uluslararası kuruluşların sorumluluğundadır. Ancak, ulusal futbol liglerinde Avrupa Birliği vatandaşı yabancı oyuncu sayısına kota koymayı kaldıran ve bonservis bedeli olmaksızın transfer edilmesine olanak sağlayan Bosman Kuralları gibi bazı kararlar Avrupa Birliği içinde spor politikaları üzerine büyük öneme sahiptir. Onay beklemekte olan Lizbon Antlaşması spor oyunlarına, bu sektörü Avrupa Birliği'nin ekonomi kurallarından muaf tutacak özel bir statü tanınmasını öngörmektedir. Serbest pazar prensiplerinin varlıklı ve yoksul futbol kulüpleri arasındaki farkı büyütmesine yönelik duyulan kaygılar nedeniyle bu durum Uluslararası Olimpiyat Komitesi ve Uluslararası Futbol Federasyonları Birliği gibi yönetim birimleriyle görüşülmüştür.

Avrupa Birliği'nin spor politikasının oluşturulması sırasında, Uluslararası Basketbol Federasyonu, Avrupa Futbol Federasyonları Birliği, Avrupa Hentbol Federasyonu, Uluslararası Buz Hokeyi Federasyonu, Avrupa Ragbi Birliği ve Avrupa Voleybol Konfederasyonu gibi pek çok spor örgütüne danışılır ve onların fikirleri alınır. Tüm Avrupa birliği üyeleri ve bu ülkelerin ilgili ulusal spor takımları UEFA gibi Avrupa içi spor etkinliklerine katılırlar (www.wikipedia.org).

Avrupa konseyi üye ülkeleri içerisinde, 1983 yılı itibariyle % 0,1 oranla genel bütçesinden spora en az para ayıran ülke olduğumuz görülmektedir. Avrupa konseyi ülkeler içerisinde, bütçesinden %5.01 gibi büyük bir oranla Belçika başta gelmektedir. Belçika'da ülke nüfusunun %70'i düzenli olarak spor yapmaktadır. Buna karşılık ülkemizde aktif olarak spor yapanların sayısı %2.23'dür. Ve bu oranla, Avrupa da en az sporla ilgilenen ülke durumunda olduğumuz görülmektedir. Uluslararası başarının giderek daha önemli bir amaca dönüştüğü günümüzde, spor uzmanları ve spor yöneticileri arasında belirgin görüş ve çalışma ayrılıkları ortaya çıkmaktadır. Başarılı olma kriterleri de; görevde oldukları süre içerisinde alınan madalya sayısı ile değerlendirilmektedir. Bu nedenle çalışmaların çoğunluğu, kısa süreli plan ve programlarda yoğunlaşmaktadır. Oysa spor uzmanları daha çok uzun vadeli projelerle

spor yatırımlarını gerçekleştirmeyi, sporda başarıyı madalya sayısı yerine başka kriterlerle ölçmeyi planlamak istemektedirler. Türk sporunun başarılı olma kriterleri herkese göre değişebilir. Ancak, çoğu kişinin birleştiği ortak görüşler arasında en önemlileri çok sayıda gencin spora katılımını sağlamak, uluslararası standartlarda başarılı olmak ve iyi spor adamları yetiştirmek olabilir (www.ekospor.com).

Demokratik sisteme tabi ülkelerdeki spor teşkilatlarının ve işleyişinin sosyal kaynaşmanın gerçekleştirilmesi ve yaygınlaştırılması için model olarak bu günkü haliyle kabul edilmesi mümkün değildir. Dünyanın bütün ülkelerinde sporun çok yönlü olarak geliştirilmesi gereği kabul edilmektedir. Uygulamanın gelmiş bulunduğu bu nokta dışında Türkiye'nin de dâhil olduğu Batı bloğu ülkelerinde sporun temel özelliği ülkelerin toplum yapısına, geleneklerine, ekonomik zenginliklerine, kaynak ihtiyaçlarının dengesinin dağılma ve teşkilatlanma imkânı ve kabiliyetine göre değişiklik göstermesidir.

Bir ülkenin sosyoekonomik yapısının gerekleri doğrultusunda ve gelişmişlik seviyesine uygun olarak Kaynaklarının el verdiği oranda sporun geliştirilmesi ve yaygınlaştırılmasını mümkün kılacak özelliğe sahiptir. Sporu geniş kitlelere yayabilen ülkelerin, sporda başarılı olan ülkeler olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır. Çeşitli yaş ve statüde bulunan kişilerin spor yapabilme imkânlarına kavuşturulması ideal olan bir hedeftir. Ancak gelişmekte olan ülkeler kaynaklarını en verimli tarzda değerlendirmek durumundadırlar. Andreff tarafından Avrupa konseyinin sponsorluğuyla 1984'ten 90'lı yılların ortalarına kadar sürdürülen ve sporun Avrupa'daki etkisinin ve öneminin ortaya çıkartılmasını hedefleyen "Avrupa'da Sporun Finansmanı" isimli araştırma, sporda bilgi paylaşımı ve demokratikleşme gibi amaçlar taşıyan "Play The Game" organizasyonunun, 2000 yılında İsveç de yapılan toplantısında bilimsel bir rapor halinde sunulan çalışmaya, AB ülkelerinin tamamında karşılaştırılabilir verilerin derlenmesi ile gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmadaki veriler merkezi hükümet bütçelerinden spora ayrılan kaynak İsviçre'de 38,4, İsveç'te 47, İtalya da, 1006, Fransa da, 133 Milyon Dolar, toplam spor finansmanında merkezi yönetim bütçesinin payı İsviçre de 0,4, Almanya da 0,6, Fransa da 8,9, Portekiz de ise yüzde 9,9 olarak bulunmuştur.

Sporun finansmanı kadar, spora ilişkin tüketim, üretim, iş olanakları ve gönüllülük çalışmalarına da yer verilen bir araştırmada ise; merkezi hükümet bütçelerinden spora ayrılan kaynak İsviçre’de 38,4, İsveç’te 47, İtalya da, 1006, Fransa da, 133 Milyon Dolar, toplam spor finansmanında merkezi yönetim bütçesinin payı İsviçre de 0,4, Almanya da 0,6, Fransa da 8,9, Portekiz de ise yüzde 9,9 olarak bulunmuştur. Avrupa’nın spor malzemeleri açısından en büyük spor pazarını oluşturan İngiltere 6575, Almanya 2284, İtalya 2012 ve 191 milyon Dolar’la Fransa olarak sıralandığı toplam 37537 milyon Dolar’lık bir pazarın 1989 rakamlarıyla olduğu tespit edilmiştir. Tüketici harcamalarının toplam spor finansmanında ki payı Portekiz’de yüzde 36,5, Danimarka’da 55,6, İngiltere’de 79,1 ve İsviçre’de yüzde 91,6 olarak, Avrupa’nın spor malzemeleri açısından en büyük spor pazarını oluşturan İngiltere 6575, Almanya 2284, İtalya 2012 ve 191 milyon dolarla Fransa olarak sıralandığı toplam 37537 milyon dolarlık bir pazarın 1989 rakamlarıyla olduğu tespit etmiştir.

Son yıllarda Avrupa’da spor hızla gelişmiştir ve sporun artan ekonomik ve ticari eğilimi gerçek bir değişim yaratmıştır. Avrupa Birliği işsizliği azaltmak için mücadele yürütürken, spor sektörü, yeni işlerin yaratılabileceği ve AB’nin alt yapı yatırımları, yeni teknoloji, eğitim ve karşılıklı değişim programlarının olumlu etkileri için destekleneceği alanlardan biridir. Spor hemen her Avrupa ülkesinde her yaş gurubunda ve toplumun her kesiminde etkili bir sosyal olgu olduğu ifade edilmektedir. Giyim sektörü, ekipman oyuncak vb. sektörler gibi spor ürünleri sektörü de, artık AB ile sanayi arasındaki yakın ilişkinin yeni örnekleridir. Spor ürünleri sektörü, 15 üye ülkede 40.000 civarında kişiyi istihdam etmektedir ve üreticiler, standartlara uyum sağlamak, kişisel mülkiyet haklarını korumak ve rekabet politikasını güçlendirmek için AB’ nin hareketlerini yakından takip etmek zorundadırlar. Aynı zamanda, üreticilerin faaliyetleri, Birliğin gelişmekte olan ülkelere yapacağı ithalatın hacminin belirlenmesinden, tasarım imalat formlarından, yanlış yönlendirilen reklâmlar ve kullanım talimatları konularındaki düzenlemelerden etkilenecekleri ifade edilmektedir. Dünyanın birçok ülkesi gibi Türkiye’de spor politikasının esas amacı öncelikle sporun bütün ülkede yaygınlaştırılmasıdır. Daha sonra oluşan bu spor seviyesinin kalite yükselmesini gerçekleştirmektir (www.ekospor.com).

3.1. Ülkelerin Ulusal Sporları

Ülkelerin resmi olarak onaylanmış ya da resmi olarak kayıtlara geçmese de toplumların benimsedikleri ulusal sporlar:

3.1.1. Resmi Olarak Kabul Edilmiş Sporlar ve Yılları

Arjantin - Pato, 1953

Bahamalar - Yelkencilik, 1993

Bangladeş - Kabaddi, 1972

Brezilya - Capoeira, 1972

Kanada - (Ulusal Kış Sporları) Buz Hokeyi, 1994, (Ulusal Yaz Sporları) Lakros, 1859

Şili - Şili Rodeosu, 1962

Kolombiya - Tejo, 2000

Meksika - Charrería, 1933

Kore - Taekwondo, 1971

Porto Riko - Paso Fino, 1966

Sri Lanka - Voleybol, 1991

Uruguay - Destrezas Criollas, 2006 (www.arkitera.com).

3.1.2. Benimsenmiş Ulusal Sporlar

ABD - Beyzbol

İspanya - Boğa Güreşi

Kanada - Buz Hokeyi

Hindistan - Hokey

Rusya - Futbol, Satranç

Çin - Masa Tenisi

Brezilya - Futbol

Fransa - Futbol

İngiltere - Kriket

Japonya - Judo

Avustralya - Kriket

Pakistan - Hokey

Malezya - Badminton

İskoçya - Rugby

Endonezya - Badminton

Butan - Okçuluk

Afganistan - Nuzkaşi

Küba - Masa Tenisi

Dominik Cumhuriyeti - Beyzbol

Finlandiya - Pesäpallo (Fin beyzbolu)

İrlanda - Gal Oyunları

Jamaika - Kriket

Litvanya - Basketbol

Yeni Zelanda - Rugby

Norveç - Kayak Krosu

Galler –Rugby (www.arkitera.com).

Gal Futbolu: Hurling'le beraber İrlanda'nın milli sporlarından biridir. Hem erkekler hem de kadınlar tarafından oynanan, sertlik ve hız açısından futbol ile rugby arası bir oyundur. 15'er oyuncudan oluşan 2 takım arasında oynanır. Takımların 15 kişiye kadar yedek oyuncu bulundurma hakları vardır (www.wikipedia.org).

Hurling: Oldukça hızlı bir spor olmasının yanında esas olarak Gal Futbolu'yla beraber İrlanda'nın milli sporudur (www.msxlabs.org).

Burada hiç değinilmemiş olmasına rağmen Türklerin hem benimsenmiş, hem de resmi olarak kabul edilmiş ata sporu olarak literatürümüze geçmiş yağlı güreşi vardır. Bu durum üzücü olduğu kadar da düşündürücüdür. Oysa son yıllarda yeni yapılmaya başlanan sporlar bazı ülkelerin resmi sporu olarak kayıtlara geçmiştir. Ülkemizin isminin, ata sporumuz olan yağlı güreşle anılması kesinlikle sağlanmalıdır.

3.1.2.1. Türk Güreş Tarihi

Türklerin en eski sporlarından biridir. Güreş sözcüğünün kökeni, Özbek ve Başkurt Türklerinin "kureş" sözcüğünden gelmektedir. Zorlu doğa koşulları ile mücadele eden ilk insanların çoğunda olduğu gibi Türklerde de güreş, adeta günlük hayatın bir parça olmuştur. Türkler ayrıca totem inanış ve göçebe yaşam biçiminin de etkileri ile doğaya ve kuvvete düşkün kişiler olduklarından yakın mücadeleyi her zaman ön planda tutmuşlar, güçlerini topluma kanıtlamak amacıyla güreşe çok sık başvurmuşlardır.

Düğünlerde, ünlü kişilerin cenaze törenlerinde, ölüm yıldönümlerinde ve diğer özel günlerde at yarışları ve koşuların yanında güreş, çok önemli bir yer tutmuştur.

Avrupa'da ilk defa yabancı pehlivanlarla boy ölçüşen güreşçimiz, Koca Yusuf'tur. 1898 yılında Paris'te Fransız Paul Pons'u hiç bilmediği grekoromen stilinde güreşerek mağlup etmiştir. 1899 'da da Amerika'ya giden Koca Yusuf, Amerika'nın en ünlü pehlivanlarını teker teker yenmiştir. Aynı yıl Kara Ahmet Paris'te, Paul Pons ve Laurent de Bakerca'yı yenerek grekoromende Dünya Şampiyonluğu'nu kazanmıştır. Bunlar, dünya güreşindeki ilk önemli başarılarımızdır.

Türkiye'de modern anlamda güreş, 1910 yılında grekoromen stildeki çalışmalarla başlamıştır. Modern güreş sporu konusunda güreşçilerimizi eğitmek üzere de Macar antrenör Raol Peter görevlendirilmiştir. 1922 yılında Cumhuriyet'in ilanından önce oluşturulan Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı bünyesinde yer alan Güreş Federasyonu sayesinde ülkede minder güreşi ile ilgili çalışmalar daha düzenli hale gelmiştir. İlk güreş federasyonu başkanlığını da Beşiktaş Osmanlı Jimnastik Kulübü'nün kurucularından Ahmet Fetgeri Bey yapmıştır.

Minder güreşine ilgi gösteren Fenerbahçe, Beşiktaş, Üsküdar, Anadolu, Kumkapı ve Haliç Fener kulüplerinde yer alan Türk güreşçilerinin bireysel çabaları, minder güreşinin yaygınlaşıp benimsenmesinde önemli rol oynamıştır. Ahmet Fetgeri, Kemal Türel, Tıbbiyeli Sami, Mazhar Kazancı, Dr. Emin Şükrü Kurt, Ressam Acar, Mızıkacı Danyal, Mehmet Ali Fetgeri, M. Sami Karayel, Hattat Şevket, Cemal Sek, Seyfi Cenap Berksoy, Dürrü Sade, Vehbi Emre, Celal Davut Arıbal, İlhami Polater minder güreşine öncülük eden Türk güreşçileri olmuşlardır. Türk güreşinin yönetiminde en üst basamağı oluşturan Türkiye Güreş Federasyonu, 1922 yılında TİCİ (Türkiye İdman Cemiyetleri İttifakı) bünyesinde kurulmuş, 1923 yılında FILA (Federation Internationale de Lutte Amateur)'ya üye olmuştur. 1924 Paris Olimpiyat Oyunları, Türk güreşçileri için uluslar arası alandaki ilk ciddi deneyim olmuştur. Bu olimpiyatlara katılan takımımız Seyfi Cenap Berksoy, Fuat Akbaş, Dürrü Sade, Mazhar Çakar ve Tayyar Yalaz'dan oluşmuş ve takımımızı hazırlayan Raol Peter adındaki Macar antrenör Türkiye'deki minder güreşinin kurucusu olmuştur. 1928 Amsterdam Olimpiyatları'nda Tayyar Yalaz 67,5 kiloda dördüncü, diğer güreşçilerimizden Nuri Boytorun, Çoban Mehmet kilolarında altıncı olarak uluslar arası alanda isimlerini duyurmuşlardır. 1932 yılında güreşçilerimiz

ilk kez Balkan Şampiyonası'na katılmış, 5 altın ve 2 gümüş madalya kazanarak takım halinde de 1.ligi elde etmişlerdir. 1935 yılından itibaren grekoromen stil yanında serbest güreş şampiyonası düzenlenmiştir. Güreşçilerimiz, serbest stile o kadar çabuk adapte olmuşlardır ki, aynı yıl içinde Türkiye'ye gelen Alman Milli Takımı'nı 7-0 gibi ağır bir yenilgiye uğratmışlardır (www.tgf.gov.tr).

Artık serbest güreşi de öğrenen Türk güreşçileri, 1936 Berlin Olimpiyat Oyunları'na hem grekoromen hem de serbest stilde katılmışlar ve grekoromen stilde 61 kg güreşçimiz Yaşar Erkan altın madalya kazanarak olimpiyatlardaki ilk birinciliğimizin sahibi olmuş, serbest güreşte 79 kiloda Mersinli Ahmet Kireççi de bronz madalya kazanmıştır. Bundan sonraki uluslar arası karşılaşmalar yoğunlaştırılmıştır. 1938 yılında Estonya'nın başkenti Tallin'de yapılan Avrupa Güreş Şampiyonası'nda yapılan Avrupa Güreş Şampiyonası'nda ağır siklet güreşçimiz Çoban Mehmet Avrupa üçüncüsü olmuştur. Bu Avrupa Güreş Şampiyonası'ndaki ilk derecemizdir.

1940-1945'te, İkinci Dünya Savaşı yıllarında uluslar arası karşılaşmalara ara verilirken, sadece yurt içi karşılaşmalarla yetinmişlerdir. 1946 yılı Ekim ayında Stockholm'de yapılan Avrupa Serbest Güreş Şampiyonası'nda Türk güreşçileri; 3'ü altın, 2'si gümüş ve 2'si de bronz olmak üzere yedi madalya kazanmışlardır. Bu madalyalar Türk güreşçilerine ilk Avrupa Şampiyonluğu'nu getirmiştir.

1947 yılında Prag'da yapılan Avrupa Grekoromen Şampiyonası'nda güreşçiler 1 altın, 2 gümüş ve 1 bronz madalya kazanmışlardır. Vehbi Emre gibi tecrübeli ve saygın bir Federasyon başkanı Nuri Boytorun gibi mükemmel bir hoca ile geliştirilen sağlam temel sayesinde güreşçilerimiz 1948 Londra Olimpiyatları'nda 6 altın, 4 gümüş ve 1 de bronz madalya kazanarak dünya minderlerinde "en büyük" olduklarını kanıtlamışlardır. İstanbul Spor ve Sergi Sarayı'nın açılışının da yapıldığı 1949 Avrupa Serbest Güreş Şampiyonası'nda ise Türk güreşçiler sekiz sikletin yedisinde altın, birinde gümüş madalya almışlardır. 1950 yılında Stockholm'de yapılan Dünya Grekoromen Güreş Şampiyonası'na ilk kez katılan millilerimiz 1 altın, 4 gümüş, 2 bronz madalya kazanırken, 1951 yılında Helsinki'de yapılan Dünya Serbest Güreş Şampiyonası'na ilk kez katılan güreşçilerimiz, üstün bir başarı göstererek sekiz sikletin altısında altın, birinde bronz madalya kazanmış ve takım sıralamasında Dünya 1. ligine ulaşmıştır. 1952 Helsinki Olimpiyat Oyunları kadrosunda bulunan şampiyonların amatörlük

belgelerinin önce Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi, ardından Uluslararası Olimpiyat Komitesi tarafından onaylanması ve T.M.O. Komitesi Genel Sekreteri Burhan Felek'in azledilmesi Türk güreşinde "1952 Olayları" olarak yer almıştır. Her şeye rağmen Türk güreşçiler, bu olimpiyatlarda serbest stilde 2 altın ve 1 bronz madalya kazanmışlardır.

Tokyo'da yapılan 1954 Dünya Serbest Güreş Şampiyonası'nda Türk güreşçiler; 2 altın, 3 gümüş ve 1 bronz madalya ile Sovyetler Birliği'nin önünde Dünya Şampiyonu olmuşlardır. 1956 yılında ise ilk kez İstanbul'da Dünya Kupası Güreş Müsabakaları düzenlenmiştir. İnönü Stadı'nda düzenlenen bu karşılaşmalarla Türk güreşi yeniden yükselişe geçmiştir. Aynı yıl Melbourne'da yapılan olimpiyatlarda Türk güreşçiler 1'i grekoromen, 2'si serbestte 3 altın, 2 gümüş ve 2 bronz madalya kazanmışlardır. 1957 yılında yine İstanbul'da yapılan Dünya Serbest Güreş Şampiyonası'nın her sikketinin seremonisinde bir Türk güreşçisi şeref kürsüsünde yer almıştır. 4 altın, 2 gümüş ve 2 bronz madalya ile 42 puan alan Türk güreşçiler yeniden Dünya Şampiyonluğu'na ulaşmışlardır. 1958 yılında Budapeşte'de yapılan Dünya Grekoromen Güreş Şampiyonası'nda güreşçiler 2 altın, 2 gümüş ve 1 bronz madalya kazanarak takım halinde 2. olmuşlardır. 1959 yılında Tahran'da yapılan Dünya Serbest Güreş Şampiyonası'nda güreşçiler 2 altın, 2 gümüş ve 2 bronz madalya ile yurda dönmüşlerdir.

1960 Roma Olimpiyat Oyunları'nda 7 altın, 2 gümüş madalya kazanan güreşçiler, 1962'de Toledo'da yapılan Dünya Şampiyonası'nda grekoromende iki altın, serbestte 1 altın madalya ve 1963 yılında Helsingborg'da yapılan Dünya Grekoromen Güreş Şampiyonası'nda ve Sofya'da yapılan Dünya Serbest Güreş Şampiyonası'nda 1'er altın ve 1'er bronz madalya almışlardır.

1964 Tokyo Olimpiyatları'nda ise 2 altın, 2 gümüş ve 3 bronz madalya elde etmişlerdir. 1965'te Manchester'da düzenlenen Dünya Serbest Güreş Şampiyonası'nda Ahmet Ayık 97 kiloda Dünya Şampiyonu olmuştur.

1966 yılında Toledo'da yapılan Dünya Serbest Güreş Şampiyonası'nda 78 kiloda Mahmut Atalay altın madalya almış, şampiyonada 3 gümüş ve 2 bronz madalya daha kazanan Türkiye 4. kez Dünya Şampiyonu olmuştur.

Aynı yıl yeniden başlayan Avrupa Şampiyonaları (son kez 1949'da yapılmıştı) Türk ve dünya güreşine yeni bir canlılık getirmiş, Karlsruhe'deki Avrupa Serbest Güreş

Şampiyonası'nda Türk güreşçiler 2 altın, 3 gümüş, 3 bronz madalya ve ekip halinde 2. olarak Türkiye'ye dönmüşlerdir. İstanbul'da 1967 yılında yapılan Avrupa Serbest Güreş Şampiyonası'nda 3 altın, 1 gümüş ve 1 bronz madalya kazanan Türk güreşçileri Avrupa Şampiyonu olmuşlardır. Aynı yıl Bükreş'te yapılan Dünya Grekoromen Güreş Şampiyonası'nda 78 kiloda Sırrı Acar Dünya Şampiyonluğu'nu kazanmıştır. 1968 Meksika Olimpiyatları'nda güreşçilerimiz grekoromende 2 altın, 2 gümüş ve 1 bronz madalya almışlardır.

1970'li yıllarda başlayan ve 1983 yılına kadar süren duraklama döneminde Türk güreşi uluslar arası alanda ancak dört altın madalya kazanmıştır. Bunlar; 1970 Dünya Serbest Güreş Şampiyonası'nda (Edmonton) 52 kiloda Ali Rıza Alan, 1970 Avrupa Şampiyonası'nda 100 kiloda Ahmet Ayık, 1972 Avrupa Serbest Güreş Şampiyonası'nda (Katowice) 48 kiloda Sefer Bayram ve 1983 Avrupa Serbest Güreş Şampiyonası'nda 82 kiloda Reşit Karabacak'a aittir. Bu dönemin tek olimpiyat madalyasını ise 1972 Münih Olimpiyatları'nda serbest 62 kiloda Vehbi Akdağ kazandırmıştır. (gümüş) Dönemin bir diğer başarılı güreşçisi ise 1975-79 Akdeniz Oyunları Şampiyonu ve 1977-81 ve 1982 yıllarında dünya ikincisi olan Salih Bora'dır.

1985 yılında Halil Atanın Güreş Federasyonu Başkanı olmasıyla modern güreş kabuk değiştirmiştir. 1985 Avrupa Şampiyonası'nda Reşit Karabacak ve Fevzi Şeker Avrupa 2.si olurken tüm ekip takım halinde 4. sırada yer almıştır. Yalçın İpbüken ve Esat Güçhan dönemlerinde federasyonda eğitime ve bilime ağırlık veren atılımlar yapılmıştır. 1988 yılında Manchester'da yapılan Avrupa Serbest Güreş Şampiyonası'nda kazanılan 2 gümüş madalyayı 1989'da Ankara'da yapılan Avrupa Serbest Güreş Şampiyonası'nda Ahmet Ak'ın aldığı altın madalya izlemiştir.

1990'lı yıllar ise Türk güreşi için yeni bir yükseliş döneminin başlangıcı olmuştur. Yeniden yapılanmaya gidilmiş, alt yapıya, eğitime ağırlık verilmiş ve yeni yabancı hocalarla anlaşılmuştur. 1991 yılı güreşte başarılı bir yıl olmuştur. Avrupa Şampiyonası'nda 62 kiloda Metin Kaplan ve 100 kiloda Ali Kayalı altın madalya kazanmışlar, bunu 1992 yılında bir altın (Sebahattin Öztürk 82 kilo), 2 gümüş, 4 bronz madalya ile Avrupa Serbest Güreş Şampiyonası'nda takım halinde ikinci olmuştur. Aynı yıl Barcelona'da yapılan Olimpiyat Oyunları'nda M. Akif Pirim grekoromen güreşte 24 yıl aradan sonra şampiyon olmuştur.

1993 yılında İstanbul'da yapılan Serbest Güreş Şampiyonası'nda 3 altın, 2 gümüş ve 2 bronz madalya kazanan Türk Milli Takımı 26 yıl aradan sonra Avrupa Şampiyonluğu'na ulaşmıştır. Aynı yıl Kanada'nın Toronto kentinde yapılan Dünya Serbest Güreş Şampiyonası'nda 82 kiloda Sebahattin Öztürk 23 yıl sonra Dünya Şampiyonluğu'na ulaşan Türk güreşçisi olmuştur. Ali Kayalı'nın gümüş madalya kazandığı bu şampiyonada Türkiye 51 puanla takım halinde 3.'lük kazanmıştır. Stockholm'de yapılan Dünya Grekoromen Güreş Şampiyonası'nda ise 82 kiloda güreşçi Hamza Yerlikaya, 26 yıl sonra Türkiye'ye Dünya Şampiyonluğu getirmiştir.

1994'te Roma'da düzenlenen 37. Avrupa Serbest Güreş Şampiyonası'nda 62 kiloda Muharrem Demireğen altın, 74 kiloda Turan Ceylan ve 130 kiloda Mahmut Demir gümüş, 100 kiloda Ali Kayalı bronz madalya kazanırken Türkiye takım sıralamasında üçüncü olmuştur. Aynı yıl yapılan 41. Avrupa Grekoromen Güreş Şampiyonası'nda 57 kiloda Şeref Eroğlu, 74 kiloda Erol Koyuncu altın madalya alırken grekoromen güreşçilerimiz 25 yıl aradan sonra bir Avrupa Şampiyonası'nda ilk kez 2 altın madalya kazanma başarısını göstermiştir. 1994 yılının bir diğer önemli sonucu ise Budapeşte'de düzenlenen Dünya Gençler Grekoromen Güreş Şampiyonası'nda sporcularımız 2 altın, 1 gümüş ve 1 bronz madalya kazanarak tarihinde ilk kez takım halinde birinci gelmesidir. Ağustos ayında İstanbul'da düzenlenen 30. Dünya Serbest Güreş Şampiyonası'nda Türkiye iki altın (74 kilo Turan Ceylan, 130 kilo Mahmut Demir), bir gümüş (82 kilo Sebahattin Öztürk) madalya ve 53 puanla 28 yıl aradan sonra 5. kez takım halinde Dünya Şampiyonu olmuştur.

1995 yılında Fransa'da yapılan 42. Avrupa Grekoromen Güreş Şampiyonası'nda ise Türk Milli Takımı bu kez sadece bir gümüş (130 kilo Şaban Donat) madalya ile yetinmek zorunda kalmıştır. Aynı yıl İsviçre'de yapılan Avrupa Serbest Güreş Şampiyonası'nda 130 kiloda Mahmut Demir altın, 74 kiloda Turan Ceylan, 68 kiloda Yüksel Şanlı ve 52 kiloda Metin Topaktaş gümüş madalya kazanmış, Türk Milli Takımı, takım sıralamasında Avrupa 3. lüğünü elde etmiştir. 1995 yılında ABD'nin Atlanta kentinde düzenlenen Dünya Serbest Güreş Şampiyonası'nda ise Türk güreşçileri 57 kiloda Harun Doğan'ın kazandığı tek bronz madalya ile yetinmişlerdir. Çek Cumhuriyeti'nin Prag kentinde yapılan Dünya Grekoromen Güreş Şampiyonası'nda 82 kiloda Hamza Yerlikaya ve 90 kiloda Hakkı Başar dünya şampiyonu olurken, Türkiye

33 yıl sonra dünya şampiyonasında iki şampiyon birden çıkarmıştır. Şubat 1996'da Ankara'da yapılan 24. uluslar arası Yaşar Doğu Serbest Güreş Turnuvası'nda Türkiye üç altın madalya ve 79 puanla takım sıralamasında birinci olurken, İsveç'te düzenlenen Grand Prix'te M.Akif Pirim ve Hamza Yerlikaya şampiyon olmuştur. Macaristan'ın Budapeşte kentinde düzenlenen 39. Avrupa Serbest Güreş Şampiyonası'nda ise tek altın madalyayı 130 kilo Türk güreşçisi Mahmut Demir kazanmıştır. 1 altın, 1 gümüş, (Harun Doğan 57 kilo)madalya kazanan Türkiye 35 puanla takım halinde beşinci olmuştur. 43. Avrupa Grekoromen Güreş Şampiyonası'nda Türk güreşçileri üç altın madalya (57 kiloda Şeref Eroğlu, 82 kiloda Hamza Yerlikaya, 74 kiloda Nazmi Avluca) kazanarak, Avrupa üçüncülüğünü elde etmiştir (www.tgf.gov.tr).

1983'te güreşe başlayan Zekeriya Güçlü, 1990 yılı Sakarya'da Serbest stil +100 Kg da Ümitler Balkan birinciliği, 1990 yılı İstanbul'da Gençler Serbest stil 115 Kg da Dünya birinciliği, 1991 yılı Prievidze'de Ümitler Serbest stil 130 Kg da Dünya ikinciliği, 1991 yılı Yugoslavya' da Serbest stil +100 Kg da Gençler Balkan birinciliği, 1992 yılı Macaristan' da Ümitler Serbest stil Avrupa birinciliği 1997 yılı Bari' de Serbest stil 125 Kg da Akdeniz Oyunları birinciliğini ve 1997 yılı Krosnoyarsk Rusya'da Serbest stil 125 Kg da Dünya birinciliğini üstlenmiştir (www.msxlab.org). Yine 1997'de Ercan Yıldız Wrocław'da 54 kg.da Grekoromende dünya şampiyonu olmuştur. 1999'da Nazmi Avluca Atina'da grekoromende 76 kg. da, Harun Doğan 1999'DA Ankara'da serbest stilde 58 kg. da, Mehmet Özal 2002'DE Moskova'da grekoromende 96kg.da, Hamza Yerlikaya 2005'te Budapeşte'de grekoromende 96 kg. da, Aydın Polatçı 2005'te Budapeşte serbest stilde 120 kg. da, 2007'de serbest stilde Bakü'de Ramazan Şahin dereceler kazanmıştır. Avluca, ayrıca 2008 ve 2010'da Avrupa, 2009 yılında ise dünya şampiyonu oldu. Grekoromen stil 74 kiloda ise Selçuk Çebi, 2009 ve 2010 yılında üst üste iki kez Türkiye'ye şampiyonluk yaşatan isim oldu (www.gazete5.com).

Bu kadar yıldır ülkemizde kabul gören ve şampiyonluklarımız olan güreşi halen ülke sporumuz olarak dünyaya benimsetememiş olmamız düşündürücüdür. Oysa son yıllarda yapılmaya başlanmış olan spordan bazılarının bazı ülkelerin resmi sporu olarak kayıtlara geçmiş olduğu görülmektedir.1898'den beri ülkemizde yapılan ve benimsenen ata sporumuz güreşin resmi sporumuz olarak kayıtlara geçmesi sağlanmalıdır.

3.2. Almanya'da Spor

Hükümet İçi Birim

Federal düzeyde üst düzey sporlar için sorumluluk Federal İçişleri Bakanlığına aittir. Federal Yönetim içinde ve eyaletlerle ilgili spor faaliyetlerini koordine eder. Bütün teşvik ve tanıtımlar hükümetin bütçesinden yapılır. Genel anlamda spor faaliyetleri ve halkın katıldığı sportif aktivitelerin teşviki ve sponsorluğu eyalet valilerine aittir. Eyaletlerin yapacakları görevlerdeki organizasyonel düzenlemeler kendi özerklik düzeylerine göre değişmektedir. Yerel yöneticiler temelde kitle ve rekreasyonel sporlardan sorumludur.

Hükümet Dışı Spor Birimleri

Organize spor öncelikle Alman Spor Konfederasyonu (DSB), Milli Olimpiyat Komitesi (NOK), milli ve bölgesel spor yönetim organları, Ülke sporları konfederasyonu (Kulüpler) gibi sivil örgütlerin sorumluluk alanına girmektedir. Bu örgütler kendi sorumlulukları altındaki spor faaliyetlerini organize eder ve yönetirler.

Okullarda Spor

Eyaletlerin Eğitim ve Bilim Bakanları genel hedeflerle birlikte okullarda spor eğitim metotları ve içeriğini belirler. Bakanlar beden eğitimi öğretmenlerinin eğitiminden ve spor bilimlerinin üniversitelerde geliştirilmesinden de sorumludur (Ziyagil, 2002).

Spor, Alman yaşamında önemli bir yer tutmaktadır. Almanya'da, spor felsefesi toplumda sporun artan öneminin bir sonucu olarak 20. yüzyılda gelişen genç bir disiplindir. Yirmi yedi milyon Alman bir spor kulübüne üyedir ve bunun yanında on iki milyon kişi bireysel olarak bir aktiviteleri takip etmektedir. Futbol, en popüler spor dalıdır. 6,3 milyon resmi üyesiyle Alman Futbol Federasyonu (*Deutscher Fußball-Bund*), dünyada kendi türünde en geniş organizasyon kurumudur. Bundesliga dünyadaki tüm profesyonel spor ligleri arasında en fazla seyirci ortalamasına sahip ligdir. Almanya Milli Futbol Takımı 1954, 1974 ve 1990 yıllarında Fifa Dünya Kupası'nı ve 1972, 1980 ve 1996 yıllarında da Avrupa Futbol Şampiyonası'nı kazanmıştır. Almanya, FIFA Dünya Kupası'na 1974 ve 2006 yıllarında ve UEFA Avrupa Futbol Şampiyonası'na da

1988 yılında ev sahipliği yapmıştır. En başarılı ve ünlü futbolcuları Franz Beckenbauer, Gerd Müller, Jürgen Klinsmann, Lothar Matthäus ve Oliver Kahn'dır. Seyirciler arasında popüler olan diğer spor dalları da hentbol, voleybol, basketbol, buz hokeyi ve tenistir.

Almanya dünyada motor sporlarında öncü ülkelerden biridir. Yarış kazanan arabalar, takımlar ve sürücüler Almanya'dan çıkmaktadır. Tarihteki en başarılı Formula 1 pilotu olan Michael Schumacher, kariyeri boyunca birçok önemli motor sporları rekorlarına imza atmıştır ve 1946 yılından bu yana düzenlenen Formula 1'de en fazla yarış ve şampiyonluk kazanan pilot durumundadır.

Alman sporcuları tüm zamanlar Olimpiyat Oyunları madalya sıralamasında Doğu ve Batı Almanya beraber değerlendirildiğinde üçüncü sırada olarak Olimpiyat Oyunlarında en başarılı ülkeleri arasında bulunmaktadır. 2008 Yaz Olimpiyatları'nda Almanya madalya sıralamasında beşinci sırada bulunurken, 2006 Kış Olimpiyatlarında ilk sırada yer almıştır. Almanya 1936 yılında Berlin ve 1972 yılında da Münih olmak üzere Yaz Olimpiyat Oyunlarına iki kez ev sahipliği yapmıştır. Kış Olimpiyat Oyunları da 1936 yılında Bavyera'nın ikiz şehirleri olan Garmisch ve Partenkirchen'de gerçekleştirilmiştir (www.wikipedia.org).

Alman Olimpik Sporlar Federasyonu (DOSB)'nun bünyesinde; 16 kara sporları konfederasyonları, özel görevler ile 60 ulusal spor federasyonları (33 Olimpiyat ve 27 olimpik olmayan) ve 20: DOSB 96 üye örgütleri birleştiriyor. DOSB bünyesinde oluşan yaklaşık 90 000 spor kulüpleri 27 milyonu aşkın üyesi ile Almanya'nın en büyük organizasyon üyesidir (www.sport-in-europe.eu).

Alman spor felsefesinin belirli özellikleri, sporu uygulamada ki kültürel özellikleri kadar köklü değildir. İngiltere ve Hollanda'da; avcılık, bisiklet ve kriket gibi sporların, bölgesel felsefi geleneklere sahip filozoflar tarafından (Wittgenstein, Plessner, Nietzsche, Kant ve Hegel) geliştirilmiştir (www.journals.humankinetics.com).

3.3. İsveç'te Spor

Hükümet İçi Birim

Spor konularından sorumlu Kamu Yönetimi bakanlığıdır. Bu bakanlık İsveç Spor Konfederasyonu ve ona bağlı örgütlerle birlikte bunların dışında kalan birçok örgüte yapılacak olan parasal desteği belirler. Parlamento ve hükümetçe belirlenen bütçenin kullanılmasını denetler. Sporun toplumdaki rolünün gelişmesini destekler. Sporla ilgili hizmetlerin sürdürülmesinden ve yenilerinin geliştirilmesinden temel olarak yerel yönetimler sorumludur.

Hükümet Dışı Birimleri

İsveç Sporunda, İsveç Spor Konfederasyonu en üst kurumdur. Temel görevi, İsveç Spor hareketindeki faaliyetleri teşvik etmek, geliştirmek ve koordine etmektir. Bünyesine 66 özel spor federasyonunun bağlı olduğu İsveç Spor Konfederasyonu olarak benzer hedefleri paylaşan 22 bölgesel lig vardır. Bölgesel spor federasyonları ve kulüplerde, organizasyon servisleri, danışmanlık ve antrenman hizmetleri verilmektedir. Bölge meclisleri, okullar ve yerel sorumlularla temas içerisindedir.

Okullarda Spor

Okullarda spor faaliyetleri Eğitim Bakanlığının sorumluluğu altındadır. Bunun yanı sıra, İsveç Spor Konfederasyonu normal eğitime bağlı bir özel “Spor Çalışması” modeli geliştirmiştir (Ziyagil, 2002).

İsveç Spor Konfederasyonu , spor açısından öz-yönetim önemli bir rol oynar. Aktif şekilde kulüp üyeliği aracılığı ile spora katılan yaklaşık 3 ila 3,5 milyon kişi ve bireysel şekilde spora katılan kişi sayısı da yaklaşık olarak nüfusun yarısına denk gelmektedir. Ülkede 7.000 şirket spor kulübü ve bu kulübün 20.500 üyesi mevcuttur, ayrıca yaklaşık 1.000 tanesini de bölgesel spor federasyonları oluşturmaktadır. Ülke genelinde 68 tane de mevcut ulusal spor federasyonu bulunmaktadır. Spor aktivitelerinde nüfusun yarısı aktiftir. İki ana spor dalı futbol ve buz hokeyi vardır (www.sport-in-europe.eu).

3.3.1. İstihdam ve ekonomi

Sporun ekonomi ve istihdama olan etkisi daha da artarak ilgi çekmektedir. Özel ve yerel organizasyonlarda ve spor sektöründeki tüketim ve spor malzemelerine yapılan yatırımlar sayesinde birçok iş alanı doğmuştur. Geniş bir perspektiften bakıldığında

fiziksel aktiviteler ve form tutmak için yapılanlar ekonomi için önemlidir (Kişisel Görüşme, 2010).

3.3.2. Spor Komitesinin Görevi

Spor komitesi belediye konseyi tarafından şehrin spor organizasyonlarını yönetmekle görevlendirilmiştir. Spor komitesi kendi aktivite alanı içindeki gelişimi gözlemlemeli ve o şehirde yaşayanları spora ve Açık hava aktivitelerine teşvik etmelidir. Spor komitesi yaş, cinsiyet, etnik köken ya da spora katılamayacak durumda olma gibi farklılıklar gözetmeksizin sportif hareket çerçevesinde, okullarda, kendiliğinden ya da özel olarak organize edilmiş olsun ya da olmasın eşitlik temellerine dayanarak herkes için ihtiyacı olan koşulları sağlamalıdır. Buna şehir içindeki kulüplere yardım ve destek, duş ve egzersizler gibi spor imkanlarının yönetimi de dahildir. Spor komitelerinin en önemli görevi sportif hareketleri, sportif imkânların altyapısı ve finansal desteği sağlamak, aynı zamanda spor merkezlerinin duş, yüzme ve fitness aktivitelerini takip etmektir. Spor komiteleri şehrin toplum sağlığı planına da dahil edilmektedir. Aynı zamanda normal aktiviteleriyle birlikte şehrin toplum sağlığına odaklı çalışmalarına da dahildir. Amaç nüfusun fiziksel aktivite oranını arttırmak ve kulüp dışı fiziksel aktivite talep eden grupları ve vatandaşları desteklemektir (Kişisel Görüşme, 2010).

3.3.3. Spor Komitesinin Vizyonu

Spor ve egzersiz insanların en yaygın olarak yaptığı iki aktivitedir. Bunlar insanların fiziksel ve ruhsal sağlığı için çok önemlidir. Spor, egzersiz, açık hava aktiviteleri ve oyunlar çoğu insanın hayatında önemli rol oynar ve bunlar daha zengin bir sosyal hayata ve toplum sağlığının gelişmesine katkıda bulunur. Sportif hareketlerde insanlar sorumluluk alma ve demokratik olarak düzenlenmiş organizasyonlarda gelişim gösterme imkânı bulurlar. Birleştirilmiş spor alanlarında ulusal, kültürel ve sosyal farklılıklar aşılır. Aynı zamanda spor toplumun en önemli eğlence kaynağıdır. Spor komitesinin vizyonu cinsiyet, yaş, etnik ya da sosyal altyapıya bakılmaksızın herkese bireysel istek ve kabiliyete bağlı egzersiz ve spor faaliyetlerinde yer verebilmektir. Spor komitesi için ne spor imkânlarına ulaşımın zorluğu ne de ekonomik kısıtlamaların bireylerin spora ve egzersiz yapmaya katılımını engellememelidir. Gelecekte, o şehirde yaşayan herkesin yaşam kalitesinin yükselmesi konusunda spor ve egzersizin öneminin farkını oluşturmak spor komitesinin vizyonudur (Kişisel Görüşme, 2010).

3.3.4. Spor komitesinin Hedefleri

Spor komitesinin Hedefleri Şunlardır:

- Kaç yaşında, hangi cinsiyette, hangi etnik kökünde ve hangi engeli olursa olsun o şehirde yaşayan herkes bireysel kabiliyetine ya da isteğine bağlı olarak spor kulüpleri ya da diğer organizasyonlar bünyesinde, ya da kendi kendine sportif faaliyetlere katılabilmesini sağlamak,
- Sportlarda yer alması için kadınlara ve erkeklere aynı fırsat verilmesi,
- Şehir tarafından destek gören sportif organizasyonların sağlıklı bir ortamda yürütülebilmesi için kullanılan malzemelerin yüksek kalitede ve aynı zamanda topluma ve çevreye zararsız olmasını sağlamak,
- Şehrin kendine ait sportif imkânları bütün bireyler için ulaşılabilir ve adapte edilebilir olması,
- Spor Komitesinin kendi aktiviteleri toplumsal sağlık hedefine ulaşmak için fiziksel aktiviteye katkıda bulunması,
- Katılımcılara ve diğer vatandaşlara spor imkânlarının ve kendi katıldıkları aktivitelerin idaresi üzerinde etki sahibi olma fırsatı vermek,
- Şehir, çocuklar ve yetişkinler için bir spor alanı olduğu ölçüde engelliler içinde aynı şeyi ifade etmesini sağlamak (Kişisel Görüşme, 2010).

3.3.5. Hedef Gruplar

- Sportif hareketlerde aktif olan çocuklar ve gençler,
- Sportif hareketler dışında aktif olan çocuklar ve gençler,
- Aktif olmayan çocuklar ve gençler,
- Öğrenciler,
- Engelli bireyler,
- Sportif hareketlerde aktif olan yetişkinler,

- Egzersiz yapan yetişkinler,
- Aktif olamayan yetişkinler,

3.3.6. Spor Komitesinin Stratejisi

1. Spor imkânları, sportif hareketlerinin, okulların ve bireylerin ulaşabileceği ve büyük spor olaylarının yürütülmesine fırsat sağlayacak şekilde inşa ve idare edilmelidir. Aynı zamanda şehir kulüplerin kendi aktiflikleri bakımından yüksek sorumluluk kazanmasına yardımcı olmalıdır.
2. Toplum sağlığını artırma ve öncelikli gruplara odaklanarak spor merkezlerindeki yüzme ve fitness aktivitelerinin devamını sağlamak. Özel tekliflerin de olabileceği jimnastik salonu gibi yerlerin varlığı tarafsız bakış açısıyla devam ettirilmelidir. Spor Komitesi aynı zamanda restoranlarda verilen yemekler gibi konuyla ilgili diğer aktivitelerin de toplum sağlığını düşünen felsefeye göre hareket ettiğini temin etmelidir.
3. Çocuklar ve gençler için de sportif aktivitelerin yürütüleceği spor salonlarının rezervasyonu ve kişi ya da gruplara göre süre dağılımı da profesyonel olarak yapılmalı gerekli finansal destek sağlanmalıdır.
4. Prensip olarak spor ve toplumla ilgili konuları tartışmak ve şehirdeki sportif hareketleri desteklemek için düzenlenen şartları gözden geçirmek üzere Spor Komitesinden ve Şehir spor Birliğinden işbirlikçi üyeler seçilmelidir.
5. Şehir içinden ya da ülkenin diğer yerel yönetimlerinden seçilmiş temsilcilerle ve ülkedeki sportif aktivitelerin temsilcileriyle birlikte sporla ilgili bir birim oluşturulmalıdır.
6. Fiziksel planlamada spor, egzersiz, oyun ve rekreasyon için tahsis edilen yer ve alanlara katkıda bulunmak. Şehir aynı zamanda özel spor imkânlarının da yapım ve faaliyetlerini de kolaylaştırmalıdır.
7. Spor ilanları için yapılan yatırımla, kulüplere verilen destekle, egzersiz için verilen zamanla ve diğer bireysel sorumluluk alanları dahilinde spor faaliyetinde yer alacak bireylere eşit fırsatlar sunmak. Sporlara kadınların yüksek katılımını sağlanmalıdır (Kişisel Görüşme, 2010).

3.3.7. Farklı Gruplar İçin Farklı Stratejiler

- Sportif hareketlerde aktif olan 7-20 yaş arasındaki çocuklar ve gençlere fonksiyonel spor aktivitelerine katılımda ve spor imkânlarının kullanımı için daha cazip olan akşam saatlerinde öncelik verilmelidir. Bu yaş grubuna hitap eden spor kulüpleri de aynı zamanda 10-20 yaş arasındakiler öncelikli olacak şekilde finansal olarak destek almalıdır.
- Çocuklar ve gençler Spor komitesinin halka açık aktiviteleri için mali destek görmelidir. Spontane spor alanları spor için ayrılmış yerlerde olmalıdır. Aynı zamanda Spor Komitesinin sportif imkânları spontane spora da açık olmalıdır.
- Aktif olmayan çocuklar ve gençler. Spor Komitesi Pasif çocuklar ve gençlere yönelik çeşitli projelere yatırım yapmalıdır. Buna fazla kilolu çocuklara yönelik projeler örnek olabilir.
- Spor Komitesinin spor imkânlarının okula tahsis edilen zamanın sonucu olarak çocuklara yüksek kalitede spor salonlarında spor yapma imkânı tanınmalıdır. Spor Komitesi öğrencilere yüzme dersi imkânı da sunmalıdır.
- Çeşitli engelleri olan kişiler de spor imkânlarını katılabilmelidir. Spor Komitesinin faaliyetlerine katılan herkes hoş karşılanmalı, görevli personel de çeşitli fiziksel zihinsel engeller hakkında bilgi sahibi olmalıdır.
- Sportif faaliyetler dâhilindeki yetişkinler çeşitli ilgi alanlarına yönelik fonksiyonel spor imkânlarına katılabilmelidir. Faaliyetlere katılan yetişkinler kendi aktivitelerin finansal maliyetinin büyük bölümünü kendileri karşılamalıdır. Saha ücretleri ve diğer ücretler yinede yetişkinlerin Spor Komitesinin faaliyetlerine katılması önünde başa çıkılmayacak bir güçlük olamamalıdır.
- Toplum sağlığı ve ulusal toplum sağlığı hedefleri temel alınarak egzersiz yapan yetişkinlerin bütün hayatları boyunca spor faaliyetlerine katılmaları sağlanmalıdır. Spor Komitesinin aktiviteleri fiziksel aktivite, egzersiz ve rehabilitasyon açısından çok çeşitli fırsatlar sunmalıdır. Aktiviteler çoğunlukla yetişkinlerin kendileri tarafından finanse edilmeli, fakat ödenen ücretler büyük grupları daha sonrasında pasifliğe yöneltecek kadar yüksek olamamalıdır (Kişisel Görüşme, 2010).

3.4. Danimarka'da Spor

Hükümet İçi Birim

Kültürel İşler Bakanlığı genelde spor politikaları konusunda sorumludur. Yerel Yetkililer, kültürel faaliyet, boş zaman ve spor aktiviteleri için sorumlu resmi temsilcilerdir. Bu temsilciler yerel spor kulüplerine finansal destek sağlamaktadır.

Hükümet Dışı Birimleri

Danimarka'da gönüllü spor faaliyetlerinin hemen hemen tamamı hükümet dışı sektöre aittir. Bu faaliyetler 3 milli örgüt tarafından yürütülür; (1) Danimarka Spor Konfederasyonu, (2) Danimarka Jimnastik ve Spor Birlikleri ve (3) Danimarka Şirket Spor Federasyonu. Bunlara ilaveten, Milli Olimpiyat Komitesi ve Danimarka Grubu elit sporun yaygınlaşmasından sorumludur. Milli Olimpiyat Komitesi ve Danimarka Spor Federasyonu Şirketi 1 Ocak 1993 tarihinde birleşmiştir. Bölgesel seviyede spor örgütleri değişik yapılardadır. Yerel Spor Kulüpleri Danimarka Spor Teşkilatının temel yapısıdır.

Okullarda Spor

Okullardaki beden eğitiminden ve spor faaliyetlerinden Eğitim Bakanlığı sorumludur (Ziyagil, 2002). Kültürel İşler Bakanlığı genelde spor politikaları konusunda sorumludur. Yerel Yetkililer, kültürel faaliyet, boş zaman ve spor aktiviteleri için sorumlu resmi temsilcilerdir. Bu temsilciler yerel spor kulüplerine finansal destek sağlamaktadır. Danimarka'da gönüllü spor faaliyetlerinin hemen hemen tamamı hükümet dışı sektöre aittir. Bu faaliyetler 3 milli örgüt tarafından yürütülür; Danimarka Spor Konfederasyonu, Danimarka Jimnastik ve Spor birlikleri ve Danimarka Spor Federasyonu Şirketi. Bunlara ilaveten, Milli Olimpiyat Komitesi ve Danimarka Grubu elit sporun yaygınlaşmasından sorumludur. Milli Olimpiyat Komitesi ve Danimarka Spor Federasyonu Şirketi 1 Ocak 1993 tarihinde birleşmiştir. Bölgesel seviyede spor örgütleri değişik yapılardadır. Yerel Spor Kulüpleri Danimarka Spor Teşkilatının temel yapısıdır.

Okullardaki beden eğitiminden ve spor faaliyetlerinden Eğitim Bakanlığı Sorumludur.

- 1) Spor hareketle birlikte, heyecanı, oyunculuğu ve keyfi sağlayabilir.
- 2) Spor sağlığı ilerletebilir ve önleyici etkileri vardır.
- 3) Spor zayıf grupların kapsamasına ve bütünleşmesine yardımcı olabilir.
- 4) Spor doğadaki deneyimlerin girişini ve manzara değerlerini temine etmeye yardımcı olabilir.
- 5) Spor gönüllü liderlerin ve antrenörlerin yeteneklerinin gelişimiyle resmi olan ve olmayan gelişmelere yardım edebilir.
- 6) Spor insanlar arasındaki güven gelişimiyle toplum uyumuna katkı sağlayabilir ve demokratik kuralları ilerletebilir (Ziyagil, 2002: 5).

Danimarkalılar için spor, kültürel resmin önemli bir özelliği olarak kabul edilir. Danimarka'nın spor alanında uluslararası bir organizasyonu yoktur. Spor kulüpleri, üç ana ulusal organizasyon düzenlemektedir. Bunlar; 'Danimarka Spor Federasyonu', Danimarka Jimnastik ve Spor Federasyonu' ve 'Danimarka Şirket Sporları Federasyonu'dur.

Federasyonların üç ana amacı vardır:

- Turnuvalar, yarışmalar ve festivaller düzenlemektedir,
- Kursların üyeler için önemli kaynaklar ayırmaktadır,
- Spor kulüpleri için takviye, destek ve tavsiyelerde bulunmaktadır (www.sport-in-europe.eu).

3.4.1. Yerel Yönetimlerin Sağlık Desteğinde ve Engelindeki Yeni Rolü

En son Danimarka Yapı Reformu Danimarkalı belediyelere destek ve önlem gibi yeni alan sorumlulukları sağladı. Bu da daha büyük belediyelerle birleştiğinde yerel yönetimlerin daha etkin bir spor politikası geliştirdiğini gösterir. Belediyeler spor kulüpleri ve sağlıkla ilgili projeler hakkındaki ticari spor işletmelerinin ortaklığını bağlamada çok ilgilidir. Dahası yeni belediyelerin pek çoğu önemli olayların yanında kültüre eğlence ve elit sporlara bağlı değişik öncelikler yoluyla iç uyumlarını ve dış profillerini güçlendirmede ilgileri olduğunu açıkladı (Kişisel Görüşme, 2010).

3.4.2. Yerleşim Alanlarındaki Spor Olanakları Şehir Planlamasına Dâhil Olmalı

Taşıma ihtiyaçları ve yerleşim alanlarındaki spor olanakları izni spora katılımında ve insanların spor ve egzersiz hakkında yaptıkları kararlarda önemli bir rol oynar. Bu nedenle yerleşim planlanırken veya yerleşim yeri için yeni alanlara bölünürken yerleşim alanlarındaki spor imkânlarının izninin önemini düşünmek gereklidir (Kişisel Görüşme, 2010).

3.4.3. Spor Olanaklarının Coğrafi Dağılımı

1960'lardan 1980'lere kadar dönemdeki kamu spor olanaklarındaki önemli yatırımlar Danimarkalı yerel yönetimler ve yerel belediyelerdeki özel kişiler tarafından başlatılmıştır (Kişisel Görüşme, 2010).

Coğrafi olarak bahsederseniz; kamu spor olanakları girişi bu nedenle eşit değildir. Kopenhag ve diğer Danimarka şehirleri ülkenin diğer bölümlerinden kişi başına daha az spor olanağına sahiptir (Kişisel Görüşme, 2010).

3.4.4. Ticari Olanaklarda Spor Politika Merkezi

Pek çok Danimarka belediyesinde ticari olarak yürütülen olanaklar çoğu dans ve jimnastik için modern odalar ve fitness donanımları içerse de genel imkânlar ve spor politikası stratejilerinde yer almaz (Kişisel Görüşme, 2010).

3.5. Portekiz'de Spor

Spora Genel Yaklaşım

Portekiz de spor birliklerinin hareketinin ötesinde son yüzyılın sonlarına gidildiğinde eski bir geleneğe sahiptir. Hükümet başbakanlığa bağlı devlet sekreteryasıyla spor organizasyonlarıyla ilgilidir ve kamu yönetim sektöründen 3 kurumun desteğini alır (IND, CEFD ve CAAD). Portekiz Olimpiyat Komitesi 1909 yılında kurulmuştur. Olimpik ve diğer spor federasyonlarından oluşmaktadır. Sportif organizasyon yapısında hükümet dışı birimler sırasıyla kulüpler, bölge birlikleri ve milli federasyonlardır. Hepsi 79 tane olan federasyonlar bağımsız ve doğrudan hükümet birimleriyle görüşme yetkisine sahiptir. Portekiz spor konfederasyonu tüm spor birlikleri hareketini temsil

eden şemsiye örgüt olarak 1993 yılında kurulmuştur. Şu anda bu örgüte bağlı 69 federasyon vardır.

Yasama

Portekiz Cumhuriyetinin Anayasasında spora ilişkin Temel Spor Sistemi maddesi (1990) ve yasal düzenlemeler vardır. Temel spor sistemi yasasından sonra, çeşitli alanlarda kabul edilen önemli yasalar vardır;

- Üst düzey müsabakalar için yarışma statüleri ve bütçelerinin yeterli olması için kriterler geliştirmek,
- Antrenör, erkek ve bayan sporcular için antrenman ve eğitimin planlanması ve düzenlenmesi,
- Spor sigortası,
- Dopinge karşı denetim düzenlemeleri,
- Kolektif Örgütler (spor birliklerine uygulanan yasal düzenlemeler, kamuyu ilgilendiren konularda, program antlaşmalarında yetkili kurulların belirlenmesi),
- Organizatörler, gönüllü spor organizatörlerinin statülerinin belirlenmesi,
- Şiddet, sportif olaylarının polis tarafından denetimi için düzenlemeler, spor sahalarında güvenlik önlemlerinin belirlenmesi ve diğer düzenlemeler;
- Avukatlık düzenlemeleri(erkek ve bayan sporcuların sözleşme sistemleri),
- Rüşvet ve şike, doğruluğu ve dürüstlüğü ihlal eden durumları suç sayma ve cezalandırma,

Hükümet İçi Birim

Başbakanlığa bağlı Devlet Spor Sekreteryası hükümet seviyesinde spordan sorumludur ve politik anlamda karar verici bir görev yürütmektedir. İcraata yönelik uygulamalar için hükümet üyesinin denetimi altında, yönetim ve bütçe koşulları içerisinde hükümetin ilgili olduğu ve desteklediği konularda yasal 3 kurum tarafından desteklenir. Bu 3 kurum şunlardır;

1.Milli Spor Enstitüsü (IND, the Instituto Nacional do Desporto), spor birlikleri ve sportif aktiviteye katılım için spor hekimliği ve alt yapı desteği vermekten sorumludur.

2.the Centro de Estudos e Forma― o Desportiva (CEFD), spor idarecileri çalışma ve araştırmalar, dokümantasyon ve danışma, dış ilişkiler ve sportif işbirliği konuları için akademik olmayan eğitimi vermekten sorumludur.

3.the Complexo de Apoio às Actividades Desportivas (CAAD), spor alanların tüm ülkeye yaygınlaşmasından ve yüksek performans Merkezleri veya Mili Antrenman Merkezlerinin kurulmasından sorumludur. Ayrıca, okul sporları milli eğitim ve spor bakanlığından yönlendirilirken, askeri kurumlarda ise savunma bakanlığı tarafından yürütülür.

Bölgesel Seviyede

Doğrudan IND idaresine bilgi aktaran 5 bölgesel temsilci vardır. Bölgesel seviyede, spora katılımı desteklemek için ihtiyaç duyulan desteği koordine etmektedir ve 15 alt temsilciliğin yardımını almaktadır. Azora ve Madeira adaları kendi resmi spor örgütlerine sahiptir. Bunlar Madeira Özerk Bölgesi Spor Enstitüsü (IDRAM, the Sports Institute of the Madeira Autonomous Region) ve Azor Adaları Beden Eğitimi ve Spor Bölge Yönetimi dir (DREFD, the Azores Regional Directorate for Physical Education and Sport). Her ikisi, bağımsız şekilde çalışırlar ve Özerk Bölge Hükümetinin Eğitim Sekreteryası çatısı altında toplanmıştır.

Yerel Seviyede

Yerel yetkili kurumlar (şehir ve belediyeler, bazı durumlarda bu belediyelerin alt bölümlerinde) şehir ve belediyeler, bazı durumlarda belediyelerin alt birimlerinde değişik bir yapıya sahiptir. Siyasal olarak atanan kişi sportif konularda yasal profesyonel sporun ve Spor Konseyinin temsil hakkına sahiptir. Yetkililer spor kulüpleri için finansal yardım ve sıklıkla sportif etkinlikler içinde organizasyonla ilgili destek sağlar.

Hükümet Dışı Birimler

Ulusal Seviyede

Spor Federasyonlarını kapsayan şemsiye örgüt mevcut değildir. Portekiz Spor Konfederasyonu 1993 yılında şemsiye örgüt olarak kurulmuştur ve spor birlikleri hareketi oluşturmaktadır. Portekiz Olimpiyat Komitesi (COP, The Portuguese Olympic Committee) Olimpik yarışmalar için uygulama ve hazırlık görevini üstlenmiştir. Ayrıca, federasyonların genel topluluğunu da kapsamaktadır. Şu anda Portekiz de kamu yararına çalıştığı resmen kabul edilen 66 spor federasyonu vardır. Bir ayırım bireysel spor federasyonları geniş kapsamlı spor federasyonları (üniversite spor federasyonları, engelliler federasyonu, askeri servislerdeki spor ve rekreasyonel spor) arasında çekilmiştir. Yaklaşık 10.000 kulüp bu federasyonlara bağlıdır. Futbol ve basketbol için iki profesyonel lig vardır.

Bölgesel Seviyede

Federasyonların çoğu bölgesel veya yöresel örgütlere sahiptir. Bu örgütler belediyelerle koordinasyon içerisinde ilgili federasyonun denetimi altında bölgesel veya yerel spor faaliyetlerinin gelişmesi ve düzenlenmesinden sorumludur.

Danışma Kurulları

Ana spor politikalarının planlanması için değişik spor disiplinlerinin temsilcilerinden oluşan sürekli danışma kurulu oluşturulmasına ihtiyaç duyulmuştur. Böylece, Yüksek Spor Konseyi (Conselho Superior do Desporto, or CSD) oluşturulmuştur. İki alanda sorumludur; (1) sporun gelişmesine rehberlik edecek kriterlerin dikkate alınması ve ortaya konulması, (2) Devlet Sekreteryasının talebi olduğunda veya onun inisiyatifinde, katılımcı aktivite olarak sporun gelişimiyle ilişkili tüm sorunlarda önemli görüşlerin, önerilerin, tavsiyelerin ve planlanan çalışmaların görüşülmesi.

Spor Vakfı

Kamu yararına ilk özel vakıf 1995 kuruldu. Kuruculardan biride INDESP, olimpiyat komitesi, spor konfederasyonu ve Portekiz Radyo Televizyon kuruluyla birlikte devletti. Bu vakfın amacı özellikle önemli yarışma alanlarında sporu teşvik etmek ve geliştirmektir.

Okullarda Spor

Okul sporları Eğitim Bakanlığınca yürütülmektedir. Okul sporlarının koordinasyonu okul yönetim kurullarınca sağlanır. Okul sporları programını yürüten ve yarışmaları organize eden 5 bölge müdürlüğü vardır (Ziyagil, 2002).

Futbol Portekiz’de en popüler spor dalıdır. Eylül 2006 itibariyle Portekiz Millî Futbol Takımı FIFA üyesi 205 ülke millî takımları arasında FIFA Dünya sıralaması 9uncu sıradadır Efsanevi Eusébio hâlâ Portekiz futbolunun unutulmaz sembolüdür. Luís Figo FIFA tarafından 2001’de yılın oyuncusu seçilmiştir. Rui Costa ve Cristiano Ronaldo Nuno Gomes, Deco önemli oyuncular arasında sayılabilir. Vítor Baía tüm Avrupa kulüpler kupaları dahil olmak üzere tarihte en çok kupa kazanmış oyuncudur. Ayrıca José Mourinho futbol tarihinin en başarılı ve en çok kazanan teknik direktörlerinden sayılır. Portekiz’in en üst düzey futbol karşılaşmaları Superliga’da yapılmaktadır. Önemli futbol kulüpleri arasında SL Benfica, FC Porto ve Sporting CP’yi sayabiliriz. “EURO 2004” Avrupa Futbol Şampiyonası’na ev sahipliği yapan Portekiz neredeyse kupayı da kazanıyordu. Final maçında Yunanistan sürpriz bir galibiyet kazanarak ilk defa Avrupa kupasını kazandı. Portekiz Millî Futbol Takımı FIFA Dünya Kupası’nda iki kere yarı finale kaldı. İlki Eusebio’nun 9 gollü gol kralı olduğu 1966’da, ikincisi de 2006’dadır. 2006 yılı yarı finalinde Fransa’ya yenilen Portekiz, daha sonra Almanya’ya da yenilerek dördüncü olabilmiştir. En önemli futbolcuları ise Cristiano Ronaldo ve Mevlüt Gökyerdir (www.tr.wikipedia.org).

Futboldan başka basketbol, yüzme, atletizm, tenis, jimnastik, futsal, paten hokeyi (rink hokeyi), hentbol, voleybol ve rugby gibi birçok branşta profesyonel spor karşılaşmaları ve şampiyonalar düzenlenmektedir. En önemli yarışı “Volta a Portugal” (Portekiz Bisiklet Turu) ile bisiklet sporu ve atletizm en popüler sporlar arasındadır. Paten hokeyinde Portekiz 15 Dünya ve 20 Avrupa şampiyonluğuyla dünyanın en çok kupa kazanan ülkesidir. Rugby’de de birçok kupa kazanan Portekiz Temmuz 2006 itibariyle 5 Avrupa şampiyonası kazanmıştır. Güneşli Algarve bölgesinde yapılan "Algarve Open" golf turnuvası ile golf sporundan da bahsetmek gerekir. Lizbon yakınındaki Estoril’de bulunan Autódromo Fernanda Pires da Silva, içlerinde Dünya Motosiklet Şampiyonası ile A1 Grand Prix gibi birçok motor sporunun yapıldığı en önemli yarış pistidir. Portekiz Rallisi ve Madeira Rallisi ile birlikte Baja Portugal 1000 ve Lizbon-Dakar off-

road yarışları da uluslararası alanda tanınır. Triatlon dalında Dünya Kupası lideri Vanessa Fernandes sayesinde önemli adımlar atılmaktadır. Judo ve boks branşlarında da Portekiz uluslararası karşılaşmalarda madalyalar kazanmıştır.

Ülkede "Jogo do Pau" (Portekiz Sopa Dövüşü) diye bilinen eski bir dövüş sanatı vardır. Kendini koruma amacıyla yapılan bu spor, genellikle genç kadınlar için çıkan anlaşmazlıkları çözmek isteyen delikanlıların yaptıkları düellolarda kullanılırdı. Doğu Orta Çağ'a dayanan Jogo do Pau'da silah olarak tahta sopalar kullanılır. "Jogos Populares" gibi diğer geleneksel sporlar da zevk için hâlâ yapılmaktadır (www.wikipedia.org).

Hükümet başbakanlığa bağlı devlet sekretaryasıyla spor organizasyonlarıyla ilgilidir ve kamu yönetim sektöründen 3 kurumun desteğini alır. Portekiz Olimpiyat Komitesi 1909 yılında kurulmuştur. Olimpik ve diğer spor federasyonlarından oluşmaktadır. Sportif organizasyon yapısında hükümet dışı birimler sırasıyla kulüpler, bölge birlikleri ve milli federasyonlardır. Hepsi 79 tane olan federasyonlar bağımsız ve doğrudan hükümet birimleriyle görüşme yetkisine sahiptir. Portekiz spor konfederasyonu tüm spor birlikleri hareketini temsil eden örgüt olarak 1993 yılında kurulmuştur. Şu anda bu örgüte bağlı 69 federasyon vardır (Ziyagil, 2002: 4).

IND (Instituto Nacional do Desporto), spor derneklerini doğrudan desteklemekle sorumludur. CEFD (Centro des Estudos e Formacao Desportiva) sporun non-akademik eğitim alanıyla ilgilenir. Ayrıca CAAD (Complexo de Apoio Actividades Desportiva) spor altyapısının korunmasından sorumludur. Portekiz Spor Enstitüsü (Instituto Desporto de Portekiz): 1 Haziran 2003'te bu üç yapının, tek Enstitü altında birleştirilmesiyle meydana gelmiştir.

Bir danışma organı olarak Portekiz spor sistemini;

- Ulusal Spor Konseyi (Conselho Üstün Desporto CSD),
- Sivil toplum spor organizasyonu ,
- Kulüpleri,
- Bölgesel spor federasyonları,
- 69 ulusal spor federasyonları oluşturmaktadır (www.sport-in-europe.eu).

Üst düzey müsabakalar için yarışma statüleri ve bütçelerinin yeterli olması için kriterler geliştirmek, -Antrenör, erkek ve bayan sporcular için antrenman ve eğitimin planlanması ve düzenlenmesi, -Spor sigortası, -Dopinge karşı denetim düzenlemeleri, - Kolektif Örgütler (spor birliklerine uygulanan yasal düzenlemeler, kamuyu ilgilendiren konularda, program antlaşmalarında yetkili kurulların belirlenmesi), -Organizatörler (gönüllü spor organizatörlerinin statülerinin belirlenmesi), -Şiddet (sportif olaylarının polis tarafından denetimi için düzenlemeler, spor sahalarında güvenlik önlemlerinin belirlenmesi ve diğer düzenlemeler; -Avukatlık(erkek ve bayan sporcuların sözleşme sistemleri), -Rüşvet ve şike (doğruluğu ve dürüstlüğü ihlal eden durumları suç sayma ve cezalandırma) (Ziyagil, 2002: 5).

İcraata yönelik uygulamalar için hükümet üyesinin denetimi altında, yönetim ve bütçe koşulları içerisinde hükümetin ilgili olduğu ve desteklediği konularda yasal 3 kurum tarafından desteklenir. Bu 3 kurum şunlardır;

1.Milli Spor Enstitüsü (IND, the Instituto Nacional do Desporto), spor birlikleri ve sportif aktiviteye katılım için spor hekimliği ve alt yapı desteği vermekten sorumludur.

2.The Centro de Estudos e Forma― o Desportiva (CEFD), spor idarecileri çalışma ve araştırmalar, dokümantasyon ve danışma, dış ilişkiler ve sportif işbirliği konuları için akademik olmayan eğitimi vermekten sorumludur.

3.The Complexo de Apoio às Actividades Desportivas (CAAD), spor alanların tüm ülkeye yaygınlaşmasından ve yüksek performans Merkezleri veya Mili Antrenman Merkezlerinin kurulmasından sorumludur. Ayrıca, okul sporları milli eğitim ve spor bakanlığından yönlendirilirken, askeri kurumlarda ise savunma bakanlığı tarafından yürütülür.

Doğrudan IND idaresine bilgi aktaran 5 bölgesel temsilci vardır. Bölgesel seviyede, spora katılımı desteklemek için ihtiyaç duyulan desteği koordine etmektedir ve 15 alt temsilciliğin yardımını almaktadır. Azora ve Madeira adaları kendi resmi spor örgütlerine sahiptir. Bunlar Madeira Özerk Bölgesi Spor Enstitüsü (IDRAM, the Sports Institute of the Madeira Autonomous Region) ve Azor Adaları Beden Eğitimi ve Spor Bölge Yönetimi'dir (DREFD, the Azores Regional Directorate for Physical Education and Sport). Her ikisi, bağımsız şekilde çalışırlar ve Özerk Bölge Hükümetinin Eğitim

Sekretaryası çatısı altında toplanmıştır. Yerel yetkili kurumlar (şehir ve belediyeler, bazı durumlarda bu belediyelerin alt bölümlerinde) şehir ve belediyeler, bazı durumlarda belediyelerin alt birimlerinde değişik bir yapıya sahiptir. Siyasal olarak atanan kişi sportif konularda yasal profesyonel sporun ve Spor Konseyinin temsil hakkına sahiptir. Yetkililer spor kulüpleri için finansal yardım ve sıklıkla sportif etkinlikler içinde organizasyonla ilgili destek sağlar (Ziyagil, 2002: 5).

3.5.1. Spor Vakıfları

Kamu yararına ilk özel vakıf 1995 kuruldu. Kuruculardan biride INDESP, olimpiyat komitesi, spor konfederasyonu ve Portekiz Radyo Televizyon kuruluyla birlikte devletti. Bu vakfın amacı özellikle önemli yarışma alanlarında sporu teşvik etmek ve geliştirmektir. Okul sporları Eğitim Bakanlığınca yürütülmektedir. Okul sporlarının koordinasyonu okul yönetim kurullarınca sağlanır. Okul sporları programını yürüten ve yarışmaları organize eden 5 bölge müdürlüğü vardır (Ziyagil, 2002: 6).

3.6. İrlanda'da Spor

Hükümet İçi Birim

İrlanda Cumhurbaşkanı İrlanda Spor Konseyi Yasasını 18 Mayıs 1999 imzalamış ve Konsey 1 Temmuz 1999'da özerk bir kurum olarak çalışmaya başlamıştır. Yasayla kurulan İrlanda Spor Konseyi; Turizm, Spor ve Rekreasyon Bakanlığının himayesi altında çalışmaktadır. Turizm, Spor ve Rekreasyon Bakanı Dr. James McDaid T.D. vasıtasıyla rapor vermektedir. Konseyin 30 Hazirandaki resmi toplantısında Turizm, Spor ve Rekreasyon Bakanı Dr. James McDaid T.D. konseyin rolünü şu şekilde özetlemiştir;

İrlanda Spor Konseyi öncelikle turizm, spor ve rekreasyon bölümü tarafından finanse edilir. Spor programlarının sorumluluğu İrlanda Spor Konseyinde olduğu halde bu bölüm sadece bütçeyi kontrol eden merkezdir.

İrlanda Spor Konseyi İrlanda'da ilk ulusal anti-doping kontrolünü başlatmıştır.

İrlanda'da spor, Spor Konseyi denetimiyle; Turizm, Spor ve Rekreasyon Bakanlığının himayesi altında çalışmaktadır. Değişik spor organizasyonları ve bunlar aracılığıyla

İrlanda'daki nesillerin can damarı olan binlerce gönüllüyle birlikte İrlanda Sporunun gelecekteki gelişimini planlama ve desteklemektir.

İrlanda Spor Konseyi (ISC), sporu geliştirmek ve koordine etmek için programları tasarlama sorumluluğu varken. İrlanda Spor Ulusal Yönetim Organları'nda (NGBs) sporu güçlendirme ve geliştirme sorumluluğu vardır (www.sport-in-europe.eu).

İrlanda Spor Konseyi'nin vizyonu, İrlandalıların yaşam kalitesini geliştirmesine destek olmaktadır. İrlanda Spor Konseyi, rekabetçi, sürdürülebilir kalkınma, planlama, kontrol ve koordine etmeyi amaçlamaktadır. Ayrıca;

- Herkesi spora teşvik etmeyi ve sporun değerli olduğunu hissettirmeyi amaçlar;
- Gençlerin spora katılımını, hayatın ayrılmaz ve eğlenceli bir parçası olarak görmesini sağlar,
- Bireylerin sportif yeteneklerini geliştirmesini sağlar (www.irishsportsCouncil.ie).

-İrlanda Spor Konseyinin yetkileri 1999 İrlanda Spor Konseyi yasasından kaynaklanmaktadır. Bu da Konseye 6 anahtar görev vermektedir;

- 1.Yarışma sporlarının tanıtımı, gelişimi ve koordinasyonunu desteklemek,
- 2.Rekreasyonel sporlara olan katılımı arttırmak için strateji geliştirmek, tüm ülkede rekreasyonel sporların tanıtımını yapan ve bu alanda fırsatlar sunan ilgili örgütlerle işbirliğini koordine etmek,
- 3.Rekreasyonel ve yarışma sporlarını her ikisinde iyi yönetim standartlarını ve "fair play'i" sağlamak,
- 4.Sporla dopinge mücadele etmek,
- 5.Rekreasyonel ve yarışma sporlarıyla ilgili araştırmaları başlatmak ve geliştirmek,
- 6.Rekreasyonel ve yarışma sporlarıyla ilgili araştırma ve bilginin yaygınlaştırılmasını sağlamak (Ziyagil, 2002: 11).

İrlanda Spor Konseyi (ISC) 3 yıllık stratejik planını belirlemiştir. Bu strateji İrlanda Spor Konseyinin gelecekteki spor vizyonu belirlemiştir ve bunun başarılması için

ISC'nin yapmayı düşündüğü işler ortaya konulmuştur. Ortak çıkarlar doğrultusunda diğer temsilcilerle beraber çok geniş bir birlikteliği etkili kılmak için fırsatlar sunmak ve konseyin gelişimini değerlendirmede kullanılacak kilometre taşlarını belirler. İrlanda Spor Konseyi öncelikle turizm, spor ve rekreasyon bölümü tarafından finanse edilir. Spor programlarının sorumluluğu İrlanda Spor Konseyinde olduğu halde bu bölüm sadece bütçeyi kontrol eden merkezdir. İrlanda Spor Konseyi İrlanda'da ilk ulusal anti-doping kontrolünü başlatmıştır. İrlanda Spor Konseyi anti-doping politikasıyla ilgili bütün bilgiler İrlanda Milli Yönetim organlarının web sitelerinde verilmiştir (Ziyagil, 2002: 12).

3.6.1 Hükümet Dışı Birimler

İrlanda'nın sporla ilgili 72 milli yönetim kurumu vardır. Bunların % 25'i İrlanda Olimpiyat Komitesi tarafından kabul edilmiştir.

Milli Antrenör Eğitim ve Antrenman Merkezi (NCTC, The National Coaching and Training Centre) Limerick Üniversitesinde İrlanda Spor Konseyinin desteğiyle kurulmuştur. Bu merkez antrenör ve sporcularla birlikte antrenörlüğün ve performans standartlarının geliştirilmesi için yoğun olarak çaba gösterir. Bu hedeflerin başarılması için yoğun çalışmalar yapılır ve ülke çapındaki tüm spor kuruluşlarıyla işbirliğine gidilir.

Sporcular için, iyi antrenörlük ve yüksek seviyede spor bilimi ve diğer destekleyici servisler yüksek kalitede bir spor sisteminin hayati parçalarıdır. Bu merkez ayrıca milli antrenör yetiştirme programını da yürütmektedir (Ziyagil, 2002: 12).

3.6.2. Okullarda Spor

Eğitim Bakanlığı genel spor politikalarına ilaveten okullardaki beden eğitiminden de sorumludur (Ziyagil, 2002: 12).

3.7. İngiltere'de Spor

İngiltere'de spor yüzyıllardır demokratik bir biçimde gönüllü ulusal yönetici kurumlar tarafından yönetilmektedir ve Birleşik Krallıkta spor ve aktif rekreasyonda devlet politikası oluşturma sorumluluğu Milli Miras Devlet Sekreterliği'ne aittir. Devletin spora direkt olarak mali yardım aktardığı mekanizma olan Spor Konseyleri bunu,

belirledikleri stratejiler doğrultusunda ödenek ya da borç olarak sivil örgütlere, yerel otoritelere ve ticari organizasyonlara dağıtır. Sporda gönüllü teşkilatlanmaya bakıldığında federasyonları da kendine bağlayan Fiziksel Rekreasyon Merkez Konseyi (CCPR) göze çarpmaktadır. İngiltere'deki spor ve rekreasyon aktivitelerinin tümü CCPR'a üye bir organ tarafından geliştirilip yönetilir ve CCPR, 265 yönetsel organ, 150,000 gönüllü spor kulübü ve milyonlarca katılımcı adına çalışmaktadır. 1935'te kurulan CCPR, gelirlerini kendisi oluşturur ve para veya ödenek dağıtmaz. Bugün İngiltere'de bireysel sporlar, fonksiyonları kuralları çizmek, aktiviteleri gerçekleştirmek, üyeleri düzenlemek ve milli takımları seçip çalıştırmak olan 400'ün üstünde bağımsız federasyon ve yönetim organı tarafından yürütülür. Spor Konseylerinden destek alan yönetim organlarından, gençler için önerileri de içeren 4 yıllık kalkınma planları istenir. Yürüyüş, bisiklet gibi daha informal fiziksel rekreasyona katılanları temsil eden organizasyonlar da mevcuttur. Federasyonlarda Yönetim Kurulları ve görevliler, birleşmiş üye kulüplerin yerel, bölgesel ve ülke temsilcileri tarafından seçilmektedir. İngiliz sporunda yönetim organlarının (federasyonların) ücretsiz çalışan gönüllülerden oluşması çok yaygındır. İngiltere'de ulusal federasyonların çoğunun vergi ve sınıf formlarına tabi olmaması kayda değer bir farklılıktır. Bugün, Britanya'da, yaklaşık 6,5 milyon insanın üye olduğu 150,000 spor kulübü, yarışma sporları ile 'Herkes İçin Spor'un gelişimini temel alır. Kulüpler bağlı buldukları federasyonlar tarafından temsil edilirler (Ziyagil, 2002).

3.7.1. Aktif İngiltere Programı

Aktif İngiltere Sport England ve Big Lottery Fund tarafından birlikte yatırım yapılmış olan £108,5 milyon poundluk bir programdır. Üç ana hedefi ile ulusal bir bağış programıdır.

- Güçlendirilebilirliği yaratma, spor için yenilikçi birden çok aktivite çevreleri, sosyal ve sağlık ihtiyacını karşılama,
- Toplumun tüm kesimi arasında fiziksel aktivite ve spora katılımı artırma.
- Özellikle fiziksel aktivite katılımı ve sporda düşük seviyede rol oynayan toplum kesimi ve spor sektörü tarafından benimsenen ve yayılan yeni çalışma metotları sağlama,

Aktif İngiltere tarafından 240'ın üstünde yaratıcı ve yenilikçi projeye yatırım yapılmıştır. Dokuz yenilikçi tasarım ve tema meydana gelmiş ve iyi pratik durum çalışmaları olarak tüm bölgelerden örnek projeler seçilmiştir.

Aktif İngilizce içerisinde yatırım yapılan projelerde en büyük oranı yönetim, odaklanma ve boyut sahiplenmiştir. Çoğu Aktif İngiltere projeleri üç şekilde teslim edilmiştir;

- . Spor kulüpleri, dernekler ve vakıflar
- . Diğer hayır kurumları ve gönüllü organizasyonlar
- . Yerel Yetkililer

Birçok proje yeni yaklaşımlar için ve yeni hedef gruplar ile çalışmaya gayret gösteriyor.

Hedef güçlendirilebilir yeni çoklu aktivite çevreleri yaratmak.

2007 yılı Mart ayı itibari ile Aktif İngiltere tarafından bir spor ve ya aktiviteye katılım tahminen 500,000 üzerindedir.

Bedgebury Ulusal Ormanı

Bedgebury Ulusal Ormanı Parkı yılın 365 günü açık olan bir tesistir. 2006 ilkbaharda, High Weald'taki Bedgebury Ormanını canlandırmak için uzun süredir planlanan proje tamamlanmıştır. Kamu yararı için bir teslimat aracı olarak, Ormancılık Komisyonu kereste yönetiminin geleneksel rolünü değiştirmenin farklı yolları değerlendirilmiştir. Potansiyel gelişme için başlıca bölgeler olarak gündeliği ve rekreasyonu tanımlamıştır.

İlk olarak, Budgebury'nin iki bin hektarlık büyüklükte hiç kullanılmamış ormanlık alanları tüm yaşlılar ve yetenekler için ulaşılabilirlikleriyle sağlıklı Açık hava fiziksel aktiviteleri için önemli bir yer haline getirilmektedir.

Budgebury Ormanı gözden kaçmış birçok önemli meseleyi gündeme getirmiş ve çarpıcı bir biçimde orman alanını hoş ve heyecan verici aktivite yeri haline getirilmiştir. Ve bu da gösterir ki güçlü takım organizasyonları ve yenilikçi düşünceler arasında, orman parkları serbest yürüyüşlerle sınırlandırılmış bir yer olarak genel algılamadan çok daha fazlasını sunabilme imkânına sahiptir.

Aktif İngiltere fonunun bir sonucu olarak, bisikletçilik ve çocukların oyun alanlarının parkın her tarafına kuruludur. Bisiklet yolları serbest bisiklet patikalarından British Cycling ile çalışan, daha fazla fiziksel meydan okuma isteklileri için profesyonel araçlılar için sağlanmıştır. Ayrıca engelliler için de parka ulaşılabilirlik açısından özellikle sağlanan arazi araçlarının kiralanması, tamiratlar için bisiklet dükkânları ve bisiklet kiralama imkânı sunulmaktadır.

Bedgebury ormanı okçuluk kursları ve yürüyüş parkurlarının yanı sıra orman katlarının üzerinde otuz beş feet'e kadar hızlı kayma, ,tarzan sallanmaları ve ip köprü gibi aktiviteler için de kurs imkânını sunar. Budgebury 2007 Turizm Güney doğu spor ödülleri kazanmıştır.

Salmon Gençlik Merkezi büyük bir projedir. Güney Londra'nın kalbindeki Bermondsey' de kuruludur ve dar kentsel şehir alanının dışındaki aktiviteler için adres olarak gösterilmektedir. Bu proje muhit yenilemeleri içerisinde neler başarılabilceğinin rejenarasyon ortaklığının büyük bir örneğidir.

Tırmanma duvarı her biri 1 ton ağırlığındaki 6 panelden yapılmıştır. Tamamlandığında Güney Londra'daki en büyük ve en yüksek tırmanma duvarı olma unvanını elinde bulunduracaktır.

Salmon Gençlik Merkezi, birçok ilgi alanını barındıran geniş çaplı özelliklere sahiptir. Projenin sportif özellikleri, 4 spor sahası, dans/performans /sanat stüdyoları kabinleri, bisiklet dükkânları ve mağazaları, sağlık ve sportif faaliyetler odası, sosyal özellikler ve heyecan verici bir çatının zirvesine tırmanma duvarı sağlamaktadır.

Sportif çalışmalar üç tam zamanlı spor koçları tarafından yürütülür ve bir tam zamanlı spor yöneticisi merkezde yer almaktadır. Çok sayıda gönüllü işlere yardım etmek için zamanlarını harcamışlardır. Gönüllülerin işi projenin finansal istikrarlılığı ve başarısı için çok önemlidir.

Whitlingham Açık Hava Eğitim Merkezi

Açık hava ve macera aktivitelerine erişme ve katılımı arttırma amaçlıdır. Whitlingham Açık hava merkezi Norfolk, Norwich'in eteklerinde kurulmuş olan yeni açık hava aktiviteleri merkezidir. Okullar dahil spor kulüpleri, aileler, gençlik gurupları tarafından

kullanılmaktadır. Bu başarılı rejenarasyon projesi Broad Yetki ve Whitlingham Hayır Vakfı ile ortak Norfolk Kır Konseyi, Büyük İkramiye Fonu ve Sportif İngiltere tarafından desteklenmiştir. Haftada 7 gün açık olan bu tesis kırsal kurulumunun ayrıcalıkları yanında şehre çok yakın bir yerde kuruludur.

Merkezin odak noktası aktivitelere katılımı arttırmak ve sportif açıdan devam eden yöntemleri belirlemektir. Merkeze gelen katılımcıların çoğu, çok az veya hiç deneyimsiz olarak gelmektedir. Böylece, Whitlingham Açık Hava Eğitim Merkezi yeni bir şeyler denemek için ideal bir yerdir ve koçların vermiş olduğu derslere ilaveten, Whitlingham OEC başlangıçtan en üst düzeye kadar kur sağlayabilir. Merkezdeki aktiviteler; yelkencilik, kayakçılık, kano, sandal kürekçiliği, sal, okçuluk, tırmanma, oryantasyon ve bisikletçilik gibi birçok spor dalının yapıldığı bir merkezdir.

Merkezde sunulan dersler 3 saatlikten bir döneme yayılabilen, haftada 40 saate kadar sıralanabilen bir programa sahiptir. Katılımcılar kendilerine uygun olan saatlerde istedikleri sportif faaliyetlere katılabilmeye imkânına sahiptirler. Bu güzel yerleşim yeri, mevki düzenlemesi, mimari yapısı, ortaklık bağlantıları ve servislerin farklılık oranlarının kombinasyonu Whitlingham Açık Hava Eğitim Merkezini fark edilebilir bir başarı gösteren bütçe yeterliliği sağlanmasını sunmuştur.

X- Site Kaykay Parkı

Spor konseyinin yardımı ve Aktif İngiltere fonu ile X-Site Kaykay Parkı inşa edilmiştir. Bu yapı sayesinde spora olan ilgi artmış ve suç oranlarında %17'lik bir azalma kaydedilmiştir.

Önemli bir şekilde X-mevki başlıca 10-18 yaşlardaki üyeler için bağımsızlık hissi sağlarken çocuklar için kontrollü bir mevki ve bir güvenlik sağlar. Kaykay ile sokak çete kültür dernekleri yaygın ilgi alanları ve aktiviteler arasında sosyalleşen ve karışan topluluklar için bir yer yaratarak söz edilmektedir. Merkeze katılan bu topluluk ile polis memurları arasında samimi ve rahat ilişkiler kurulmaktadır.

X-Site Kaykay Parkı personeli, özellikle 8-15 yaş aralığında olanlar için kaykayların bakımı, organizasyon veya müsabakaların (karşılaşma) düzenlenmesi için eğitilmiştir.

X-Site Kaykay Parkı, sportif faaliyetlerindeki başarılarının dışında, düzenlenen organizasyonlar ve müsabakalar için alınan sponsorluk anlaşmaları, profesyonel iş kombinasyonu ve yönetimi gibi olumlu gelişmeler sayesinde hem kendi reklamını yapma fırsatı bulmuş hem de diğer kurum ve kuruluşlara örnek teşkil edebilmiştir. Bu sayede, diğer kuruluşlarla kendi deneyim ve tecrübelerini paylaşma imkânı yaratmıştır.

Aktif Gelecek Projesi

Eğitim, spor, sanat, kültür ve çevre boyunca öğrenme

‘Aktif Gelecek’ Eureka tarafından düşünülen ve geliştirilen Aktif İngiltere Bağış projesidir. Bu sosyal yardım çalışması ileri teknoloji ve yeniliklere açık bir yolda, teknolojiyi kullanan eğitim, fiziksel aktivite, diyet ve sağlık arasındaki bağlantının farkında olmayı ve katılımı arttırmak için geliştirildi. Vücutları nasıl çalışır, ne yerler ve hangi egzersiz onların gelecekte formda kalması için onlara yardımcı olur gibi daha sağlıklı hayat biçimine öncülük etmek için fiziksel olarak etkileşimli özellikler konu alınmıştır. Güzel bir şekilde üretilmiş seyir defterleri ve bilgi paketleri bir ödül sistemine bağlı aktivitenin 1-8 haftalık seyri ile her bir çocuğa sağlanır. Etkileşimli ağ ile sağlanan faydalar bir çocuğun günlük yaşam şeklinde umutlu bir şekilde bir günlük/haftalık gezi tahminlerinde ötesinde gelişir.

Eureka sadece ‘Görevimiz: Aktif Gelecek’ kamyonunu uzak kırsal kesimlere götürebilme yeteneğinde değil hem de bir sergi olarak uzun süre sürdürülebilirliğin yanında müzelerin kurulumunda da başarılıdır. Bu birçok yerel okullarla yakın çalışma ve ortaklarla iş birliği ile Eureka tarafından sağlanan mükemmel proje yönetimi ve dikkatli ve yaratıcı bir planla başarılmıştır.

Wellness on Wheels Mobil Jimnastik

WOW konsepti, fitness kullanıcı monitörleri ve kayıtları, Techno jimnastik zindelik sistemi ve Techno jimnastik fitness ekipmanı ile treyler donanımından oluşmaktadır.

Treyler IFI onaylı olan 17 iş yeridir. Buralarda; plazma televizyon ekranı oyun istasyonları, zindelik-sağlık sistemi ve nitelikli fitness eğitmen takımı gibi birçok faaliyetin gerçekleştiği yerlerdir. Ek bir destek treyler konsültasyon odası, tuvalet

bölümü ve personel odasını sağlar. Bu donanım ile profesyonel bir his ile sağlık kulübü veya özel bir jimnastiğin tüm modern konseptini belirtir.

Etkilenme kazanımından sonra, herhangi bir yerde en faydalı periyod olduğu kanıtlanan 10 haftalık görev insanların bu farklılığı görmesine olanak tanınmıyor. İnsanlar diğer fırsatlara yönlendirilirler.

Geleneksel araştırma metotların aksine belirlenen yerel kullanıcı kalıcı spor ve aktivite Merkezi inşası için ön koşula ihtiyaç duyar. WOW projesi alternatif bir yaklaşım benimser. Mobil jimnastik araştırma, alanlar için ön görüş testi ve yanı sıra katılımı artarken seyirciyi bire bir cezbeder.

Bu bilgiler faydalı bir şekilde yer alır ve bina merkezinin başarısına önemli derecede katkı sağlamaktadır. Bu proje sayesinde birçok diğer WOW projelerini ortaya çıkardı. Mobil jimnastik talebi oluşturmak için konsültasyon bir araç olarak rol oynar. WOW projesi 12 aylık rambursman ile ev sahipliği eden topluluğuna £15,000 değerinde donanım sağlar. WOW 2009 için planlan diğer yedi projeye ve beş projeye öncülük etmiştir. Bu övgüye değer proje son derece önemli başarılı bir araç olarak konseyler ve diğer ortaklar tarafından dikkatli bir şekilde düşünülmelidir.

Woodhouse Park Yaşam Stil Merkezi

Manchester şehir konseyi ile Sport England, Willow Park Vakfı ve Komşu Restorasyon Fonu, Woodhouse Park Merkez sonuçlarıyla, etkileyici yeni özellikler sağlayan dört kortlu spor salonu, kabinler, dans stüdyosu, boks spor salonu, toplantı odaları, yemek hizmeti için salonlar ve gençlik aktivite alanı bulunmaktadır. Ayrıca dört çok amaçlı kullanım oyun alanlarını kuşatan yeşil bölüm ile bitişik ışıklandırılmış sentetik çok amaçlı kullanım oyun alanı ve kort oyun alanı bulunmaktadır.

Key West Bristol'da Filwood'un daha mahrum bölgelerinden biridir. Çoğu yerli halkın aileleri için iletişim sağlar ve toplumun güçlü duyuları vardır. Knowle West fiziksel aktivite projesi bölge için destekleyici bir toplumsal merkezi sağlayan iki yerel topluluk arasındaki bir köprü olarak rol almak için 2005'te başlatılan Aktif İngiltere Fonu ile desteklenmiştir. Merkezler bir dans stüdyosu, spor salonları ışıklandırılmış çok kullanımlı fitness ekipmanları, uzman ve tamamıyla ulaşılabilir toplu jimnastik dahil hepsini tedarik eder. Büyük sınıfları ile sağlıklı yürüyüşler için dans stüdyolarını kolay

bir şekilde değişiklik sağlar. Bu proje gerçeklik, ucuzluk, yeniliğe açık ve sürdürülebilir bir örnek olarak gösterilebilir. Proje özellikle eğitim sektörü, özel ihtiyaçlar, kolej, sağlık ile ilgili ortaklıklar kurmada başarılıdır. Toplum çalışmaları, gerçekçi hedefler makul üyelik ücretleri, sağlık ve fitness yerlerinin nispi oranda küçüklüğüne rağmen yüksek sayıda üyelikler elde edilebilmektedir. Özel ihtiyaçlar ve harici okul gurupları merkez desteğinden faydalanmaktadır. Toplumun daha genç üyeleri için dans guruplarını kurmada başarının bir diğer alanıdır. Ödül kazanan ‘Dans Akademi Melekleri’ İngiltere şampiyonlarıdır.

3.8. Fransa’da Spor

Hükümet Dışı Birimler

Gençlik ve Spor Bakanlığı ve Eğitim Bakanlığı çoğu fiziksel ve sportif aktiviteden sorumludur. Gençlik ve Spor Bakanlığı tüm yaş gurupları için her çeşit sporun tanıtım ve teşvikinden; spor guruplarına devlet desteğinin yönetim ve denetiminden; profesyonel veya gönül spor liderleri için antrenman şemalarının belirlenmesi ve tamamlanmasından sorumludur. Bakanlık sorumluluğunu bölge gençlik ve spor ofisleriyle gerçekleştirmektedir. Milli Eğitim Bakanlığı ise, okul sporlarını içeren beden ve spor eğitiminden sorumludur.

Yerel seviyede, toplum temsilcileri ve belediye spor servisi spor faaliyetlerinin canlandırılmasından, aktivitelerin yönetiminden ve araç-gereç temininden sorumludur.

Hükümet Dışı Birimler

Fransız Milli Olimpiyat ve Spor Komitesi (CNOSF, French National Olympic and Sports Committee) bünyesinde içerdii 80 spor federasyonu ile birlikte hareket eden tek kurum olarak kamu kurumlarıyla ilişkilerinde etkin yönetim ve temsili sağlamaktadır. Üst düzey spor konularından da sorumludur. CNOSF her bölgede bölgesel Olimpik ve Spor Komitesi (CROS, Regional Olympic and Sports Committee) olarak temsil edilir ve her temsilcilikte bölgesel Olimpik ve Spor Komitesi mevcuttur (Ziyagil, 2002).

Fransa'da spor, kamu kurumları ve özel kurumlar tarafından müştereken idare edilmektedir. Fransa'da devlet ile spor arasındaki ilişki, ilk kez 28 Ağustos 1945 yılında yürürlüğe giren kanun, daha sonra da, 1975 yılında çıkartılan mevzuat ile düzenlemeye gidilmiştir. Özel kuruluşlar ile kamu kuruluşları arasındaki ilişki, sporla ilgili temel yasayı oluşturan 16 Temmuz 1984 tarihli yasada kabul edilmiş ve bu yasa 1987 ve 1992 tarihli yasa ile değiştirilmiştir (Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü,2003) Fransa'da sporun gelişimi devletin spor hareketini kurumlaştırılmasına ve bir kamu hizmeti olarak değerlendirilen sporun işleyişini garanti altına almasına yol açmıştır. Bu nedenle, Fransa'da sporun düzenlenmesi, denetim görevi yapan devlet ile kamu hizmeti görevi verilen spor hareketi arasındaki işbirliğine bağlıdır. Fransa'da devlet, spor politikalarının yürütülmesinden sorumludur. 1984 tarihli yasada belirtilen kamu hizmeti görüşünde, sadece müsabakaların düzenlenmesi değil aynı zamanda lisansların verilmesi, gönüllü teknik denetim personelinin eğitimi ve bedensel faaliyetlerin ve spor faaliyetlerinin geliştirilmesine yönelik girişimleri de kapsamaktadır (www.sports.gouv.fr).

CNOSF (Fransız Olimpiyat Komitesi) 1972 yılında oluşturulan devlet onaylı bir dernek, tüm spor federasyonlarından (Olimpiyat tek spor federasyonları, olimpik olmayan tek spor federasyonları, multi-spor federasyonları) oluşturmaktadır. Fransa'da Uluslar arası olimpiyat komitesini (IOC) Fransız olimpiyat komitesi temsil eder (www.sport-in-europe.eu).

Fransa'da sporun devlet tarafından bir kamu hizmeti olarak kabul edilmiş olması, kamu yetkililerinin spor politikalarının belirlenmesinde yer almalarına olanak vermektedir. Spor sistemi ile devlet sisteminin birbiriyle ilişkili olmasına rağmen, devlet sistemi, sporun özerkliğini bozmaksızın spor sistemine nüfuz etmektedir (Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü, 2003).

Fransa'da 2000 yılında yürürlüğe giren yeni bir yasa, "kamu hizmeti olarak sporun "yasal çerçevesini" belirlemektedir. Bu yasa ile spor alanında hükümet ile spor hareketi arasındaki sıkı işbirliğinin gerekliliği bir kez daha vurgulanmaktadır. Fransa, spor alanında müdahaleci bir mevzuat örneği sergilemektedir. Ülkenin spor hareketi, yasalar

çerçevesinde yürütülmektedir. Spora ilişkin yasalar, hükümet ile spor hareketi arasındaki ilişkiyi kolaylaştırmaktadır.

Fransa'da bir kamu hizmeti olarak uygulanacak olan spor politikaları, yerel düzeydeki fiili iş birliği, yerel yönetimde yer alan kamu yetkilileri ile spor kuruluşları arasında ortaklaşa belirlenmektedir. Fransa'da spora ve sporcuların ihtiyaçlarını karşılamak için yerel makamların desteği de bulunmaktadır. Bu destek; özellikle tesisleri ve spor kuruluşlarına sağlanmaktadır. Merkezi yetkinin yasayla dağıtılması da, bu desteği güçlendirmekte ve böylece yerel yönetimlerinin de spor politikaları geliştirmeleri sağlanmaktadır. Bu desteğin amacı, sporun eğitsel ve sağlıkla ilgili yönleri, toplumsal bütünleşme kaynağı olmasından dolayı yerel kamu yararı sağlamasındandır. Bu tür bir destek, sporun herkes tarafından mümkün olduğunca en iyi koşullar altında yapılmasını teşvik etmektedir (Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü, 2003).

Başlıca teşvik sağlanan bu alanları, şu şekilde belirtilebilir;

1. Spor tesisi inşası ve bakımı,
2. Kitle sporu (eğiticilerin eğitimi, sportif faaliyetlerin düzenlenmesi),
3. Okul sporu ve
4. Seçkin spor

Tablo 1. Araştırma Kapsamındaki Ülkelerin Nüfus Sayılarına göre Kulüp Bazında Spor Yapanlar ile Bireysel Spor Yapan Kişi Sayılarının Karşılaştırılması.

ÜLKELER	NÜFUS	KULÜP ÜYELİĞİ	BİREYSEL SPOR YAPAN	EN POPÜLER SPOR
ALMANYA	81.070.000	27.000.000	12.000.000	FUTBOL
İSVEÇ	9.340.000	3.000.000	4.670.000	FUTBOL
PORTEKİZ	10.735.765	150.000	828.000	FUTBOL
İRLANDA	4.450.446	1.000.000	1.513.000	GAL FUTBOLU
İNGİLTERE	62.246.610	6.005.000	32.774.000	FUTBOL
DANİMARKA	5.557.709	1.171.000	2.222.000	FUTBOL
FRANSA	65.027.000	9.754.000	29.557.000	FUTBOL
TÜRKİYE	76.500.000	1.621.349	765.000	FUTBOL

BÖLÜM 4: TÜRKİYE BELEDİYELERİNDE SPOR

Hükümet İçi Birim

Türkiye'nin spor konusundaki temel fonksiyonel kurumu 3289 sayılı yasayla 1986 yılında Devlet Bakanlığına bağlı kurulan Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğüdür. Bu kurumun amacı; vatandaşın ve okulda gençlerin, fizik, moral güç ve yeteneklerini sağlayan beden eğitimi, oyun, jimnastik ve spor faaliyetlerini sevk ve idare etmek; gençliğin boş zamanının değerlendirilmesine ilişkin hizmetleri yürütmek, bilgi ve beceri kursları düzenlemek, gençlerin kötü alışkanlıklarından korunması için gerekli tedbirleri almak olarak ilgili yasada belirtilmiştir. Futbol federasyonu hariç tüm federasyonlar bu kurum çatısı altında toplanmıştır (Ziyagil, 2002). Ayrıca, Okul sporlarına destek vermektedir. Bu kurum hiyerarşik hantal yapısıyla çağdaş anlamda spor federasyonlarının çalıştırılmasını yavaşlatmakta hatta engellemektedir. Tek özerk yapıya sahip Türkiye Futbol Federasyonunun 2002 Dünya Futbol Kupasında Milli Takımın 3'üncü olmasının temelindeki en önemli sebep "GSGM" nin kontrolünde

olmamasıdır". GSGM' nin yasal görevi olmasına rağmen sporun toplumda yaygınlaşmasına yanlış politikalarıyla engel olmuştur. Örneğin; Güreş Eğitim Merkezlerinin (GEM) mevcut durumu içler acısıdır. Türk Sporunun alt yapı kaynakları kurutulmuştur. Üst düzey sporcuların eğitimi ve antrenmanları için "Milli Antrenman ve Eğitim Merkezleri" kurmamış ve birçok milli takımın otellerde kamp yapmasını teşvik etmiştir. Aynı şekilde, sporcu sağlık merkezlerinin (SESAM) geliştirilmesi yerine içlerini boşaltarak sembolik kuruluşlara dönüşmesini sağlamıştır. GSGM genel bütçe dışında federasyonlara yeterince kaynak aktarımı yapmamıştır. Mevcut vakıflardan Türk Spora kaynak aktarımı yapılmamaktadır. Bunlardan biri olan Türk Güreş Vakfı, Güreş Sporunun desteklenmesi yerine kişisel çıkarlar için amaç dışı kullanılmaktadır. Antrenör, beden eğitimi öğretmeni, masör ve yönetici gibi elemanların eğitimi konusunda mevcut durum ihtiyaca cevap verememektedir. Sporda başarılı olmak için "eğitim konusunun yeterince önemsenmesi" gerekmektedir (Ziyagil, 2002).

Özetle, Türkiye'nin Avrupa Birliği ülkeleri ve diğer gelişmiş ülkeler standartlarında (1) stratejik plan hazırlaması, (2), yeniden yapılanması (3) hareket planı hazırlaması gerekmektedir. Türk Spor yönetiminde devlet, mümkün olduğunca yetkilerini alanlarında yeterli ve kendini ispat etmiş gönüllü kuruluşlara devreden fakat aynı zamanda politikalar belirleyen, stratejik kararlar alan, finansman sağlayan ve denetleyen olması gerekmektedir.

Avrupa Birliği bazı ülkelerde mevcut olan Yüksek Spor Konseyi ülkemizde oluşturulmamıştır. Geçmiş dönemde hazırlanan yasa tasarısında bu konseyin görevleri şu şekilde belirtilmiştir;

a) Gençlik ve spor sektörleriyle ilgili ilke, hedef ve politikaları belirlemek, idari, mali ve hukuki konularda Genel Müdürlükçe hazırlanacak her türlü mevzuat hakkında nihai karar almak,

b) Spor federasyonlarının kurulmasına, birleştirilmesi veya ayrılmasına, özerkliğine veya özerkliğinin kaldırılmasına karar vermek, özerk federasyonların ana statülerini tetkik ve tasdik etmek,

c) Genel Müdürlüğün ve federasyonların yıllık faaliyet programları ile bütçelerini tetkik ve tasdik etmek (Ziyagil, 2002).

Bu yasa tasarısının Avrupa Birliği standartları ışığında tartışılmasına ihtiyaç vardır.

Hükümet Dışı Birimler

Yerel yönetimler sporun yaygınlaştırılmasında yeterince yükümlülük üstlenmemiştir. Yerel seviyede, sporun teşvik edilmesi ve geliştirilmesi konusunda Belediyelerin Gençlik ve Spor İl Müdürlüklerinden daha etkin olacağı açıktır. Milli Olimpiyat Komitesi merkez örgütü dışında taşrada örgütlenmemiş, amatör sporu ve spor ruhunu, Olimpiyat hareketini geliştirmek, yaymak ve korumak konusunu amaç edinmiş temsili bir kurumdur. Kulüpler ve diğer sporla ilgili kuruluşlar spor yönetimi konusunda yetkili kılınmamıştır. Spor federasyonlarının başkan seçimleri bile GSGM' nin kontrolünde yapılarak demokratik örgütlenmenin önüne geçilmektedir.

Okullarda Spor

Milli Eğitim Bakanlığı okullarda beden eğitiminin içeriğinin belirlenmesi ve yürütülmesi konusunda tek yetkilidir. Mevcut programlar öğrencilerin sağlığını ve fiziksel uygunluk düzeyini geliştirmekten çok uzaktır. Bu konuda mümkün olduğunca öğrencilere yaşam boyu yapmayı arzuladıkları aktiviteler ve spor faaliyetleri tercihlerinin sunulması, 5. sınıfa kadar haftada 3 ayrı çalışma, 5'ten sonra haftada 4 ayrı çalışmayı hedefleyen programın yürürlüğe konması acil yapılması gereken işlerin başında gelmektedir. Milli Eğitimdeki ve Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu (SHÇEK) Yurtlarındaki öğrenciler Türk Sporunun tek alt yapı kaynağıdır. Türkiye Güreş Federasyonu güreş sporunun yatılı bölge okullarında yaygınlaştırılması için projeler geliştirmesine rağmen zamanın yöneticileri tarafından üst yöneticilerden beklenen ilgiyi bulamamıştır (Ziyagil, 2002).

4.1. İstanbul'da Spor

İstanbul'da spor faaliyetleri ticari bir işletme tarafından (İstanbul Spor A.Ş.) yürütülmektedir. Bu nedenle çalışma şekli biraz farklıdır. Şirket himayesinde bulunan ve İstanbul'un hemen hemen tüm bölgelerine yayılmış 27 tesisle İstanbul'un spor

ihtiyacını karşılamaya çalışmaktadır. Bu tesislerde düzenlenen çeşitli projelerle spor konusunda İstanbul'un önemli ölçüde yükünü çekmektedir. Çok sayıda ulusal ve uluslararası organizasyonlarla gerek ülkemizin tanıtımına gerekse organizasyonu düzenlenen branşın ülkemizde tanınmasına ve gelişmesine çeşitli katkılar sağlanmaktadır. 1983 yılından 2010 yılına kadar İstanbul'un spor konusunda yükünü çekmekle beraber ülkemize de spor konusunda çok önemli hizmetlerde bulunmuştur (Kişisel Görüşme, 2010).

İstanbul Spor Etkinlikleri ve İşletmeciliği Ticaret A.Ş. (Spor A.Ş.),

Kısa Tanıtım ve Tarihçe

İstanbul Spor Etkinlikleri ve İşletmeciliği Ticaret A.Ş. (Spor A.Ş.), 1989 yılında İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin iştirak şirketi olarak İstanbul halkının fiziksel ve ruhsal sağlığını güçlendirmek ve yeteneklerini geliştirmek için spor tesislerinden yararlanmalarını ve spor etkinliklerine aktif olarak katılımlarını önclemiştir. Gerekli tesis ve sosyal tesisleri yapmak, yaptırmak ve işletmek; sporun her dalında ulusal ve uluslararası nitelikte bilimsel, teknik, eğitsel, sportif, turistik, kültürel, her türlü yarışma, festival, sergi, gezi, kamp, konferans, seminer, kurs gibi organizasyonlar düzenlemek; araştırma ve eğitim çalışmaları yapmak amacıyla kurulmuştur. Bu amaç doğrultusunda faaliyet gösterdiği 22 yıl içerisinde özellikle spor tesisi işletmeciliği, ulusal ve uluslararası spor organizasyonlarının düzenlenmesi ve gerçekleştirilmesi konularında önemli tecrübeler edinmiştir. 1990 yılında 3 spor tesisi ile faaliyetlerine başlayan, 1994'te 5, 1999'da 11, 2004'te 14, 2008 yılında 27 spor tesisine ulaşan işletmecilik, faaliyetlerini 2011 itibariyle 33 modern spor tesisinde sürdürmektedir. 26 farklı branşta akademik eğitmen kadrosu ve tecrübeli personeliyle yılda yaklaşık 5 milyon insana hizmet vermektedir (www.sporas.com).

Spor A.Ş. Misyon, Vizyon ve İlkeleri

Misyon : Spor sevgisini ve bilincini kazandırmak amacıyla spor yapma alışkanlığını kitlelere yaymak,

Vizyon: Sektöründe öncü, toplumun yaşam kalitesini ve memnuniyetini artırmak yolunda verdiği spor hizmetleri ile lider olmak.

İlkeler:

1. Adil Olmak
2. Şeffaf Olmak
3. İlerleme Odaklı Olmak
4. Yenilikçi Olmak
5. Yüksek Kalite Anlayışı İle Hizmet Vermek
6. Paydaşlarıyla İşbirliği İçinde Olmak
7. Sosyal Sorumluluk Bilincine Sahip Olmak
8. Sürdürülebilir yüksek kalitede spor hizmetleri sunmak.

Şirket bu kapsamda kentin sosyal yaşam kalitesinin yükseltilmesi hedefiyle işlettiği tüm spor tesislerinde kent sakinlerinin çağdaş koşullarda düzenli ve bilinçli spor yapmasına yönelik yaygın ve çeşitli imkânlar sunarken Türk sporuna modern bir alt yapı ve yeni sporcular kazandırmada da önemli adımlar atmaktadır.

12 olimpiik standartlarda yüzme havuzu, 14 kapalı salon, 25 fitness salonu, 17 step-aerobik salonu, 16 Uzakdoğu sporları salonu, 37 halı saha ve 21 tenis kortu ve bir buz pateni pistini bünyesinde barındıran 28 spor tesisinin yanı sıra İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından 31 ilçede 120 ilköğretim ve lise okulunun bahçesine inşa edilen 120 spor salonunda yüz binlerce öğrenci ve çevre halkına hizmet verilmektedir.

Yine bu bağlamda bir sosyal sorumluluk projesi olarak 2008 yılı Ağustos ayında hayata geçirilen “Ücretsiz Spor Projesi” kapsamında özellikle ev hanımları, emekliler ve öğrenciler gibi aktif çalışma hayatı dışında bulunan toplum kesimlerini, şirketin işlettiği spor tesislerinde hafta içi 8 ayrı branşta spor yapma imkânına kavuşmuştur. Projenin başladığı tarihten bu güne kadar 522.594 kişiye toplam 2.338.219 seans hizmet verilmiştir.

Diğer taraftan 2020 Olimpiyat Oyunları’nı İstanbul’a kazandırmayı hedefleyen İstanbul Büyükşehir Belediyesi ve Spor A.Ş. ilgili partnerleriyle beraber bu hedef doğrultusunda uluslararası spor organizasyonlarının İstanbul’da gerçekleştirilmesi için de yoğun çaba sarf etmektedir. Kültürden sanata, siyasetten çevreye birçok önemli uluslararası etkinlik ve toplantıya ev sahipliği yapan ve 2010 Avrupa Kültür Başkenti seçilen İstanbul, son yıllarda uluslararası sportif organizasyonlar alanında da uluslararası camiada etkinliğini

artırmaktadır. Bu bağlamda satrançtan karateye, kürekten yelkene, atletizmden masa tenisine farklı dallarda gerçekleştirdiği onlarca uluslararası organizasyon sayesinde kazandığı bilgi birikimi ve organizasyon kabiliyeti ile öne çıkan Spor A.Ş., önümüzdeki yıllarda daha etkin rol oynayacaktır.

İstanbul'un 2020 Olimpiyat Oyunları'na ev sahipliği hedefine yapabileceği en büyük katkıyı yapmak için çalışan Spor A.Ş. organizasyonunu gerçekleştirdiği, Türkiye'nin ve İstanbul'un tanıtımında özel bir öneme sahip Kıtalararası İstanbul Avrasya Maratonu, Uluslararası Atletizm Federasyonları Birliği (IAAF) tarafından 2008 yılında Amsterdam, Tokyo, Prag, Roma gibi dünyanın tanınmış şehir maratonlarıyla birlikte "Silver Road Race" kategorisine alınmış ve bu statüsünü 2009 yılında da devam ettirmiştir. Yine bu bağlamda 2010 Dünya Basketbol Şampiyonası, 2010 Avrupa Gençler-Yıldızlar Masa Tenisi Şampiyonası, 2011 Dünya Okçuluk Kupası, 2012 Dünya Salon Atletizm Şampiyonası ve 2012 Dünya Kısa Kulvar Yüzme Şampiyonası'nın İstanbul'da gerçekleştirilecek olması, bu hedef doğrultusunda atılmış önemli adımlardır (www.sporas.com).

İstanbul'da Faaliyet Gösteren Spor Federasyonları

Faaliyet gösteren federasyonlar şunlardır: Atıcılık ve Avcılık Federasyonu, Atletizm Federasyonu, Badminton Federasyonu, Basketbol Federasyonu, Bedensel Engelliler Federasyonu, Beyzbol ve Softbol Federasyonu, Bilardo Federasyonu, Binicilik Federasyonu, Bisiklet Federasyonu, Bocce Bowling Dart Federasyonu, Boks Federasyonu, Briç Federasyonu, Buz Pateni Federasyonu, Buz Hokeyi Federasyonu, Jimnastik, Çim Hokeyi Federasyonu, Dağcılık Federasyonu, Dans Federasyonu, Eskrim Federasyonu, Geleneksel Spor Dalları Federasyonu, Golf Federasyonu, Görme Engelliler Federasyonu, Güreş Federasyonu, Herkes İçin Spor Federasyonu, Halk Oyunları Federasyonu, Halter Federasyonu, Hentbol Federasyonu, İşitme Engelliler, Federasyonu, İzcilik Federasyonu, Judo ve Kuraş Federasyonu, Kano ve Rafting Federasyonu , Karate Federasyonu, Kayak Federasyonu, Kick Boks Federasyonu, Kürek Federasyonu, Masa Tenisi Federasyonu, Modern Pentatlon Federasyonu, Motosiklet Federasyonu, Muay Thai Federasyonu, Mücadele Sporları Federasyonu, Okçuluk Federasyonu Okul Sporları Federasyonu, Oryantiring Federasyonu, Otomobil Sporları Federasyonu, Satranç Federasyonu, Sualtı Sporları Federasyonu, Sutopu

Federasyonu, Taekwondo Federasyonu, Tenis Federasyonu, Triatlon Federasyonu, Üniversite Sporları Federasyonu, Voleybol Federasyonu, Vücut Geliştirme ve Fitness Federasyonu, Wushu Federasyonu, Yelken Federasyonu, Yüzme Federasyonu, Zihinsel Engelliler Federasyonu (www.istanbulspor.com.tr).

4.1.1. Gençlik Merkezleri

İstanbul'da faaliyet gösteren Gençlik Merkezlerinin amaçları şunlardır;

- a) Gençlerin Atatürk ilkeleri doğrultusunda, ülkesine ve milletine yararlı, araştırmacı, yaratıcı, birleştirici, yeteneklerini geliştirmek ve toplumsal yaşama gönüllü olarak katılmalarını sağlamak,
- b) Gençlerin serbest zamanlarını ilgi, istek ve yetenekleri doğrultusunda değerlendirmelerini sağlamak, onları sosyal, kültürel, sanatsal ve sportif faaliyetlere yönlendirmek,
- c) Diğer illerdeki gençlik merkezi üyeleri ile birlikte projeler üreterek bu projeler aracılığı ile gençler arasında değişim programları yapılmasını sağlamak,
- ç) Yurt dışı gençlik kuruluşları ile uluslararası değişim programları gerçekleştirmek,
- d) Gençlerin sosyal kişiliklerinin gelişmesine katkıda bulunarak, topluma uyumlu olmalarını sağlamak,
- e) Sosyal, kültürel, sanatsal ve sportif faaliyetlerle gençlerin ruh ve beden sağlıklarını korumak, ulusal birlik ve beraberlik duygularını güçlendirmek,
- f) Gençlerin kültürel ve psiko-sosyal ihtiyaçlarını karşılayarak, bireysel ve toplumsal ilişkilerinde sağlıklı ve dengeli kişilik geliştirmelerine katkıda bulunmak ve onları zararlı alışkanlıklardan korumak,
- g) İlgi ve yetenekleri doğrultusunda bilgi ve becerilerini artırmak,
- ğ) Gençlerin sorunlarına yardımcı olmak, rehberlik ve danışmanlık yapmak,
- h) İl düzeyinde yapılacak olan gençlik organizasyonlarında diğer gençlik kuruluşları ile koordinasyonu gerçekleştirmek.

İstanbul'da faaliyet gösteren gençlik merkezleri şunlardır: Üsküdar Sultantepe Gençlik Merkezi, Maltepe Gençlik Merkezi ve Avcılar Gençlik Merkezi'dir (www.istanbul-gsim.gov.tr).

4.1.2. Etkinlikler

İstanbul Spor Etkinlikleri ve İşletmeciliği A.Ş., İstanbul halkının fiziki ve ruhi sağlığını güçlendirmek, yeteneklerini geliştirmek için her türlü spor tesislerinden yararlanmasını ve spor etkinliklerine katılımını sağlamak, bunun için gerekli tesisleri kurmak, kurdurmak, işletmek ve işlettirmek amacıyla 02.10.1989 tarihinde kurulmuştur. Bu amaç doğrultusunda faaliyetlerini şehrin çeşitli bölgelerinde 27 adet spor kompleksinde sürdürmektedir (www.ibb.gov.tr).

Her yıl çok sayıda ulusal ve uluslararası organizasyonlar İstanbul'da düzenlenir.

- Uluslararası Organizasyonlar:

- Otuz birinci Kıtalar arası İstanbul Avrasya Maratonu
- Euro-Asya All Stars Masa Tenisi Organizasyonu
- Dördüncü Uluslararası Açık Karate Turnuvası
- Yedinci İstanbul Corporate Games
- Üçüncü Uluslararası Altınboynuz Gece Kürek Yarışları
- Onuncu Avrupa Futbol Tenisi Şampiyonası
- Avrupa Kısa Kulvar Yüzme Şampiyonası
- İBB International Badminton Turnuvası

- Ulusal / Yerel Organizasyonlar:

- Kış Kupası Karate Turnuvası
- Kış Kupası Taekwondo Turnuvası
- 2. Taştan Koçak Güreş Turnuvası
- İBB Başkanlık Kupası Belediyeler Arası Futbol Turnuvası
- İSKİ Futbol Turnuvası
- Dernekler Arası Futbol Şöleni

- Sağlıklı Yaşam Yürüyüşü

- Özel Projeler

Ücretsiz Spor Projesi

2008 yılında Ağustos ayında başlattığımız proje, 2009 yılında da şirketimizin işlettiği 27 spor tesisinde hafta içi 5 gün 08.00-18.00 saatleri arasında yürütülmüş ve halen devam eden bir projedir (Kişisel Görüşme, 2010).

Okul Spor Salonları ve Etkinlikleri Projesi:

2004 yılında İstanbul İl Milli Eğitim Müdürlüğü ile yapılan protokol kapsamında Büyükşehir Belediyesi tarafından 31 ilçede 120 ilköğretim ve lise okulunun bahçesine inşa edilen 120 spor salonunda yüz binlerce öğrenci ve çevre halkına ücretsiz hizmet verilmektedir (Kişisel Görüşme, 2010).

31.12.2009 tarihi itibariyle okul spor salonları İl Milli Eğitim Müdürlüğü'ne devredilmiştir (Kişisel Görüşme, 2010).

Açık Alanda Sabah Spor Projesi:

2006 yılı bahar mevsiminde “7’den 70’e Herkes İçin Spor”, “Erken Kalk Zinde Kal”, “Önce Spor Sonra İş”, “Bilinçli Spor Sağlıklı Toplum” sloganlarıyla başlatılan proje, her yıl artan binlerce katılımcısıyla birlikte devam etmektedir. 2008 yılında 5700 kişinin katıldığı sabah sporu etkinliklerine 2009 yılında yaklaşık 6000 kişi katılmıştır (Kişisel Görüşme, 2010).

Engelliler Rehabilitasyon Projesi:

Engelliler Rehabilitasyon Projesi, Sağlık A.Ş. ile şirketimiz arasındaki protokol çerçevesinde İstanbul Engelliler Merkezi'nin hizmetlerinden yararlanan bedensel engelli vatandaşlarımızın sporla tedavi ve rehabilitesine yönelik olarak 2004 yılında başlatılmıştır (Kişisel Görüşme, 2010).

Cemal Kamacı, Hamza Yerlikaya ve Zeytinburnu Spor Komplekslerinin havuz ve kapalı salonlarında uygulamaya konan ve 2009 yılı itibariyle 10 tesiste yürütülen proje kapsamında, Sağlık A.Ş.'nin doktor ve hemşireleri ile şirketin eğitmenleri gözetiminde

düzenli olarak engellilerin yüzme ve diğer spor aktiviteleri ile fizik tedavisi ve rehabilitasyonuna ağırlık verilmektedir (Kişisel Görüşme, 2010).

2004 yılında 300 civarında engelliye toplam 8383 seans hizmet verilerek başlanan proje kapsamında sonraki yıllarda hizmet verilen kişi ve seans sayısı artarak devam etmiş, 2009 yılında toplam 7724 kişi ve 80838 seansa ulaşmış bulunmaktadır (Kişisel Görüşme, 2010).

4.1.3. Spor Dalları

Faaliyette bulunan spor dalları şunlardır: Atletizm, Boks, Güreş, Yüzme, Tenis, Taekwondo, Voleybol, Basketbol, Halter, Karate, Judo, Atıcılık, Badminton, Bilardo, Futbol, Beyzbol, Binicilik, Bisiklet, Bowling, Dart, Buz Pateni, Buz Hokeyi, Golf, Eskrim, Dağcılık, Dans, Masa Tenisi, Kick Boks (www.istanbul-gsim.gov.tr).

4.1.4. Spor Tesisleri

Bayrampaşa Spor Kompleksi

Spor dalları: Futbol (halı saha), basketbol, karate, tenis, voleybol, kondisyon, vücut geliştirme, tekvando, step, aerobik, aikido, güreş, kick-box, masa tenisi.

Çırpıcı Spor Tesisleri

Spor dalları: Futbol (halı saha)

Dudullu Spor Tesisleri

Spor dalları: Futbol, basketbol, tenis.

Esenler Hakkı Başar Spor Kompleksi

Spor dalları: Futbol (halı saha) Kung-fu, basketbol, karate, hentbol, voleybol, masa tenisi, tekvando, step-aerobik, judo, badminton, kick-box, kondisyon.

Florya Spor Tesisleri

Spor dalları: Futbol (halı saha), tenis.

Gaziosmanpaşa Hamza Yerlikaya Spor Kompleksi

Spor dalları: Futbol (halı saha), basketbol, karate, hentbol, tenis, yüzme (olimpik havuz), tekvando, voleybol, masa tenisi.

Okmeydanı Cemal Kamacı Spor Kompleksi

Spor dalları: Futbol (halı saha), basketbol, karate, hentbol, yüzme (olimpik havuz), tenis, masa tenisi, voleybol.

Tarabya Metin Oktay Spor Kompleksi

Spor dalları: Futbol (halı saha), basketbol, karate, hentbol, voleybol, kondisyon, tekvando, step-aerobik, aikido, badminton, kick-box, masa tenisi.

Ümraniye Haldun Alagaş Spor Ve Kültür Kompleksi

Spor dalları: Futbol, (halı saha), basketbol, masa tenisi, tekvando, vücut geliştirme, karate, step-aerobik, kick-box, kung-fu.

Yeşilpınar Tevfik Aydeniz Spor Salonu

Spor dalları: Tenis, voleybol, basketbol, step-aerobik, karate.

Zeytinburnu Spor Kompleksi

Spor dalları: Yüzme (olimpik havuz- kapalı), basketbol, tenis, hentbol, uzak doğu sporları, voleybol, step-aerobik, masa tenisi, vücut geliştirme (www.turkpoint.com).

4.2. Ankara'da Spor

Birçok Büyükşehir Belediyesi halka, spor ve boş zamanlarını değerlendirme anlamında önemli hizmetler sunmaktadır. Belediye Tesislerinde çocuklara, gençlere, kadınlara ve her yaştaki vatandaşa çeşitli beceriler kazandırılmakta, ayrıca fiziksel ve sosyal etkinlikler yapılmaktadır. Ankara Büyükşehir Belediyesi de bu uygulamaların yapıldığı büyükşehir belediyelerinden birisidir (Yaman, 2010: 119).

Ankara Büyükşehir Belediyesi amatör sporu teşvik etmektedir. Her yıl amatör spor kulüplerine spor malzemesi yardımı yapmaktadır. Her kulübe en az 20 şer takım eşofman, şort, forma, spor ayakkabısı, spor çantası ve diğer spor malzemeleri verilmektedir (www.ankara.bel.tr).

4.2.1. Gençlik Merkezleri

Gençlik Merkezleri; merkez üyesi olan tüm gençlerin beden ve ruh sağlığını korumak, sosyo-kültürel gelişimlerini desteklemek, ilgili alanları doğrultusunda eğitimlerine katkı sağlamak ve beceri kazandırmak amacıyla açılmıştır.

Teknolojinin hızla küçülttüğü dünyamızda ülkeler arası iletişim, kültürler arası etkileşimi de beraberinde getirmiştir.

Kentleşme sürecinde yaşanan yoğun göç olgusu, sosyal açıdan kent kültürüne uyum sağlamakta zorlanan gençler arasında kültürel çatışma, yabancılaşma ve yozlaşmaya neden olmuştur.

Bu etkileşim ve yozlaşmadan dolayı, son yıllarda, gençler arasında, kökü dışarıda pek çok fikri akımlar yaygınlaştı. Suç işleme oranı arttı, alkol ve uyuşturucu kullanımı yaygınlaştı, gasp ve şiddet amaçlı örgütlenmeler çoğalmıştır. Gençlerin eğitiminde önemli bir yeri olan okullara takviye olarak, "fiziki ve zihni" gelişmelerine de yardımcı olacak kültür - sanat ve spor merkezlerine duyulan ihtiyaç, her geçen gün daha da bariz hale gelmiştir.

Büyükşehir Belediyeleri bu ihtiyacı göz önünde bulundurup, gençliğin yaşadığı sorunların çözümüne katkıda bulunmak adına bu tarz sosyal tesisler kurulmuştur.

Toplumun önemli bir kesimini oluşturan çocukların ve gençlerin, sokaklardan, kahve köşelerinden uzaklaştırmada spor tesislerinin ve gençlik merkezlerinin etkili olacağı düşünülmüş ve belediyeçilik anlayışı içerisinde bu hizmet bir görev ve politika olarak benimsenmiştir.

Zihni ve bedeni bakımdan iyi yetişmiş çağdaş bilgiyle donanmış, teknolojiye hâkim, tarih bilincine sahip, geleceğe olan inancı sağlam bir genç nesil, yetiştirmek için Gençlik Merkezlerine, bu noktada önemli görevler düşmektedir.

Her birinden binlerce üyenin yararlandığı bu merkezlerde, gençlerin boş zamanlarını değerlendirebilmekte, oyun salonlarında eğlenebilmekte, erkek ve bayanlar için hazırlanan spor aktivitelerinden yararlanabilmekte, çeşitli alanlarda açılmış eğitim amaçlı kurslara katılabilmektedirler.

15 -24 yaşları arasındaki gençlere hizmet veren ve haftanın 7 günü açık olan merkezler, gençlerin buluşma noktası ve çeşitli aktivitelere katılabildiği spor ve kültür merkezleridir. Sağlıksız toplum, sağlıksız ve kötü ortamlarda yetişen bireylerden oluşur. (www.ankara.bel.tr).

4.2.2. Etkinlikler

Sağlıklı olmak ve zinde kalmak için; step/aerobik, jimnastik ve kondisyon salonlarının gözde oyunları; bilardo, masa tenisi, air hockey, langırt ve satranç gibi oyun ve sporlar Ankara Büyükşehir Belediyesi tarafından organize edilen faaliyetlerdir. Ayrıca; Okuma-araştırma yapılabilecek kütüphanesi mevcuttur.

Spor aktiviteleri esnasında yararlanabilir sauna ve duş imkânı bulunmaktadır. Yaz kampları, özel günleri anma toplantıları, konferans, konser, gezi, müsabaka, turnuvalar gibi her türlü sportif etkinlikler de, Büyükşehir Belediyesi tarafından yapılan merkezlerin çalışmaları arasında yer almaktadır (www.ankara.bel.tr).

4.2.3. Spor Dalları

1.Masa Tenisi

2.Air Hokey

3.Bilardo

4.Jimnastik – Kondisyon

4.2.4. Spor Tesisleri

ASKİ Spor Salonu

5300 kişilik ASKİ Spor Salonu, spor organizasyonları ve çeşitli kültür etkinliklerine ev sahipliği yapmıştır. Salonun her türlü ihtiyaca cevap verebilecek nitelikte olması ve modern yapısı nedeniyle, tercih edilmesinde etkili olmaktadır.

Altınpark Yüzme Havuzu

Altınpark Yüzme havuzu tam olimpik standartlarda, 2m'ye 5m olup her mevsim sıcak suyu, hijyenik ortamı ve modern donanımıyla su sporları hizmeti vermektedir. Olimpik Yüzme Havuzunda çocuklar için eğitimi ve bilgili öğretmenler eşliğinde yüzme kursu da verilmektedir (www.ankara.bel.tr).

Altınpark Hentbol Tesisleri

Altınparkta Sosyal Tesisler, Hentbol Süper Liginde mücadele eden hentbol takımının maçlar öncesi kamp yapması ve bekâr sporcuların kalabilmesi için tahsis edilmiştir.20 sporcunun aynı anda kamp yapabileceği tesiste çalışma odası, kütüphane ve duş yerleri mevcuttur (www.ankara.bel.tr).

Diğer Tesisler

Ankara Büyükşehir Belediyesi tarafından 1994 -2006 yılları arasında 24 adet Halı Saha yapılmıştır. 2006 yılında Mogan ve Mavi Göl Rekreasyon alanlarında 3 adet halı saha ilave edilmiştir. 1994'den günümüze dek 23 adet koşu yolu tamamlanmıştır (www.ankara.bel.tr).

4.3. Sakarya'da Spor

Sakarya Büyükşehir Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığı tarafından açılan yaz spor okullarındaki eğitimler verilmektedir. Futbol, basketbol, voleybol ve hentbol branşlarında açılan kurslar, Büyükşehir Belediyesi tarafından ücretsiz verilmektedir.

Sakarya Büyükşehir Belediyesi Kültür ve Sosyal İşler Dairesi Başkanlığı Gençlik ve Spor Şube Müdürlüğü tarafından doğa yürüyüşleri gerçekleştirilmektedir.

Sakarya ilinde 153 spor kulübü, 8 gençlik kulübü, 5 okul kulübü ve 10 ihtisas spor kulübü olmak üzere toplam 176 spor kulübü vardır. Sakarya ili, kürek, kano ve su altı hokeyi branşlarında milli takımlar seviyesinde sporcular yetiştiren önemli bir merkez durumundadır (www.sakarya.bel.tr).

4.3.1. Gençlik Merkezi

Sakarya Gençlik Merkezi Misyonu

Gençlerin sosyal, kültürel gelişiminde ve yetkilendirilmesinde katkı sağlayıcı olmak. Gençlerin toplumun tüm alanlarında aktif katılımını sağlamak. Gençlerin üretici, sorgulayıcı ve uygulayıcı olmaları konusunda yetiler kazandırmak. Gençlerin zararlı alışkanlıktan korumaya yönelik tedbirler aldirmek, gençlerle ilgili kamu, özel sektör ve sivil toplum kuruluşları ile işbirliğinde bulunmak, gençlerin tarih ve kültürümüzü

tanımlarına ve yaşamlarına İmkân sağlamak. Gençlerin dünya gençliği ile entegrasyonunu sağlamak. Gençlik çalışmaları olgusunu geliştirmek ve yaygınlaştırmak. Gençlik politikalarının geliştirilmesi sürecine katkıda bulunmak (www.sakarya-gm.gov.tr).

Sakarya Gençlik Merkezi Vizyonu

Gençliğin sosyal, kültürel gelişiminde ve yetkilendirilmesinde katkı sağlamasına yönelik etkinlikler düzenlemek. Gençler için gençlere yönelik, toplumun her kesiminden gencin kolaylıkla erişebileceği, modern ve teknolojik donanıma sahip, genç odaklı fiziki yapılar oluşturmak ve yaygınlaştırmak. Mevcut fiziki yapıları gençlerin ihtiyaçlarına uygun hale getirmek. Toplumun her kesiminden gençlere bilgi, beceri ve yaklaşımlar konusunda olanakların sunulduğu, farklı kültürlerin bir arada yaşanarak öğrenildiği ve paylaşıldığı alanlar oluşturmak. Gençlerin tarihini, kültürünü, sosyal yaşantısını öğrenmek ve geliştirmek amacıyla ulusal ve uluslararası etkinlikler düzenlemek. Gençlere, kendilerini daha iyi ifade edebilmeleri ve sosyal hayata katılımları ile yeni istihdam olanakları oluşturulması konusunda kolaylaştırıcı eğitim programları düzenlemek. Gençlik alanında yapılan bilimsel çalışmalara destek olmak (www.sakarya-gm.gov.tr).

4.3.2. Etkinlikler

Sakarya Gençlik ve Spor Müdürlüğü tarafından düzenlenen faaliyetler; Çocuklara Yüzme Eğitimi, Açık Hava Boks Şöleni, Karate Turnuvası, Karasu Triatlon Yarışları, Durgun Su Kano Türkiye Şampiyonası, Kurtuluş Kupası Trap Atışı, Gençler Türkiye Kupası Kürek Yarışları, Spor Toto Kürek Şampiyonası (www.sakarya-gsim.gov.tr).

Triatlon: Triatlon, sırası ile yüzme, bisiklet ve koşu bölümlerini, zamana karşı yarışarak tamamladığı bir dayanıklılık ve beceri sporudur.

Triatlon mesafeleri şöyledir:

Siprint Mesafe: 750 m yüzme, 20 km bisiklet, 5 km koşu

Olimpik Mesafe: 1500 m yüzme, 40 km bisiklet, 10 km koşu

Orta Mesafe: 2500 m yüzme, 850 km bisiklet, 20 km koşu

Uzun Mesafe: 3800 m yüzme, 180 km bisiklet, 42,195 km koşu
(www.bedenegitimi.s5.com).

4.3.3. Spor Dalları

Sakarya’da yapılan sporlar şunlardır: Atıcılık, Badminton, Bilardo, Bisiklet, Boks, Briç, Çim Hokeyi, Dağcılık, Dans, Futbol, Güreş, Hentbol, İzicilik, Judo, Kano, Karate, Masa Tenisi, Motosiklet, Okçuluk, Yüzme, Yelken, Voleybol, Taekwondo ve Satranç
(www.sakarya-gsim.gov.tr).

4.3.4. Spor Tesisleri

Adapazarı Atatürk Spor Salonu	(Tüm salon sporları (hentbol hariç)),
Lütfü Yaman Spor Salonu	(Tüm salon sporları (hentbol hariç)),
Necmi Uztürk Spor Salonu	(Spor Dalları; Basketbol, Voleybol, Hentbol, Badminton),
Rüstemler Spor Tesisleri	(Tüm Branşlar),
Akyazı Atatürk Stadı	(Spor Dalları; Futbol),
Akyazı Spor Salonu	(Spor Dalları; Basketbol, Voleybol, Badminton),
Sakarya Atatürk Stadyumu	(Spor Dalları; Futbol, Atletizm, Karate, Halter, Atıcılık, Bisiklet),
Akyazı Güreş Antrenman Salonu	(Spor Dalları; Güreş, Karate),
Arifiye Kamp Eğt. Mکز ve Atış P.	(Spor Dalları; Atıcılık, İzicilik, Doğa Sporları),
Erenler Futbol Sahası	(Spor Dalları; Futbol),
Geyve Stadı	(Spor Dalları; Futbol),

(www.sakarya-gsim.gov.tr).

Tablo 2. 2008 Yılına göre Sakarya’da Bulunan Spor Tesisleri

SPOR TESİSLERİ	2008
Stadyum	1
Spor Salonu	13
Bireysel Çalışma Spor Salonu	5
Çim Zeminli Stat	14
Semt Futbol Sahası	106
Trap Skeet Atış Poligonu	1
Havalı Silahlar Atış Poligonu	1
Kürek ve Kano Tesisleri	1
Kamp Eğitim Merkezi	2
Gençlik Merkezi	1
Gençlik ve Kültür Merkezi	1
TOPLAM	146

(www.sakarya.bel.tr)

Hendek Belediyesi

1999 yılını sporda sıfır noktası olarak kabul edilmiş, Sporda gelişmenin tesisleşme ve okullaşma ile mümkün olacağı düşünülerek Hendek, sporun çeşitli dallarının icra edilebileceği açık ve kapalı spor alanları ile donatılmıştır. Bugün Hendek’te; çeşitli spor dallarının yapılabileceği iki kapalı spor kompleksi, biri tribünlü üç futbol sahası, 4 halı saha, 22 voleybol ve 22 basketbol sahası mevcuttur. Açılan spor okullarında tüm sezon boyunca tespit edilen yetenekli çocukların spor eğitimlerini düzenli olarak sürdürmektedirler. Spor okullarında; güreş, karate, voleybol, basketbol, futbol, jimnastik, badminton, mai thai, hentbol, masa tenisi, atletizm, voleybol gibi spor dallarında eğitimler verilmektedir (Kişisel Görüşme, 2011).

Spor tesislerinde ilköğretim, lise ve yüksekokul talebelerinin oluşturduğu, çeşitli spor dallarındaki okullarla antrenman ve müsabaka yapabilmektedirler.

Kapalı spor salonlarına ve park alanlarına kurulan fitnesslarla da vatandaşların spora ilgisini artmıştır. Vatandaşlarımızın kondisyon ve ter atma gibi sportif faaliyetle sağlıklı ve zinde kalmalarını sağlanmaktadır (Kişisel Görüşme, 2011).

Hendek'te 12 dalda gerçekleştirilen yaz spor okullarına her sene ortalama 1500 çocuk katılıyor. Yaz spor okullarında öncelikli hedef; çocuklar arasında sosyalleşme, medeni cesaret, iş paylaşımı, risk alma, dayanış, sevgi ve kardeşlik gibi temel insani değerlerin öne çıkıp yaygınlaşmasıdır. Çeşitli spor dallarında sivrilen yetenekleri de daimi spor okullarına alınarak, kendilerini geliştirmelerine fırsat oluşturuluyor (Kişisel Görüşme, 2011).

Ayrıca Hendek Belediyesi Yarı Olimpik Kapalı Yüzme Havuzu Kompleksi'nin inşaatı büyük bir hızla devam ediyor. Kompleksin içinde yarı olimpik yüzme havuzu, engelli havuzu, çocuk havuzu, bowling salonu, kafeterya, düğün salonu, bay ve bayanlar için ayrı Türk hamamı, buhar kürü, sauna, çocuk eğlence merkezi ve fitness salonu bulunuyor (Kişisel Görüşme, 2011).

Yapılan tüm faaliyetlerin çoğu çocukların daha sağlıklı yaşama adım atmalarını sağlamak içindir. Ayrıca Hendek Belediyesi çocukların başarılarını ödüllendiriliyor ve onları gelecek için cesaretlendiriliyorlar.

Avrupa ve Dünya Şampiyonlukları olan Ümit Bedel arabayla ve daireyle, Mısır'ın başkenti Kahire'de yapılan WASKO'nun düzenlediği Dünya Profesyonel Kick Boks Şampiyonası'nda 86 kiloda İtalyan rakibini yenerek altın kemerin sahibi olan Ferhat Akburak da arabayla ödüllendirildi. 2010 yılında Avrupa Şampiyonu olan milli karatecimiz Büşra Tosun'a da bir araba hediye edilmiştir (www.hendek.bel.tr).

4.4. Antalya'da Spor

Antalya Büyükşehir Belediyesi'nin spor alanındaki yetki ve sorumlulukları 5216 Sayılı Kanunun 7/m maddesinde farklı hizmetleri kapsayacak şekilde birlikte yer almaktadır.

Büyükşehirin bütünlüğüne hizmet eden spor ve benzeri yerleri yapmak, yaptırmak, işletmek veya işletirmek; gerektiğinde amatör spor kulüplerine malzeme vermek ve gerekli desteği sağlamak, amatör takımlar arasında spor müsabakaları düzenlemek, yurt içi ve yurtdışı müsabakalarda üstün başarı gösteren veya derece alan sporculara belediye meclis kararıyla ödül vermek gibi görevleri vardır.

Antalya Büyükşehir Belediyesi bünyesinde sporla ilgili tüm hizmetler Sosyal İşlerden Sorumlu Genel Sekreter Yardımcısına bağlı olan Spor Şube Müdürlüğü tarafından yürütülmektedir.

Büyükşehir Belediyesi'nin, temel spor politikası öncelikle gençler olmak üzere toplumun yediden yetmişe her kesiminin, kolaylıkla spor yapmasını ve sportif çalışmalara katılmasını sağlayacak altyapıyı oluşturmaktır.

4.4.1. Gençlik Merkezleri

Gençlik Merkezleri, gençlerin serbest zamanlarını değerlendirmek kötü alışkanlıklardan (madde bağımlılığı, sigara, alkol vb) uzak tutmak eğitsel, sosyal, kültürel, sanatsal ve bilimsel etkinlikler için ortam yaratmak, bu yolla topluma katılımları ve kendilerini ifade etmelerini, araştırmacı ve sorgulayıcı olmalarını teşvik etmek amacındadır.

Bu amaçla üçer aylık dönemler halinde Gençlik merkezlerinde gençlerin istekleri doğrultusunda çeşitli kurslar açılmaktadır. Ayrıca Antalya'da Gençlik Merkezine bağlı Genel Müdürlüğü tarafından maddi olarak desteklenen Merkez tarafından faaliyetleri bakımından denetlenen Gençlik Kulüpleri vardır.

Merkez üyelerinden derslerinde başarılı, maddi durumu iyi olmayan gençler ile şehit ve gazi yakını gençler, çeşitli kültürel ve sportif yarışmalarda Antalya'da dereceye giren başarılı gençler Genel Müdürlük tarafından her yıl 01 Temmuz - 27 Ağustos tarihleri arasında düzenlenen kamplara ücretsiz olarak gönderilmektedir.

Ayrıca Gençlik Merkezleri arası değişim projesi kapsamında gençlerin ülkeyi tanımaları, buldukları ilin dışında farkı coğrafi bölgede yaşayan gençlerle tanışmalarını yeni arkadaşlıklar kurup deneyimler kazanmalarını ve tecrübelerini başkalarına aktarmalarını sağlamak amacıyla iller arası gençlik değişimleri yapılmaktadır (www.antalya-gsim.gov.tr).

4.4.2. Etkinlikler

Kentin sahip olduğu sportif potansiyelin, başta Antalyaspor olmak üzere her alanda desteklenmesi de esas hedefler arasındadır (www.antalya.bel.tr).

Yapılan çalışmalar ana hatları ile şunlardır:

Özürllülere Yönelik Hizmetler

Tekerlikli sandalye basketbol takımının faaliyetlerinin finansmanı Antalya Büyükşehir Belediyesi tarafından sağlanmakta, futbol ve güreş dallarındaki çalışmalarda Büyükşehir Belediyesi bünyesinde devam etmektedir. (www.antalya.bel.tr).

Amatör Spora Destek

“Güzel Antalya'm Olgunlar Futbol Turnuvası” ve benzeri müsabakaların organizasyonu ile amatör spora ve sporculara çeşitli şekillerde destek sağlandı (www.antalya.bel.tr).

Uluslararası Efes Pilsen Turnuvası

Her yıl Antalya Atatürk Stadyumunda gerçekleştirilen Uluslararası Efes Pilsen Turnuvası bu şehrin tanıtımı ve ekonomik canlılık sağlama açısından önemli katkı sağlamakta ve her geçen yıl daha da ilgi toplamaktadır. Son 5 yılda Antalya'ya gelen takım sayısı 10-15'lerden 800'lere ulaşmıştır (www.antalya.bel.tr).

Diğer Spor Dallarında Çalışmalar

Sporun diğer dalları; güreş, judo, aikido, boks ve masa tenisi sporcuları antrenmanlarını stadyumda bulunan salonlarda sürdürmektedir. Büyükşehir Belediyesi, güreş dalında yapılan atılımın sonuçları alınmış, 2004 yılında tarihi Kırkpınar güreşleri başta olmak üzere sporcular katıldıkları birçok müsabakada Belediye adına dereceler kazanılmıştır.

Antalya halkının yürüyüşe ve spora olan ilgisine destek olmak üzere, stadyumun çim saha etrafındaki tartan pisti her gün sabah 06.00-09.30 saatleri arasında yürüyüş ve koşu yapması için halkın hizmetine sunulmuştur (www.antalya.bel.tr).

Maç Organizasyonu

Maçlarda stadyum hizmetleri protokol tribünü dışında Büyükşehir Belediyesi tarafından gerçekleştirilmektedir (www.antalya.bel.tr).

Diğer Hizmet ve Etkinlikler

23 Nisan ve 19 Mayıs etkinliklerinin prova ve esas gösterileri Büyükşehir Belediyesi Spor Şube Müdürlüğü'nün desteği ile Antalya Atatürk Stadyumu'nda yapılmaktadır (www.antalya.bel.tr).

Büyükşehir Belediyesi'nin sporla ilgili yeni hedefleri şunlardır:

- Özürlü vatandaşlar için spor alanlarını çoğaltmak,
- Öğrenim kurumlarındaki öğrenciler için okul alanlarındaki tesislerin yapımında yardımcı olmak,
- Bünyesinde bulunan takımların işlevinin daha iyi hale gelmesini sağlamak,
- Yaz Spor Okulları kurmak, (Futbol, Basketbol, Yüzme v.b.)
- Atatürk Stadyumu'nun daha modern hale getirilmesinde aktif rol üstlenmek (www.antalya.bel.tr).

4.4.3. Spor Dalları

Antalya'da yapılan sporlar:

Kayak, Rafting, Dalış, Dağcılık, Kano, Satranç, Voleybol, Güreş, Futbol, Masa Tenisi, Hentbol, Basketbol, Badminton, Judo, Eskrim, Teakwando ve Tenis (www.antalya-gsim.gov.tr).

4.4.4. Spor Tesisleri

Antalya'da aktif olarak faaliyet gösteren spor tesisleri şunlardır:

Antalya Duacı Kamp Eğitim Merkezi, Antalya 100.Yıl Tenis Kortları, Antalya 100.Yıl Futbol Sahaları, Antalya 100.Yıl Atletizm Alanı, Antalya Atatürk Spor Salonu, Dilek Sabancı Spor Salonu, Kumluca Spor Salonu, Gençlik Merkezi Eğitim Salonları, Alanya Avsallar Spor Salonu, Kemer Spor Salonu, Elmalı 100. Yıl Atatürk Spor Salonu, Manavgat 100.Yıl Spor Salonu, Akseki Ömer Duruk Spor Salonu, Serik Spor Salonu, Alanya Atatürk Spor Salonu, Antalya Atatürk Spor Salonu, Dilek Sabancı Spor Salonu (www.antalya-gsim.gov.tr).

4.5. Elazığ'da Spor

Doğu Anadolu bölgesinde (Elazığ, Bingöl, Tunceli, Muş) illerinde yapılan araştırma sonuçlarına göre 2000 genel nüfus sayımına göre bu dört ilin toplam nüfusunun (5–25) yaş grubunun 641.449 (25–44) yaş grubu 268.866 (45+) yukarı yaş grubunun 181.789 olmak üzere 1.258.877 kişi olduğu. Bu nüfusun (5–25) yaş grubunun % 100'ünü oluşturan 641.449 kişi (25–44) yaş grubunun % 60'ını oluşturan 161.319 kişi (45+)

yukarı yaş grubunun % 15'ini oluşturan 27.268 kişi olmak üzere toplam 830.036 kişinin bu yörede spor yapması gerekmektedir.

Spor yapması gereken nüfusun illere göre dağılımı ise 325.128 kişi, Bingöl ilinde 167.367 kişi Tunceli ilinde 87.071 kişi Muş ilinde ise 250.468 kişi şeklindedir. Bu illerde ulaşılan faal sporcu sayısı 33.487 kişi olduğu kabul edilecek olursa bu rakam yörede spor yapması gereken nüfusun sadece % 4'ünün faal spor yaptığını göstermektedir. Yöredeki kulüp sayısı % 1,8 ile ülke ortalamasının altına düşmektedir. Spor tesisleri, antrenör, hakem ve eğitici sayılarının oranı da bu paralellikte olmaktadır 2000 yılında Elazığ valiliğinin yapmış olduğu bir araştırmaya göre; Elazığ il merkezinde bulunan Gençlik ve Spor İl Müdürlüğüne kayıtlı 36 spor tesisi bulunmaktadır. Bunlardan 5'i GSİM'de, 10'nu ortaöğretim kurumlarında. 9'u kamu kurum ve kuruluşlarda ve 6 Teakwando Salonu, 5 Halı saha, 1 Kondisyon Salonu da özel sektörde yer almaktadır. İl merkezinde 2 çim saha varken diğer sahalar toprak zeminlidir. Araştırma sonucu: Spor tesislerinin % 58,3'ünün sağlıklı kullanılabilir durumda olmadığı; sıhhatli yapılmamış olmasının yanında ihtiyaçlara cevap verecek nitelikte olmadığı tespit edilmiştir.

Toplam 36 spor tesisi, günde 418 saat; ortalama $X = 11,6$ saat hizmete açıktır. Tüm spor tesislerinden 19.954 kişi faydalanmaktadır. Bunlardan 700 kişi GSİM'lüğü spor tesislerinden, 14.004 kişi ortaöğretim kurumları spor tesislerinden, 1.900 kişi kamu kurum ve kuruluşlardaki spor tesislerinden ve 5 350 kişi ise özel sektöre ait spor tesislerinden faydalanmaktadır. Kapasite/nüfus oranına göre, tesislerden faydalanan nüfus oranı: % 34,1'dir. Spor tesislerinden faydalanan kişilerin nüfusa oranı bakımından Türkiye ortalamasının üzerinde olan illerin sayısı 24'dür. Gaziantep % 8,7 ile Türkiye ortalamasına eşit bir imkâna sahiptir. Elazığ'da ise araştırmanın yapıldığı spor tesislerinden faydalanan kişilerin nüfusa oranı % 9,7'dir. Bu oranın Türkiye ortalamasına eşit olduğu görülmektedir. Fakat ortaöğretimdeki spor tesislerini diğer kurumlardaki tesislerden ayrı tuttuğumuzda faydalanabildiği nüfus oranı % 2,9'a düşmektedir.

Sonuçta, Elazığ'da spor tesislerinden faydalanma oranındaki bu dengeyi ortaöğretimdeki spor tesislerinin sağladığı söylenebilir. Kurumlara ve özel sektöre ait spor tesislerinin % 63,8'inin halka açık oluşu, % 36,1'nin halka açık olmadığı tespit

edilmiştir. Buna göre spor tesislerinin % 100'ünün halka açık olmasıyla GSİM ve özel sektöre ait spor tesisleri ilk sırayı almaktadır (www.ekospor.com).

Elazığ'da Sporu Olumlu Yönden Etkileyen Etkenler

- Fırat Üniversitesi, beden eğitimi ve spor alanında bölge illeri arasında en iyi durumda olması ve spor alanında “*Doktora*” eğitimi veren tek il olması,
- Spora akademik yönden destek olması,
- İilde “*Spor Lisesi*” nin bulunması ve dolayısıyla sporda nitelikli eğitimin lise düzeyinde başlamış olması,
- İilde “*Özel Eğitime Muhtaç*” öğrencilere buralarda beden eğitimi ve spor destekli eğitim verilebilmesi,
- Sporcuları sağlık yönünden destek sağlayacak yeterli sağlık kuruluşlarının (Eğitim-Araştırma Hastanesi) olması,
- İilde spor basını ve özel televizyon kanallarının olması,
- İilde spor turizmi konusunda da zengin bir konuma sahip olması, spor turizmi amaçlı faaliyetlerinin (kayak, su sporları, dağcılık, dağ yürüyüşü (tracking) vb.) yapılmasına müsait olması,
- İilde okuma kültürüne önem veren yeteri kadar insanın olması
- İilde spor alanında proje hazırlama kültürü için yeterli akademik personelin olması,

Elazığ'da Sporu Olumsuz Yönden Etkileyen Etkenler

- İilde sanayinin gelişmemiş olması nedeniyle, spor alanına verilecek desteğin azaltması,
- İl insanının takım ruhu ile çalışmanın önemini kavrayamamış olması veya bu konunun yeteri kadar anlaşılmamış olması,
- İilde birçok spor branşına hizmet verecek çok amaçlı bir spor kompleksinin olmaması,

- Özel sektörün modern ve çok amaçlı spor tesislerini yapma konusunda çabasının olmaması,
- Okul öncesi ve orta öğretim kurumlarında tam olarak beden eğitimi derslerinin amacına uygun yapılamaması,
- Spor turizmi konusunda zengin mekânlara sahip olmasına rağmen, bu alanların yeterli düzeyde kullanılmaması ve tanıtılmaması,
- Bazı İlçe ve kırsal kesimdeki okulların merkez uzaklığı ve kırsalın spor tesisi ve alanları problemleri;
- Kırsalda spor tesisi yetersizliği nedeniyle, sportif yarışma organizasyonlar daha çok merkezde yapılmasının zorunlu olması,
- Kırsalda spora ayrılan parasal kaynakları çözmek için yeteri kadar özel sektör desteğine sahip olunmaması,
- Spor basını ve TV programlarının daha çok futbol sporuna yönelmesi, diğer sporların yeterli şekilde yer verilmemesi
- Öğrencilerin yararlanabileceği spor tesis ve alanların yetersizliği,
- İlde sağlığı korumak amacıyla yapılabilecek yeterli düzeyde yürüyüş ve koşu alanlarının olmaması,
- Yerleşim bölgelerindeki oyun ve spor alanlarının yersiz olması okul çağındaki çocukları bilinçsiz bilgisayar kullanımına itmesi ve hareketsizliğe neden olması.

4.5.1. Gençlik Merkezleri

Gençlik Merkezinin Amaçları ve Hedefleri

- Gençlik Merkezlerine yeni gençlerin kazandırılması için çalışmaların yapılması.
- Yeni dönemde Halk Oyunları, Halk Müziği, Gitar, Bağlama ve tiyatro kurslarının başlaması.
- Gençlik Haftasıyla ilgili gerekli hazırlıkların yapılması.
- Gençlik Haftasıyla ilgili hazırlıkların yapılması ve Gençlik haftası kutlamaları.

- Yaz spor okulları kapsamında Gençlik Merkezinde yüzme ve keman kurslarının açılması.
- Gençlik Merkezinin çalışanları ve üyelerince Gazi Huzurevine ziyaret düzenlenmesi.
- Kütüphane için kitap kampanyasının düzenlenmesi.
- 2012 yılına ait planını çıkarmak (www.elazig-gsim.gov.tr).

4.5.2. Etkinlikler

Elazığ'daki sportif faaliyetler şunlardır:

Sepetli Motosiklet Şenliği, Çimme ve Yüzme Yarışları, Kano Yarışları, Muz ve Denge Yarışları, Bisiklet Yarışları, Golf Şenliği, Dağcılık Şenliği, Atıcılık Şenliği, Bilardo Şenliği, Voleybol Şenliği, Minikler ve Yıldızlar Muay-Tahi Doğu Anadolu Bölge Şampiyonası (www.wowturkey.com).

4.5.3. Spor Dalları

Elazığ'da yapılan spor faaliyetleri şunlardır : Atletizm, Boks, Badminton, Basketbol, Voleybol, Hentbol, Masa Tenisi, Okçuluk, Teakwando, Güreş, Karate, Satranç, Yüzme, Motosiklet Sporları, Kick-Boks, Atıcılık – Avcılık, Briç, Bilardo, Bisiklet, Dağcılık, Eskirim, Halter, Judo ve Kayak (www.elazig-gsim.gov.tr).

4.5.4. Spor Tesisleri

Atatürk Stadyumu	(Spor Dalları; Futbol, Atletizm)
Abdullah Paşa Spor Salonu	(Spor Dalları; Basketbol, Boks, Hentbol, Güreş, Masa Tenisi, Taekwando, Voleybol)
Ahmet Aytar Spor Salonu	(Spor Dalları; Basketbol, Boks, Masa Tenisi, Taekwando, Voleybol)
Hentbol Spor Salonu	(Spor Dalları; Voleybol, Basketbol, Badminton ve Güreş)
Olimpik Yüzme Havuzu	(Spor Dalları; Yüzme)
Sentetik Yüzeyle Çim Saha	(Spor Dalları; Futbol)
Doğukent Spor Kompleksi	(Spor Dalları; Amatör futbol müsabakaları)
Gençlik Merkezi	(Spor Dalları; Saz, org, gitar, model uçak, tiyatro ve halk oyunları) (www.elazig-gsim.gov.tr).

SONUÇ VE ÖNERİLER

Sonuç olarak; dünyada ve Türkiye’de yaşanan gelişmeler göz önünde bulundurulduğunda, Türk Sporunun yeniden yapılandırılma ihtiyacı ortaya çıkmaktadır. Türkiye’de bir kamu hizmeti olarak yürütülen sporun, devlet tarafından yönlendirici, özendirici, destekleyici ve denetleyici olması gerekmektedir. Gençlik, Beden Eğitimi ve Spor faaliyetlerinin gerçekleştirilmesinde diğer kamu hizmetlerinin sağlanmasında uygulanan yönetim sisteminin spor yönetim alanında da etkili olarak oluşturulması gerekmektedir. Bu amaçla, spor alanında yer alan tüm sivil toplum örgütleri, yerel yönetimler, spor federasyonları, gönüllü spor kuruluşları, spor kulüpleri ve diğer özel ve tüzel kişiliğe sahip spor örgütlerinin ülke spor politikasının belirlenmesinde aktif rol almaları sağlanmalıdır. Spor kulüplerinin küreselleşmeyle yaşanan kriz ortamlarında varlıklarını devam ettirebilmeleri için gerekli tedbirlerin alınması ve spor kulüpleri yasasının ivedi bir şekilde yeniden düzenlenmesi ve yürürlüğe konulması gerekmektedir.

Türkiye’de spor yapan nüfusun bu kadar düşük olmasının temel sebeplerinden biri, sporu toplum tabanına yaymak yerine uluslararası spor organizasyonlarında gösterilen başarı ve alınan madalya sayısına dönük politikalar olurken, bu durum ilginin tamamına yakınının yarışma sporuna kaydırılmasına, böylece sporu tabana yayacak uzun vadeli plân ve özel programlar yapmak yerine günü kurtarma hesaplarının yapılmasına neden olmaktadır (İmamoğlu ve Çimen, 1999).

Gerek Avrupa Birliğine uyum sürecinde gerekse küreselleşmeyle yaşanan kamu yönetimi reformu açısından yeniden yapılandırma çalışmalarında merkezi ve yerinden yönetim unsurlarının Fransa’da olduğu gibi yerellik ve yetki devrinin (adem-i merkeziye/özerksizleştirmenin) sağlanması için gerekli düzenlemelerin yapılması önem taşımaktadır. Bu çalışmanın içeriğinde değinilen Türkiye’nin ekonomik durumu, olimpiyatlardaki derecemiz ve yerel yönetimlerin spor alanında yaptığı faaliyetlere bakılırsa sonucun iyi olmadığı düşündürücüdür. Ekonomik durumun sporda başarılı diğer birkaç ülkeden daha iyi olduğu ve spora ayrılan bütçe göz önüne alındığında Türkiye’nin aslında olimpiyatlarda büyük başarılarla imza atması ve 7’den 70’e herkesin spora teşvik edilebilmesi ve yeteneklerin ortaya çıkarılması kaçınılmazdır. AB

Ülkelerinde özel veya yerel spor organizasyonlarında yapılan yatırımlara yeni iş alanları doğması şeklinde bakarken maalesef Türkiye’de gereksiz harcama gözüyle bakılmaktadır.

Mercek altına aldığımız ve karşılaştırmaya çalıştığımız birkaç AB Ülkesinin spora verdiği önemi ve ülkelerinde vatandaşını spora teşvik etmek adına yaptığı çalışmaları; çıkardığı kanun ve yönetmeliklerle de bu politikalarını ne kadar destekledikleri görüldüğünde şu sonuçları çıkarabilir ve önerilerde bulunabiliriz.

- Sporla ilgili devletin sağladığı desteğin yanında yerel yönetimlerin görevleri arasında olması ve zorunlu hale getirilmesi önemli bir adım olabilir.
- Yerel yönetimler amatör sporculara destek olursa, sporcu yetiştirirse, ulusal platformda başarılarımızı arttırabiliriz.
- İsveç modelindeki gibi spor komiteleri kurulup hitap ettiği kitle çoğaltılıp, ücretsiz spor hizmeti verilebilir.
- Aktif İngiltere projesi gibi bir projenin ulusal bazda hayata geçirilip yürütülmesi için belediyeler görevlendirilebilir. Hatta bu proje şehirlerin coğrafi yapısına ve iklim şartlarına uygun spor dallarından oluşturulup şehirle birlikte o spor dalının akla gelmesi bir anlamda marka olması sağlanabilir.
- Yine Aktif İngiltere Projesinde olduğu gibi, orman alanlarından uygun olanları spor hizmetleri için kullanılabilir. Bu uygulama spor alanında ilgi çekmesinin yanında, turizm alanında da gelir sağlayabilir.
- Kamu, özel kurum kuruluşları ile belediyelerin spora daha aktif katılımları sağlanmalıdır.
- Belediyelere ait spor salonlarında kurs açma zorunlu hale getirilmelidir.
- Okullarda spor salonu olması zorunlu hale getirilmelidir. Okulların yapımı esnasında projelerde spor salonlarının olmasının onaylanması hatta belediyeler kanununda yer alması sağlanmalıdır.
- Spor tesisleri ve amatör sporculara destek konusunda belediyelerin ve üniversitelerin birlikte hareket etmeleri sağlanmalıdır.

- Hendek Belediyesi gibi dünya şampiyonları yetiştirmek tüm belediyelerin hedefi haline gelmeli ve yetenekler keşfedilip destek verilerek olimpiyatlarda da başarılar arttırılmalıdır.
- Yine İstanbul, Ankara Büyükşehir Belediyesi ve Hendek Belediyesi'nin vatandaşın spor faaliyetlerini aktif olarak gerçekleştirebilmesi için yapmış olduğu spor kompleksi bu diğer belediyelere örnek teşkil etmeli, bütün il ve ilçelerde bu yapıda hatta kompleks spor merkezleri açılmalı ve kadın, çocuk, genç, yetişkin bütün vatandaşlar spora teşvik edilmelidir.
- Belediyeler gerek açık gerekse kapalı spor komplekslerini çoğaltıp, "Sağlıklı Yaşam için Spor" sloganıyla halka hizmet vermeli, spora teşvik etmelidir.
- Genel bütçeden spora ayrılan pay arttırılmalı, Gençlik Spor Merkezleri daha aktif hale getirilmelidir.
- Sporla ilgili yapılan hukuki düzenlemelerin gelişmiş ve demokratik ülkelerin spor yasaları ile karşılaştırmalı olarak ele alınmalı, eksik ve yetersiz alanlar tespit edilip geliştirilmelidir,
- Spor hareketi ile devlet arasındaki iletişim yasalarla belirlenmeli ve teminat altına alınmalıdır,
- Devlet ve spor hareketi içerisinde yer alan kurum ve kuruluşların temsilcileri ile beden eğitimi ve spor uzmanları temsilcilerinden oluşan geniş katılımlı bir Ulusal Spor Konseyi oluşturulmalıdır,
- Okul sporları ve orta öğretimdeki öğrenci - sporcu tabanının genişliği Türk sporunun alt yapısını oluşturmaktadır. Türkiye'de uygulanan ve geçerli olan okuldan – kulübe sporcu eğitimi ilkesinin ışığında Milli Eğitim Bakanlığı ile Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü ortak bir çalışma yaparak, okullarda gençlerimizin daha yaygın ve bilinçli bir spor eğitimi uygulamaları sağlanmalıdır,
- Spor Federasyonları federasyonların yapısına, özelliğine ve etkinliğine göre kademeli olarak özerk hale getirilmiştir. Ancak bu devlet desteğinin ve denetiminin azalması anlamına gelmemelidir. Ancak özerk federasyonların işleyiş

yapılanması çağdaş spor uygulamasına uygun olarak yeniden düzenlenmelidir. Sportif denetimin zorunluluk haline getirilmesi sağlanmalıdır,

- Spor eğitimi açısından genel ve değişik spor dallarına özgü olarak halkı bilinçlendirici sporun etkinliğini belirtici ve tanıtıcı broşürler uzmanlarca hazırlanıp, Türk toplumuna görsel ve yazılı yayınlarla spor bilinci aşılmalıdır.
- Milli takımların ve kulüplerin üst düzey ve altyapı çalışmalarının yapılabileceği spor merkezleri yapılmalıdır.
- Türk toplumu için spor bilinci ve kültürü oluşmasını sağlayacak bir kampanyaya girişmelidir.
- Toplumun yaklaşık %2-3 spor yapma oranını %10-20'lere çıkartarak, spor bilinci ve kültürünü yaygınlaştırılmalıdır. Yerel Yönetimler bu konuda sorumluluk üstlenmelidir.
- Beden Eğitimi ve Spor bölümü olan üniversitelerle ve yerel yönetimler arasında sporla ilgili işbirliği protokolü yapılmalı, sporla ilgili yapılan çalışmalarda birlikte hareket edilmelidir.
- Bu çalışmadan yola çıkarak yerel yönetimlerde görevli yetkililerle ve spor uzmanlarıyla, spor hizmetinin daha iyi yapılması konusunda çalışanların görüşlerinden ve tecrübelerinden yararlanılarak geniş çerçeveli bir anket ya da yüz yüze görüşme tekniği ile yapılacak bir araştırma sonucunda geleceğe ışık tutacak sonuçlar elde edilebilir.

KAYNAKÇA

- AKKUTAY, Ülker (1984), *Enderun Mektebi*, Gazi Üniversitesi Yayınevi, Ankara.
- AKSOY, A. Ş.(1998), Yeni Sağ, Kamu Yönetimi ve Yerel Yönetimi; Eleştirel Bir Yaklaşım, *Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi*, Cilt:7, Sayı:1.
- ALADA, Adalet Bayramoğlu (1993), *Yerel Yönetim ve Ahlak*, Başbakanlık Toplu Konut İdaresi ve Iula-Emme Yayını, İstanbul.
- ALPMAN, Cemal (1972), *Eğitim Bütünlüğü İçinde Beden Eğitim ve Çağlar Boyunca Gelişimi*, G.S. B.Eğitim Genel Müdürlüğü Yayınları, M.E. Basımevi, İstanbul.
- ALTINOK, Kazım (1991), *Atatürkçü Düşünce Sisteminde Gençlik ve Spor*, Neyir Matbaası, Ankara.
- ANDREFF, Wladimir (2000), *L'evolution du Modele Europeen de Financement du Sport Professionel Reflets et Perspectives*, XXXIX, No, 2-3.
- ARICI, Selçuk (2007), *Sporun İnsan Psikolojisine Etkisi*
http://www.selcukarici.com/kisisel_gelisim_yazilari/spor_yapmanin_ruh_sagligi_icin_faydalari.txt.
- ATEŞ. M. (1992). Demokrasi ve Spor Eğitim Bilimleri Dergisi, Sayı:1, *Buca Eğitim Fakültesi Dergisi Yayınları*, İzmir.
- BALCI, Velittin (1999), *Spor Etkinliklerinin Planlanması ve Yönetimi*, Bağırğan Yayınevi, Ankara.
- BAYRAKTAR, Cengiz (2003), Sosyal Yapı Özelliklerinin Spora Etkisi, *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Cilt:18, Sayı: 1, Bursa.
- BİLGE, Nalân (1989), *Türkiye’de Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Yetiştirilmesi*, Kültür Bakanlığı Yayınları, No:1095, Ankara.
- BİNBAŞIOĞLU, Cavit (1987), *Eğitim Psikolojisi*, Binbaşoğlu Yayınevi, Ankara.
- CAN, Yusuf ve Fikret, SOYER (2000), *Spor Hizmetlerinde Verimliliği Etkileyen*

- Faktörlerin Değerlendirilmesi*, 1. Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Kongresi, Ankara.
- CERRAHOĞLU N., İMAMOĞLU A. F. (2000), Sporun Ekonomik Boyutu: Almanya Örneği, *1.Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Kongresi*, Cilt:2, Ankara.
- ÇAMLIYER, Hatice (1999), Türkiye’de Spor Yönetimi ve Federasyonlar ve Sorunları, *Türkiye Amatör Spor Kulüpleri Federasyonu Dergisi*, Sayı:89, Ankara.
- ÇOBAN, B.(2002), *Spor Hizmetlerine İlişkin Halkın Belediyelerden Beklentileri*, Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Ana Bilim Dalı Doktora Tezi, Ankara.
- DANIELS, Allen (1969) *The Study of Sport as an Element Of Culture and Society a Reader on the Sociology of Sport*, The MC. Millian Company, USA.
- DEMİRCİ, Nuri (1986), *Spor Yönetimi ve Organizasyonu*, Milli Eğitim Basımevi, İstanbul.
- DEMİREL, Özcan (2000), *Karşılaştırmalı Eğitim*, Pegem Yayınları, Ankara.
- DEVECİOĞLU, Sebahattin (2006), Türkiye’deki Belediye başkanlarının Spor Hizmetlerine İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi, *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, Sayı: 11, Ankara.
- DOĞAN, İsmail (1999), Türk Futbolunda Potansiyel İstanbul Ruhu ve Şiddet Düşünen Siyaset, *Aylık Düşünce Dergisi*, Sayı:2, Ankara.
- DOĞAR, Yahya (1997), *Türkiye’de Spor Yönetimi*, Öz Akdeniz Ofset, Malatya.
- DPT (Devlet Planlama Teşkilatı), (1983), *5. 5 Yıllık Kalkınma Planı Spor Özel, İhtisas Komisyonu Raporu*, Ankara.
- ERKAL, Mustafa (1982), *Sosyolojik Açından Spor*, Filiz Yayınları.
- ERKAL, M.E. (1992), *Sosyolojik Açından Spor*, Kutsun Matbaa ve Reklamcılık Merkezi, İstanbul.
- ERYILMAZ, Bilal (1997), *Yerel Yönetimlerin Yeniden Yapılanması*, Birleşik Yayınları, İstanbul.

FİDAN, Nurettin ve ERDEN, Münire (1989), *Eğitim Bilimine Giriş*, Repa Eğitim Yayınları, Sayı:1, Ankara.

GEZGİN, İlkey ve AMMAN, Tayfun (1994), Temel Eğitimde Yararlılık Açısından Spor Olgusu, *Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor II. Ulusal Sempozyumu Kitabı*, Milli Eğitim Basımevi, Ankara.

GİRİTLİ, İsmet (1991), *Türkiye'nin İdari Yapısı*, Filiz Kitabevi, İstanbul.

GSGM (Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü), (2005), *Hemen Herkes İçin Spor Federasyonu El Kitabı*, Ankara.

GÖREN, Metin (2004), *Bir Spor Devrimcisi: Atatürk*, Bütün Dünya, Başkent Üniversitesi Kültür Yayını, Sayı:11, Ankara.

GÖZÜBÜYÜK, Şeref (1994), *Yönetim Hukuku*, Turhan Yayınları, Ankara.

GÜÇLÜ, Mehmet (2000), *Kulüplerde Aktif Spor Yapan Üniversite Öğrencilerinin*

Problemleri ve Beklentilerinin Belirlenmesi Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı (Yayınlanmamış Doktora Tezi).

GÜNDAY, Metin (1992), *İdare Hukuku*, Alkım Yayınları, Ankara.

HERGÜNER, Gülten (2001), *Farklı Liselerdeki Sporcu Öğrencilerin Problem ve Beklentilerinin Belirlenmesi ve Karşılaştırılması (Ankara İli Örneği)*, Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı (Yayınlanmamış Doktora Tezi).

<http://www.ahmetapaydin.net/?p=23>, (erişim tarihi: 12.03.2010, 16.00).

http://www.ankara.bel.tr/AbbSayfaları/Spor_Tesisleri/Spor_tesisleri.aspx, (erişim tarihi: 11.03.2010, 14.00).

<http://www.antalya-bld.gov.tr/content.asp?MAINMENUID=2&MENUID=14>.

[\[gsim.gov.tr/index.php?option=com_content&task=blogsection&id=3&Itemid=24\]\(http://www.antalya-gsim.gov.tr/index.php?option=com_content&task=blogsection&id=3&Itemid=24\).](http://www.antalya-</p></div><div data-bbox=)

[\[gsim.gov.tr/index.php?option=com_content&task=view&id=92&Itemid=73\]\(http://www.antalya-gsim.gov.tr/index.php?option=com_content&task=view&id=92&Itemid=73\).](http://www.antalya-</p></div><div data-bbox=)

<http://www.arkitera.com/g161-spor-tesisleri.html?year=&aID=2862>, (erişim tarihi: 26/03/2010, 11.37).

<http://www.bedenegitimi.s5.com/triatlon.htm>.

<http://diclespor.blogcu.com/turkiye-ve-olimpiyatlar/672500>.

<http://www.ekospor.com/Sports-Industry/Elazig-Bulusuyor-2007-Spor-Sektoru.pdf>, (erişim tarihi: 13.03.2010,16:20).

<http://www.ekospor.com/Sports-Industry/Elazig-Bulusuyor-2007-Spor-Sektoru.pdf>, (erişim tarihi: 13.03.2010,16:20).

<http://www.ekospor.com/Sports-Industry/Elazig-Bulusuyor-2007-Spor-Sektoru.pdf>.

<http://www.elazig-gsim.gov.tr/modules.php?name=ABA-Icerik&islem=icerikoku&no=39>.

<http://www.gazete5.com/haber/turk-gures-takimi-avrupa-ve-dunya-sampiyonasi-sonuclari-14-nisan-2011-103864.htm>.

<http://www.habername.com/haber/turkiye-hizli-buyume-30681.htm>, (erişim tarihi: 06/12.2009).

<http://www.ibb.gov.tr/trTR/BilgiHizmetleri/YerelYonetimler/Pages/YerelYonetimlerAnaSayfa.aspx>, (erişim tarihi: 08.01.2010).

<http://www.ibb.gov.tr/tr-TR/Kurumsal/Birimler/SporAS/Pages/AnaSayfa.aspx>.

<http://www.istanbul-gsim.gov.tr/index.php/diger-spor-dallari.html>.

<http://www.istanbul-gsim.gov.tr/index.php/kurumsal.html>.

<http://www.istanbulspor.com.tr/linkler.asp?id=sprfd>.

<http://www.irishsportsCouncil.ie/>.

<http://journals.humankinetics.com/jps-back-issues/jps-volume-37-issue-2october/philosophy-of-sport-in-germany-an-overview-of-its-history-and-academic-research>.

<http://library.cu.edu.tr/>.

<http://www.mevzuat.gov.tr/Metin.Aspx?MevzuatKod=7.5.4137&MevzuatIliski=0&sourceXmlSearch=GENÇLİK>, (erişim tarih: 08.04.2010).

<http://www.msxlabs.org/forum/diger-sporlar/306128-gal-futbolu-nedir-gal-futbolu-hakkinda-genel-bilgiler.html#ixzz1TNguvobO>.

<http://www.msxlabs.org/forum/spor-tr/15827-zekeriya-guclu-zekeriya-guclu-kimdir-zekeriya-guclu-hakkinda.html#ixzz1NT2P4G6h>.

<http://www.sakarya.bel.tr/pictures/upload/plan.pdf>.

http://www.sakaryagm.gov.tr/site/index.php?option=com_content&view=category&layout=blog&id=37&Itemid=54, (erişim tarihi: 10 Şubat 2011).

http://www.sakaryagsim.gov.tr/index.php?option=com_content&view=article&id=216&Itemid=88.

http://www.sports.gouv.fr/home-page_624/ministry_628/structural-overview-of-the-youth-sport-and-association-activity-task-force-under-the-ministry-of-health-youth-and-sport_1672.html, (erişim tarihi: 03.02.2010).

<http://www.sp.gov.tr/spler.html>, (erişim tarihi: 11.12.2010).

http://www.sporbilim.com/tr_kultur.html.

http://www.sportineurope.eu/index.php?option=com_content&task=view&id=17&Itemid=106.

http://www.tgf.gov.tr/article.php?article_id=3152, (erişim tarihi: 26/03/2010,11:50).

<http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=8428> Sayı:19, (erişim tarihi: 12.09.2010).

<http://www.turkpoint.com/spor/ibbspor.asp>.

<http://tr.wikipedia.org/wiki/Almanya#Spor>, (erişim tarihi : 09.03.2010,12:11).

http://tr.wikipedia.org/wiki/Avrupa_Birli%C4%9Fi'nde_spor, (erişim tarihi: 17.04.2011).

http://tr.wikipedia.org/wiki/Avrupa%27da_spor, (erişim tarihi: 09.03.2010,09:40).

http://tr.wikipedia.org/wiki/Avrupa_Birli%C4%9Fi'nde_spor, (erişim tarihi: 09.03.2010,09:45).

<http://tr.wikipedia.org/wiki/Portekiz#Spor>, (erişim tarihi: 09.03.2010,16:05).

<http://wowturkey.com/forum/viewtopic.php?t=111453>.

İŐİĞİÇOK, Erkan (2003), Türkiye’de Gelir Dağılımı ve 1987-1994 Gelir Dağılımı Araştırmalarının Karşılaştırılmalı Bir Analizi, *Uludağ Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi*, Sayı:16, Bursa.

İKİZLER, H.Can (2002), *Spor, Sağlık ve Motivasyon*, Alfa Basım Yayım Dağıtım, İstanbul.

İMAMOĞLU, A. Faik ve ÇİMEN, Zafer (1999), Türkiye’de Spor Federasyonlarında Örgütsel Değişme İhtiyacı ve Bazı Uygulamalar Üzerine Düşünceler, *Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, Sayı:2, Ankara.

İMAMOĞLU, Faik (2000), Sporun Ekonomik Boyutu Almanya Örneği, *1. Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Kongresi Cilt:2*, Ankara.

İMAMOĞLU, Faik (1992), İkibinli Yıllara Doğru Türk Sporuna Üzerine Bazı Gözlemler, *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Cilt:8, Sayı:1, Ankara.

İSBİR, Eyüp G., (1986), *Şehirleşme ve Meseleleri*, Ankara.

KARAKÜÇÜK, S., YENEL, F., YAMAN, M. (1996) , Sporun Topluma Yaygınlaşması Bakımından Televizyon Spor Programlarının Etkinliği, *Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimler Dergisi*, Cilt No:1, Sayı:3, Ankara.

KAYA (1992), *Yerel Yönetimler Araştırma Grubu Raporu*, TODAİE Yayını, Ankara.

KILCIGİL, Ertan(1998), *Sosyal Çevre ve Spor İlişkileri*, Bağırgan Yayınevi, Ankara.

KURT, Metin ve ATAYMAN, Veysel (1997), *Modern Sporun Dünyü Bugünü*, Sorun Yayınları, İstanbul.

- KURTOĞLU, Tarık (2006), *Halkın Yerel Yönetimlerden Spor Hizmetleri Konusunda Beklentileri*, Mersin Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Mersin.
- KUTER, Murat ve ÖZTÜRK, Füsün (2003), *Sporun Toplumsal Boyutu Spor Kültürü*, [http:// www.sporbilim.com](http://www.sporbilim.com).
- LEONARD, Fred (1971), *The History of Phsiycal Education*, Greenwood Press.,
- MCHPHERSON, B.D., CURTIS, J.E., LOY, J.W., (1989), *The Social Significance of Sport, Human Kinetics Book*, Champaign Illinois.
- RENSON, R., (1976), *Social Status Symbolism of Sport Stratification*, Hermers.
- RG (Resmi Gazete), (1986), *Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun*, Kanun No: 3289, Resmi Gazete No: 19120.
- RG (Resmi Gazete), (1938), *Beden Terbiyesi Kanunu*, No: 3530, Sayı: 3961.
- RG (Resmi Gazete), (1984), *Büyükşehir Belediyelerinin Yönetimi Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun*, No: 3030, Sayı: 18453.
- ROWED, David (1996), *Popüler Kültürler: Rock ve Sporda Haz Politikaları*, Ayrıntı Yayınları, İstanbul.
- SERASLAN, M. Zahit (1989), Kurum Kulüplerinin Kuruluş Amaçları ve Türk Sporu İçerisindeki Yeri, *M.Ü. Spor Bilim Dergisi*, Sayı:1, İstanbul.
- SPOR ANSİKLOPEDİSİ (1982), Morpa Kültür Yayınları, İstanbul.
- SUNAY, Hakan ve GÖK, Yasemin (2010), *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi* Sayı:8, Ankara.
- ŞİMDİ, M. T.(1999), *Demokrasi Okulu Belediye Nedir Ne İş Yapar Nasıl Kaliteli Hizmet Üretir*, İzmir Büyükşehir Belediyesi Yayıncılık ve Tanıtım Hizmetleri, İzmir.
- TARCAN, Selim(1932), *Oyun Jimnastik Spor*, Devlet Matbaası, İstanbul.
- TAŞAR, Mustafa (2003), *Türkiye ve 21. Yüzyıl, Ekonomi*
[http:// www.mustafatasar.gen.tr/yayinlar/düşünce/ekonomi.htm](http://www.mustafatasar.gen.tr/yayinlar/dusunce/ekonomi.htm).

- TORTOP, Nuri (1993), Güçlü Mahalli İdareler Anlayışının Gelişmesi, *Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi*, Cilt:2, Sayı: 2, Ankara.
- ULUSOY, Ahmet ve AKDEMİR, Tekin (2001), *Mahalli İdareler*, Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- VOİGT, Dieter (1998), *Spor Sosyolojisi*, Alkım Yayınları, İstanbul.
- YALÇINDAĞ, Selçuk (1992), Çağdaş Belediye, *Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi*, Cilt:1, Sayı:1.
- YALÇINDAĞ, Selçuk (1987), Belediyelerde Halkla İlişkiler, *Türk İdare Dergisi*, Sayı: 59.
- YAMAN, Nigar (2010), *Belediyelerde Görevli Spor Uzmanlarının Mesleki Doyum Düzeylerinin Araştırılması*, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi).
- YAYLACI, Filiz (2003), *İlköğretim Okulları Beden Eğitimi Dersi Öğretim Programının Değerlendirilmesi*, <http://www.egitim.aku.edu.tr/yayla0.htm>.
- YETİM, Azmi (2000), Sporun Sosyal Görünümü, *G.Ü. Beden Eğitimi Spor Bilimleri*, Sayı 1, Ankara.
- YÜCEL, Mustafa (2004), Gelişim ve Öğrenmenin Spor Kültürünün Oluşmasına Etkisi, *Doğu Anadolu Bölgesi Araştırmaları*, Malatya.
- ZİYAGİL, Mehmet Akif (2002), *Avrupa Topluluğu Ülkeleri ve Amerika Birleşik Devletlerinin Spor Yönetim Yapısı*, 21. Y.y.'da Türk Spor Politikasının Genel Özellikleri, Ankara.

ÖZGEÇMİŞ

1965 Hendek'te doğdu. Lisans eğitimini Marmara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Beden Eğitimi Bölümü'nde tamamladı. 1980 – 1990 yılları arasında Türkiye'de birçok derecesi olan milli takımı temsil etti. Bir yıl Boyabat Lisesi'nde beden eğitimi öğretmenliği yaptıktan sonra iş hayatına atıldı. Halen İnci Grup Yönetim Kurulu Başkanı olarak görev yapmaktadır. Evli ve üç çocuk babasıdır.